

Høring av verneplan for skog på statsgrunn på Helgeland.

Nok en gang er det en ny runde med forslag om vern av skog i Grane og Hattfjelldal. Nok en gang foreslås store deler av Statskog sine eiendommer vernet. Nok en gang er det våre kommuner som må ta belastningen og ansvaret for en nasjonal forpliktelse. Nok en gang, bit for bit og til slutt betydelige skogarealer tas bort i grunnlaget for en bærekraftig utnyttelse av skog og utmark i våre kommuner. Dette stemmer dårlig med den nye regjeringserklæring, der et aktivt skogbruk en viktig del av løsningen for å redusere utslipp og hindre global oppvarming.

Vi krever stopp i verneprosessen og forlanger at det gjøres en helhetlig vurdering og konsekvensutredning over hvilke konsekvenser dette har for mulig utviklingen av skognæringen og annen næringsutvikling i våre kommuner. Likedan hva konsekvensen av alt vernet i våre kommuner har å si for skogen som en løsning av klimakrisen, og våre kommuners Co2 regnskap.

Statskog er den klart største grunneieren i våre 2 kommuner, der de eier 69 og 70 % av det skogkledde arealet i Grane og Hattfjelldal. På landsbasis er 7,5 % av det skogkledde arealet vernet. I våre kommuner er 21 og 18 % av Statskog sine arealer allerede vernet. Målt i totalt skogareal er 16,2 og 14,2 % av skogarealet vernet i våre 2 kommuner, Grane og Hattfjelldal. I tillegg til det rene skogvernet har vi 2 store nasjonalparker og en rekke andre landskapsvern.

Grane og Hattfjelldal er de eneste 2 kommuner i Nordland som ikke har kyststripe. Langs kysten har de mye større muligheter til næringsutvikling spesielt innenfor maritim og sjøbaserte næringer. Skog og landbruk er derfor en avgjørende og viktig hjørnestein for våre utviklingsmuligheter i forhold til næringsutvikling og bosetting i våre kommuner. Næringslivet i innlandet er svakere med tanke på lønnsomhet. Skogbruket er marginalt i forhold til økonomi. Det betyr at verneprosesser og vern reduserer lønnsomheten og utviklingsmulighetene ytterligere for hele skognæringen på Helgeland.

Vi forstår at det er bekvemmelig og enkelt at Staten sine arealer tas til vern. Statskog er organisert på en udemokratisk måte og er ikke del av de demokratiske prosessene og lokalt selvstyre. Sånn sett er vi maktesløse i forhold til slike prosesser. Vi ser at det samlet sett for skognæringen får direkte konsekvenser for resterende privat skogeiere å verne ytterligere areal:

- Statskog og Allskog har mange av de samme utfordringene i forhold til gjennomføring av skogsdrifter.
 - Vi må ha tilgang på kompetente entreprenører til skogsdrift.
 - Vi må ha entreprenører som bygger-vedlikeholde skogsbilveier-traktorveier.
 - Vi må ha service funksjoner som verksted, forhandlere og skogfaglig kompetanse tilgjengelig.
 - Regelverk for lunne og lasteplasser er blitt strammet inn. Vi har felles behov for godkjente avkjøringer med lunneplass.
- Tømmerpriser og skogindustriens behov henger sammen. Sagbruk og Arbor sponplater er viktig som avtaker av tømmer regionalt.
- Båndlegging i lange verneprosesser gjør forutsigbarhet i skogbruket vanskelig.
- Flere av verneforslagene hindrer tilgang for bakenforliggende arealer eller mulige nabo drifter.
- Mangel på lokal medvirkning ved grensedragninger, og andre lokale tilpasninger.
- Hvem som helst kan legge inn objekt, sopp og lav samt fugler med videre, uten at dette verifiseres noe videre. Men blir med i verneprosessen.
- I sum bidrar dette til lavere verdi på gjenstående skogeiendommer, og et mindre aktiv skogbruk som bidrar til redusert næringsutvikling og klimatiltak.

Lyder Sund
Allskog Grane skogeierlag

Niels-Henrik Andresen
Allskog Hattfjelldal skogeierlag.

ARBOR

Statsforvalteren i Nordland
Postboks 1405
8002 Bodø

Deres ref.:

Vår ref.: 7-11054/BMJ

15. november 2021

Tilbakemelding på Høring av verneplan for skog på statsgrunn på Helgeland

Rapport 4/2021

Høring av forslag om vern av skog på statsgrunn(på Helgeland)

ISBN: 978-82-8429-004-1

En mangelfull rapport. Man har ikke tatt med at tidligere vernet areal og båndlegging av skog til vern og andre formål som direkte og indirekte fører til at langt mer skog i prinsippet er vernet og verneformålet for lengst er oppfylt for Nordland sin del. Rapporten angir ikke at verneverdiene er langt større i skogene sør om Nordland. Rapporten er også mangelfull da man ikke angir at man allerede har vernet store mengder samme type Skog i Nordland. Det legges opp arealvern og ikke miljøvern. Her er det snakk om å verne for å få areal til ett 10% mål uten faglig begrunnelse. Rapporten er også mangelfull da den ikke belyser viktigheten av å benytte skogen i det grønne skifte. Rapporten er også mangelfull da man unnlater å angi at man i årtier har båndlagt store arealer som sammen med tidligere og planlagte vern nå i praksis ikke kan drives.

NIBO Rapport -VOL 7/NR89/2021

Sammendrag og rapport er svært mangelfull.

Svært mangelfulle opplysninger hva tidligere vern har medført samt at vi ikke kan se at man har besvart myndighetenes oppdragsbrev. En konsekvensutredning må hensynta hele verneprosessen på Helgeland(ikke enkelt verneområder).

Man unnlater å opplyse:

-at industrien allerede har fått store negative konsekvenser av tidligere vern og båndlegging av skog til vern og andre formål og dermed kostnadsøkninger direkte og indirekte grunnet skogvernet på Helgeland og spesielt i Arbors virkesforsyningsområde, dette er siden tidlig 2000-tall meddelt lokale-, distrikts- og sentrale politikere, NHO, Nordland Fylke, departement, innspill ifm tidligere skogvernhearinger, til Statsforvalteren i Nordland, Statskog, Staten og Skognæringsforum.

Videre unnlates å opplyse om statens medvirkning til monopolisering av hogst, omsetning og transportledd i forbindelse med Statskog sin prosess med å overlate egen skog(avvirking, omsetning og transport til kunde) til Allskog i en tidlig fase. Dette medførte monopol, økte kostnader for Industri på kort og lang sikt. Rasering av transportledd som

ARBOR

det har tatt industrien 40-50år å bygge opp. Dette monopolet eksisterer i praksis enda og vil koste enorme ressurser å få endret. Dette forverrer rammebetingelsene ytterligere.

- at man bagatelliserer og prøver å neglisjere konsekvensene for industrien. I rapportens kapittel 3.3 angis at en må anta lengre transportavstand og anta at prisene øker.
- I sammendrag utelates at de negative konsekvenser vil bli større for eksisterende industri. Alle økonomiske lærebøker og praksis tilsier at når markedet etterspør mer varer enn det som produseres i ett marked(her Helgeland) så vil prisene øke(man antar ikke).
- Alle økonomiske lærebøker og praksis tilsier at når det innføres monopol til fordel for en markedsaktør i markedet så vil prisene øke(man antar ikke).
- Rapporten belyser heller ikke at man sør om Nordland har overskudd på massevirke og er nødt til å eksportere store mengder massevirke til utlandet.
- Man unnlater å fremheve at man har massivt underskudd på massevirke på Helgeland.
- Rapporten belyser heller ikke at industrien i Nordland ikke får levert nok virke.
- Rapporten belyser heller ikke at industrien ikke kan utnytte sin kapasitet da industrien rett å slett ikke får nok lokalt virke til konkurransedyktig pris levert industri.
- Rapporten belyser heller ikke økt virkes behov til eksisterende og ny industri noe som medfører enda større press på råvarene og enda større negative konsekvenser for lokal industri.
- Rapporten belyser heller ikke at en stor del av økningen av avvirking er kommet langt fra industrien noe som øker transportkostnadene.
- at Arbor og annen trevarebasert industri er en industri type som ALLE STORTINGSPOLITIKERE ønsker, lokalproduserte varer med lokal arbeidskraft, lokale grønne gjenvinnbare råvarer, lokal energiforsyning.
- at man i 20 siste år har fått kjøre 60t/24 m tømmervogntog til industri sør om Nordland, mens Industrien i Nordland har blitt nektet å hente råstoff i Trøndelag for å kjøre til Nordland med vogntog med same type hjulsporing for henting av foreksempel sagflis.
- man unnlater å angi at vesentlig større del av massevirke i dag går til sagbruk, altså blir det mindre massevirke tilgjengelig slik at alle tidligere rapporter om tilgjengelig massevirke er feil.
- man unnlater å angi at statens subsidiering av tømmerkaier i Nordland medfører økte kostnader for lokal industri og er i strid med bevilgningen til slike kaier der industrien skulle være enig om slike bevilgninger, på Helgeland var men ikke enig om slik subsidiering av tømmerkaier da dette ville medføre press på allerede pressede råvarer til lokal industri. Dette var imot statens egne retningslinjer for å tildele midler til tømmerkaier.
- Man unnlater å angi at man i Nordland har lange avstander og glissen industri.

Ett vern i Nordland påvirker industrien langt mer enn om vernet hadde blitt lagt sør om Nordland da økte kostnader og konsekvenser hadde blitt fordelt på langt flere aktører I sør og der man må eksportere råvarene uta v landet. Dette er påpekt i rapport utredning nr.74 Høyskolen i Nord-Trøndelag 2006.

ARBOR

Man unnlater å angi at man sør om Nordland eksporterer millioner av kubikkmeter tømmer hvert år mens man i Nordland ikke greier å forsyne industrien og at forbruket i Nordland er økende. Eksport av tømmer sør om Nordland gjengis i statistisk sentralbyrå.

Eksporten av sagtømmer økte med 75 prosent

Tømmereksperten økte fra 778 000 kubikkmeter i 3. kvartal 2020 til 999 000 kubikkmeter i 3. kvartal 2021. Massevirkeeksporten holdt seg på samme nivå som i 3. kvartal 2020, mens sagtømmereksperten økte med 75 prosent og utgjorde nesten halvparten av tømmereksperten.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Fortsatt lav massevirkepris

Det er fortsatt store lager med massevirke i de skandinaviske landene, og prisen på massevirke holder seg lav. For massevirke av gran var prisen i 3. kvartal 2021 i gjennomsnitt 257 kroner og for furu 252 kroner. Til tross for den store økningen i hogst av sagtømmer, har samlet hogst av massevirke gått litt ned sammenliknet med 3. kvartal 2020.

Rapporten er dessverre nok en gang under kommunikasjon av situasjon og konsekvenser for lokal industri og næring i Nordland.

Med vennlig hilsen
Arbor AS

Bjørn M. Jarmund
adm.dir.

Stian A. Bråten
fabrikksjef

Ruben Olderli
tillitsvalgt fabrikkansatte

Vidar Rustad
tillitsvalgt kontoransatte

Brurskanken Turlag

Statsforvalteren i Nordland
Postboks 1405
8002 Bodø

Vår ref:

Deres ref:

Dato: 14.11.2021

UTTALELSE HØRING AV VERNEPLAN FOR SKOG PÅ HELGELAND

Styret i Brurskanken turlag vurderer at Statsforvalterens forslag er i tråd med våre vedtekter og at vi dermed støtter forslaget uten anmerkning.

Styreleder

Eirik Tempelhaug

Statsforvalteren i Nordland
Postboks 1405
8002 BODØ

Dato: 08.10.2021
Vår ref: 20/02444-6
Deres ref: 2020/2039

Uttalelse til høring av forslag om vern av skog på Statskog SF sin grunn i Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal kommuner

POST- OG BESØKSADRESSE

Ladebekken 50
7066 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00

E-POST post@dirmin.no

WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883

SWIFT DNBANOKK

IBAN NO5376940505883

ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR

TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 9. september 2021.

DMF er statens sentrale fagmyndighet ved forvaltning og utnyttning av mineralske ressurser, og skal bidra til størst mulig samlet verdiskaping basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. Vi forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven), og har i tillegg et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i saker etter naturmangfoldloven.

Sentrale mål i mineralforvaltningen er å sikre tilgangen til mineralressursene i framtida og å hindre at viktige forekomster båndlegges av arealbruk som utelukker framtidig utnyttelse.

Om saken

Statsforvalteren har sendt forslag til verneplan for skog på Statskog SF sin grunn i kommunene Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal kommuner ut på høring. Planen foreslår opprettelse av 11 nye naturreservater, samt utvidelse av 7 eksisterende naturreservater og 1 nasjonalpark.

Høringen gjelder følgende områder:

- Utvidelse av Austervefsna naturreservat
- Bollermolia
- Breiskardet
- Utvidelse av Danielåsen naturreservat
- Grytåvatnet
- Utvidelse av Holmvassdalen naturreservat
- Kappfjellmoen
- Utvidelse av Litlfiplingdalselva naturreservat
- Litlfjellet
- Utvidelse av Lomsdal-Visten nasjonalpark
- Mikkelfjordmoen
- Olaåsen
- Utvidelse av Simafjellet naturreservat
- Utvidelse av Skardmodalen naturreservat
- Spelremvatnet

- Stavvassdalen
- Utvidelse av Stortuva naturreservat
- Svartvasselva
- Svartåga

Uttalelse fra DMF

DMF ga uttalelse til varsel om oppstart til verneplanarbeidet 28. september 2020. Statsforvalteren holder frem samme areal for verneområder som ved oppstart. I sin merknadsbehandling fra oppstartsvarselet har Statsforvalteren vurdert at uttaket av grusforekomsten ligger utenfor det foreslåtte verneområdet Olaåsen. Videre er det vurdert at det ikke er noen planlagte uttak av karbonatmineralressursen innenfor verneområdene Tuvhaugen og Svartåga, og at eventuelle uttak av denne forekomsten kan drives utenfor verneområdene.

Det har ikke kommet til nye registreringer av mineralske ressurser eller bergrettigheter i området siden vår uttalelse. DMF har dermed ingen nye merknader til høringen av verneplaner for Statskog SF sin grunn på Helgeland.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.

Vennlig hilsen

Dragana Beric Skjøstad
seksjonsleder

Henning Sigstad
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Henning Sigstad

Mottakere:

Statsforvalteren i Nordland

Postboks 1405

8002 BODØ

Til	Vår saksbehandler	Vår dato	Vår referanse
STATSFORVALTEREN I NORDLAND	Catrine Curle	04.10.2021	2013/1527-85/315
		Tidligere dato	Tidligere referanse
			2020/2039

Svar på høring - Forslag om vern av skog på Statskog SF sin grunn i Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal kommuner

Vi viser til forslag om vern av

- Austervefsna (utvidelse av eksisterende naturreservat) i Grane kommune
- Bollermolia i Hemnes kommune
- Breiskardet i Grane kommune
- Danielåsen (utvidelse av eksisterende naturreservat) i Grane kommune
- Grytåvatnet i Vefsn kommune
- Holmvassdalen (utvidelse av eksisterende naturreservat) i Grane kommune
- Kappfjellmoen i Grane kommune
- Litlfiplingdalselva (utvidelse av eksisterende naturreservat) i Grane kommune
- Litlfjellet i Grane kommune
- Lomsdal-Visten (utvidelse av eksisterende nasjonalpark) i Grane kommune
- Mikkeljordmoen i Hattfjelldal kommune
- Olaåsen i Vefsn kommune
- Simafjellet (utvidelse av eksisterende naturreservat) i Hemnes kommune
- Skardmodalen (utvidelse av eksisterende naturreservat) i Hattfjelldal kommune
- Spelremvatnet i Grane kommune
- Stavvassdalen i Grane/Vefsn kommune
- Stortuva (utvidelse av eksisterende naturreservat) i Hemnes kommune
- Svartasselva i Grane kommune
- Svartåga i Hemnes kommune

Forsvarsbygg gir høringssvar i denne type saker med det utgangspunkt å ivareta Forsvarets arealbruksinteresser.

Vi registrerer at de generelle unntakene fra ferdselsbestemmelsene inkluderer hensynet til militær operativ virksomhet og avgang og landing med Forsvarets luftfartøy. Vi har ingen ytterligere merknader til verneforslaget.

Bjørn Bergesen
Leder Arealplan
Eiendomsforvaltning

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og derfor ikke signert.

Statsforvalteren i Nordland
Postboks 1405

8002 BODØ

Ad. høring på verneplan for skog på statsgrunn i Hattfjelldal, Grane, Vefsn og Hemnes

Nordland fylkeskommune viser til høring på forslag til verneplan for skog på Statsgrunn i Hattfjelldal, Grane, Vefsn og Hemnes. Saken ble behandlet i fylkestinget 19. oktober i sak 122/2021.

Fylkestingets vedtak lyder:

FT 122/2021 Vedtak

1. Fylkestinget ber om at det gjennomføres en konsekvensutredning og anmoder sentrale myndigheter om å foreta en helhetlig gjennomgang av alle arealer på Helgeland før ytterligere vern gjennomføres. En helhetlig gjennomgang må ta hensyn til områder med eksisterende vern, områder i prosess med frivillig vern og tiliggende arealer som kan bli blokkert av et eventuelt vern. Målet med gjennomgangen er å få klarlagt konsekvensene det totale verneområdet har for regionen, særlig for lokal verdiskaping og arbeidsplasser.
2. Fylkestinget i Nordland ønsker ikke at det opprettes naturreservater i områder med økonomisk drivverdig skog, siden rapporter peker på at skogsdrift er bedre enn vern i en klimasammenheng.
3. Det nasjonale målet for skogvern er 10 %. Andelen vernet skog i Nordland er større enn i landet som helhet, 7,2 % mot 5,1 % av det totale skogarealet, mens 3,8 % av det produktive skogarealet er vernet. På Helgeland alene er ca. 6 % av det produktive barskogarealet vernet i dag. Fylkestinget mener derfor at områder i andre fylker bør vurderes for vern før det legges ut nye verneområder i Nordland.
4. Dersom verneforslagene ikke konsekvensutredes, fraråder fylkestinget i Nordland at man går videre i arbeidet med vern av de foreslåtte områdene. Fylkestinget mener at konsekvensene ikke er tilstrekkelig belyst for å kunne ta stilling til saken.
5. Dersom fylkestingets anmodning om konsekvensutredning tilsesettes, tilrår derfor Fylkestinget at følgende områder tas ut av verneplanforslaget: Bollermolia, Grytåvatnet, Kappfjellmoen, Littfjellet, Spelremvatnet, Svartvasselve og Svartåga med i alt ca. 5 900 dekar.

Med vennlig hilsen

Håkon Renolen
rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:

Miljødirektoratet

Postboks 5672, Torgarden 7485

TRONDHEIM

Skogvern i Grane på Helgeland.

Det har vert flere runder med skogvern på Helgeland. Det er nå 291 044 daa skog på Statsgrunn som er underlagt vern. Statsforvalteren foreslår ytterligere vern av i alt 50 673 daa skog fordelt på 19 ulike verneområder på statsgrunn i Grane, Hattfjelldal, Vefsn og Hemnes. 11 er helt nye verneområder mens 7 er utvidelser av eksisterende verneområder. I tillegg kommer frivillig vern på privat grunn. En god del skogsarealer ligger også slik til at de ikke er drivbare på grunn av at det er for bratt terreng eller andre hindringer som gjør at det ikke er økonomisk eller praktisk mulig å drive hogst.

Verneområdene tenkes opprettet som naturreservater. Det stanser skogbruket totalt, samt at det vil gi store begrensninger på bruk av arealene både til ferdsel og eventuell næringsutvikling. et vern berører også områder som grenser til verneområdet, og ikke minst det vil i flere tilfeller avskjære muligheter for skogsdrift i nabo områder. Den siste runden med skogvern som er til behandling nå rammer Helgelandskommunene spesielt mye. Dette med bakgrunn i at bestillingen er vern på statens grunn igjen. Verneforslaget har også konsekvenser før vernet blir vedtatt da foreslåtte områder blir båndlagt i verneprosess perioden.

Skogbruk er en marginal næring sett i forhold til mye annen næring og industri. Når man så begrenser mulighetene så kraftig med vern, får det store negative konsekvenser for næringen. Helgeland og Hattfjelldal har Arbor som hjørnesteinsbedrift, de er helt avhengig av råstoff tilgang fra nærområdene pga kostnader med frakt. Skogbruket sysselsetter entreprenører, transport og diverse service, samt at skogen er for mange en viktig tilleggssinntekt til sine gårdsbruk.

Skogbruket skal og bør være en del av det grønne skiftet, det er alle enige om. Da blir det helt feil å verne plantefelt, og gode og veinære arealer som produserer fint tømmer som kunne bidratt i CO2 fangst, samtidig som det ville betydd næringsutvikling og arbeidsplasser. Et godt skogbruk hvor man hogger skogen når den er utvokst og stått litt ekstra, så planter ny skog og følger det opp med rydding er det beste for det biologiske mangfold.

I den nye regjeringens plattformen, er Skogpolitikk også tydelig omtalt:

«Ein meir offensiv politikk for skogindustrien er god næringspolitikk, god distriktpolitikk og god klimapolitikk. Ein aktiv skogpolitikk er òg ei jordnær, konkret og billig klimaløysing, som regjeringa vil satse på. Skog i vekst tar opp CO2, og aktiv skogskjøtsel, med hogst, planting, gjødsling og ungsogspleie, bidreg til ein betydeleg klimagevinst. Gode avvegingar mellom aktivitet og miljøomsyn, mellom natur og klima og mellom bruk og vern skal stå sentralt i ein berekraftig skogpolitikk.

Regjeringa vil:

- **Etablere eit program for godt klimaskogbruk i samarbeid mellom staten, skognæringa og andre berørte næringar.**
- **Gjennomføre skogvernet på ein måte som får minst mogleg konsekvensar for avverkninga og skognæringa sine moglegheiter til å bidra i det grønne skiftet.»**

Noen av de foreslåtte områdene og konsekvenser, vurderinger.

- **Stavassdalen, Dempa.**

Dette er et område som er nærturområdet for kommunesentret Trofors. Det er innfallsport til Lomsdal- Visten nasjonalpark, og her er det mye tilrettelegging for friluftsliv som foreningen Stavassdalens Venner ivaretar på dugnad. Arealene rundt Stavatne er det lite aktuelt med hogst pga tilgjengelighet. Men et vern vil begrense mulighetene og frata områdets legitimitet som et viktig område med et vern. Altså motsatt effekt enn det som ønskes ved vern. Dempa har muligheter for fremtidig hogster i randsonene, og vi ser at dagens vern langs Stavasselva er et hinder for bruk og aktivitet herunder skogbruk. Det er allerede store begrensninger i området, nok er nok her. Staskog bør her følges opp slik at tilplanting og annen skogskjøtsel blir ivaretatt på en bedre måte.

- **Breiskaret – Båtskaret.**

Her er forslaget på helt nye områder hvor en stor del er plantefelt fra 60 tallet. Dette området må tas ut da det hindrer skogsdrift som ikke er noe problem for naturverdier. Dette er arealvern.

- **Holmvassdal**

Med forslaget om nye områder og utvidelse av vern, ødelegges fremtidige muligheter for næring og trivsel. Det foreslås at hele vannstrengen med Sefrivatn, Kjerringvatn og Svenningvatn vernes, dette sier vi klart nei til. Det grenser til frekkhet og uansvarlighet. Vernet av Holmavassdalen var kontroversielt, når det nå kommer fase to sier det seg selv at nok er nok.

- **Svartvasselva.**

I det foreslåtte området som stort sett er plantefelt som er ca 30 år gamle er det laget skogsbilveier, velteplasser, bru med mere. Et vern som her foreslått vil hindre fremtidig skogsdrift innenfor og utenfor foreslåtte arealer. Når en ser grensedragningen midt i en bestand med plantefelt, dette har ikke og vil ikke få noen som helst forståelse. Dette forslaget må skrinlegges.

Grane arbeiderparti mener at verneprosessen som den forrige regjering igangsatte må stanses. Vi mener at ny kunnskap rundt viktigheten av skogen i et klimaperspektiv, samt at et bærekraftig skogbruk er det klart beste for miljø og arts mangfoldet i naturen. Vi mener at man også må ha en gjennomgang av tidligere vedtatte verneområder, med lokal medvirkning, dette for å se på grensesetting, og eventuell oppheving av vern der det er riktig ut fra ny kunnskap. Det nye forslaget må stanses, og en konsekvensutredning for fremtidig bruk av områdene igangsettes med tanke på bruk og vern. Det betyr også at båndlegging i en slik prosess må opphøre.

Bjørn Ivar Lamo
Leder Grane Arbeiderparti.

Fra: Roger Justad Hallingen[rogerjh@live.no]
Sendt: 17.11.2021 21:21:50
Til: Postmottak SFNO
Tittel: skogvern

Trofors: 17.11.21.

Ytterligere skogvern på Helgeland

Grane har i dag vel 34 % vernet areal. Dersom foreslått vern gjennomføres kommer vernet areal opp i overkant av 36 %.

Grane Bondelag ønsker av den grunn ikke ytterlige skogvern i kommunen.

I tillegg er alle vassdrag som drenerer til Vefsnavassdraget og Svenningelva vernet, mot kraftutbygging. Dette legger også restriksjoner på utøvelse av næringsvirksomhet og friluftsliv langs vannstrengen.

Grane Bondelag ber om at det settes en vernepause i kommunen og Helgeland.

Det må også foretas en konsekvensutredning som belyser konsekvensen med det omfattende vernet som allerede er gjort og det nye foreslåtte områdene.

Med vennlig hilsen Grane Bondelag

Roger Justad Hallingen.

Grane kommune

Sentraladministrasjon

Deres ref.:

Vår ref.:
2020011124

Arkiv:
FA-V71

Dato:
22.11.2021

Melding om vedtak

Jfr. [Delegeringsreglement for Grane kommune, vedtatt i kommunestyret 24.02.21](#)

Statsforvalteren i Nordland

Postboks 1405
8002 BODØ

Høring - Forslag om vern av skog på Statskog SF sin grunn i Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal kommuner

Kommunestyret har i møte 17.11.2021 18.00, sak 063/21 gjort følgende vedtak:

Kommunestyret gir fullmakt til Åse Granmo og Ellen Schjølberg om å lage et nytt felles utkast til uttalelse fra Grane kommune innen fristen.

Saksbehandler i saken: Kommunalsjef Arne-Martin Husby, tlf. 75182278

Med hilsen

Inger Lise Fløtnes
Konsulent

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Vedlegg:

Grane kommunestyre sin høringsuttalelse - Forslag om vern av skog på Statskog SF sin grunn i Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal kommuner.

Postadresse:
Industriveien 2
8682 Trofors

Besøksadresse:
Industriveien 2
8682 Trofors

Telefon: 75 18 22 00
E-post: post@grane.kommune.no
Internett: www.grane.kommune.no

Bank: 4530 05 00491
Org.nr.: 940 643 112

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
063/21	Kommunestyret	17.11.2021

Jfr. [Delegeringsreglement for Grane kommune, vedtatt i kommunestyret 24.02.21.](#)

Høring - Forslag om vern av skog på Statskog SF sin grunn i Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal kommuner

Trykte vedlegg:

14.09.2021	87499	Høring - Forslag om vern av skog på Statskog SF sin grunn i Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal
03.11.2021	88448	Skogvern - Verneplan for skog på Statsgrunn 2020 - utkast
03.11.2021	88449	Skogvern - vedlegg-1---forskrifter---vern-av-skog-pa-statsgrunn--helgeland-2021
03.11.2021	88450	Skogvern - vedlegg-2_referater_moter_referansegruppa
03.11.2021	88451	Skogvern - vedlegg-3-konsultasjoner_reinbeitedistrikter
03.11.2021	88452	Skogvern - vedlegg4_innspill_statskogvern_2020Oppsummering
03.11.2021	88453	Skogvern - oppdragsbrev-fra-miljodirektoratet---skogvern-pa-statsgrunn
03.11.2021	88454	Skogvern - nibio_rapport_2021_7_89
03.11.2021	88455	Skogvern - kart
03.11.2021	88456	Skogvern - Tabell skogbruksdata, verneverdi og betydning for skogbruket
03.11.2021	88700	Fylkestings sak nr. 122-2021

Sammendrag:

Statsforvalteren i Nordland har sendt på høring et forslag til verneplan for skog på Statskog SFs grunn i kommunene Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal. Planen inneholder forslag om opprettelse av 11 nye naturreservater, samt utvidelse av 7 eksisterende naturreservater og en utvidelse av Lomsdal-Visten nasjonalpark. Høringsfristen er 15.11.21, men Grane kommune er innvilget utsatt høringsfrist til den 22.11.21.

En liten del av det som er foreslått som Litlfjellet naturreservat ligger på privat grunn i Grane. Alle de resterende områdene ligger på Statskog SF sin grunn. Verneplanen omfatter 50 673 dekar totalt. Andel produktiv skog av dette arealet er ca. 28 600 dekar. Produktivt skogareal er definert som skogareal som ved gunstige bestandsforhold i gjennomsnitt pr. år kan produsere minst 0,1 m³ trevirke med bark pr. dekar.

Oversikt over områder som er foreslått vernet.

Navn	Kommune	Areal foreslått for vern
Austervefsna (utvidelse)	Hattfjelldal	221
Bollermolia	Hemnes	541
Breiskardet	Grane	4 980
Danielåsen (utvidelse)	Grane	8 746

Grytåvatnet	Vefsn	3 099
Holmvassdalen (utvidelse)	Grane	15 242
Kappfjellmoen	Grane	120
Litlfiplingdalselva (utvidelse)	Grane	2 472
Litlfjellet	Grane	926
Lomsdal-Visten (utvidelse)	Grane	3 721
Mikkeljordmoen	Hattfjelldal	337
Olaåsen	Vefsn	1 106
Simafjellet (utvidelse)	Hemnes	1 164
Skardmodalen (utvidelse)	Hattfjelldal	1 484
Spelremvatnet	Grane	747
Stavvassdalen	Grane / Vefsn	4 929
Stortuva (utvidelse)	Hemnes	338
Svartvasselva	Grane	204
Svartåga	Hemnes	296

Bakgrunnen for denne prosessen er Stortingets innstilling til Klima- og miljødepartementet sitt budsjett for 2016. Her gikk følgende merknad fram: *"Flertallet mener at skogvern er viktig og viser til budsjettavtalen hvor det er enighet om at regjeringen skal sørge for en gjennomgang av Statskog SFs ordinære skogeiendommer for verneverdig skog, og legge til rette for at verneverdig skog i deres eie kan vernes etter naturmangfoldloven".*

Som grunnlag for prosessen fikk Miljødirektoratet gjennomført biologiske registreringer og vurderinger av Statskog SF sine eiendommer av Asplan Viak i 2018. Registreringene ble publisert i to rapporter. I oppdragsbrevet til Miljødirektoratet påpekte Klima- og miljødepartementet viktigheten av å fremskaffe data som gir et godt grunnlag for avveining mellom verneverdier og næringsmessige konsekvenser. På bakgrunn av dette bestilte Miljødirektoratet en rapport fra NIBIO, som skulle beskrive de tilgjengelige skogressursene på Helgeland basert på de best tilgjengelige data. I tillegg har Miljødirektoratet utarbeidet en sammenstilling av skog- og verneverdiene i områdene som nå foreslås for vern.

Melding om oppstart av en verneplanprosess i Nordland ble sendt ut til grunneier, aktuelle etater og organisasjoner 2. juni 2020, og kunngjort i lokale aviser og på Statsforvalterens nettside. Statsforvalteren mottok 17 innspill på bakgrunn av kunngjøringen. I prosessen har det vært arrangert møter med Statsforvalterens referansegruppe, befaringer med grunneier og reindrift, åpent kontor i Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal, samt at det har vært gjennomført befaringer hvor det har vært åpent for deltakelse for de som har ønsket dette.

I Grane kommune er det forslag om opprettelse av 6 nye reservater med et totalareal på 11 906 dekar, utvidelse av 3 reservater med 26 460 dekar og utvidelse av Lomsdal-Visten nasjonalpark med 2 områder på 3 721 dekar totalt. Dette betyr at verneforslaget innebærer at Grane kommune kan få et mer omfattende vern enn de andre 3 kommunene.

Det vises til vedlagte høringsdokumenter.

Hjemmelsgrunnlaget for vern av skog er Lov om forvaltning av naturens mangfold av 16.06.2009.

Vurdering:

Det foreligger et omfattende verneforslag med et vern av totalt 50 673 dekar skogareal i Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal kommuner. Grane kommune er mest berørt i verneforslaget med et totalareal på 42 087 dekar. Produktivt skogareal utgjør 23 200 dekar av dette med et estimert volum på 123 500 m³ skogsvirke.

Årlig avvirkning i Grane kommune varierer mellom 15 000 – 30 000 m³ pr. år. Dersom verneforslaget gjennomføres med vern av alle lokalitetene vil dette innebære at kubikkmassen på 123 500 m³ ikke vil være tilgjengelig for avvirkning. Dette tilsvarer avvirkningsvolumet i 5 – 6 år i Grane kommune.

Det er presisert i høringen at verneforslaget skal gi minst mulig konsekvenser for avvirkningen og skognæringens bidrag til det «grønne skiftet», men det fremkommer ikke av NIBIO-rapporten hvilke arealer som er økonomisk drivbare og hvilke arealer som ikke er økonomisk drivbare. NIBIO-rapporten vurderes derfor som mangelfull da det er viktig å få klarlagt hvilke arealer som kan vernes uten at dette medfører negative konsekvenser for skognæringen og hvilke arealer som bør tas ut av verneplanen pga. de viktige skogressursene for skogindustrien.

Grunneier Statskog SF har vurdert lokalitetenes betydning for skogbruksnæringen. Jfr. vedlagt tabell. Her fremgår det at det kun er 2 lokaliteter som har liten betydning for skogbruket, og som trolig kan vernes uten at dette medfører negative konsekvenser for skogbruket. De andre lokalitetenes betydning for skogbruket er vurdert som henholdsvis stor og middels. Dette betyr at en overveiende andel av verneforslaget er skogarealer som har vesentlig betydning for skogbruket, og det burde derfor ha vært gjennomført en mer nøyaktig beregning av driftsøkonomien for hver enkelt lokalitet før det tas stilling til verneforslaget.

Det er kjent at Fylkestinget har behandlet høringssaken, og det foreligger et saksframlegg med gode argumenter for at det må gjennomføres en konsekvensutredning av alle arealer på Helgeland før ytterligere vern gjennomføres. Jfr. vedlegg. Fylkestinget har den 18.10.21 fattet flg. vedtak i FT-sak nr. 122/2021:

1. «Fylkestinget ber om at det gjennomføres en konsekvensutredning og anmoder sentrale myndigheter foreta en helhetlig gjennomgang av alle arealer på Helgeland før ytterligere vern gjennomføres. En helhetlig gjennomgang må ta hensyn til områder med eksisterende vern, områder i prosess med frivillig vern og tiliggende arealer som kan bli blokkert av et eventuelt vern. Målet med gjennomgangen er å få klarlagt konsekvensene det totale verneområdet har for regionen, særlig for lokal verdiskaping og arbeidsplasser.
2. Fylkestinget i Nordland ønsker ikke at det opprettes naturreservater i områder med økonomisk drivverdig skog, siden rapporten peker på at skogsdrift er bedre enn vern i en klimasammenheng.
3. Det nasjonale målet for skogvern er 10 %. Andelen vernet skog i Nordland er større enn i landet som helhet, 7,2 % mot 5,1 % av det totale skogarealet, mens 3,8 % av det produktive skogarealet er vernet. På Helgeland alene er ca. 6 % av det produktive barskogarealet vernet i dag. Fylkestinget mener derfor at områder i andre fylker bør vurderes for vern før det legges ut nye verneområder i Nordland.
4. Dersom verneforslagene ikke konsekvensutredes, fraråder fylkestinget i Nordland at man går videre i arbeidet med vern av de foreslåtte områdene. Fylkestinget mener at konsekvensene ikke er tilstrekkelig belyst for å kunne ta stilling til saken.
5. Dersom fylkestingets anmodning om konsekvensutredning tilsidesettes, tilrår derfor Fylkestinget at følgende områder tas ut av verneplanforslaget: Bollermolia, Grytåvatnet, Kappfjellmoen, Litlfjellet, Spelremvatnet, Svartasselva og Svartåga med i alt ca. 5 900 dekar.»

Dette vedtaket bør være en tungtveiende høringsuttalelse til Statsforvalteren om å gjennomføre en mer omfattende konsekvensutredning enn den som er gjort, og vedtaket bør derfor også legges til grunn når kommunene skal avgi høringsuttalelser.

På Helgeland er det allerede gjennomført omfattende vern av skogarealer, og det er derfor ikke vanskelig å være uenig i Fylkestingets vurderinger i saksframlegg og høringsuttalelse. Grane kommune bør derfor slutte seg til Fylkestingets vedtak i denne saken.

Kommunedirektørens innstilling:

Grane kommunestyre støtter Fylkestingets vedtak i FT-sak nr. 122/2021, og slutter seg til denne høringsuttalelsen.

Kommunestyret 17.11.2021:**Møtebehandling:**

Kommunestyret gir fullmakt til Åse Granmo og Ellen Schjølberg om å lage et nytt felles utkast til uttalelse fra Grane kommune innen fristen.

Enstemmig vedtatt

KS- 063/21 Vedtak:

Kommunestyret gir fullmakt til Åse Granmo og Ellen Schjølberg om å lage et nytt felles utkast til uttalelse fra Grane kommune innen fristen.

Det har vært flere runder med skogvern på Helgeland. Det er nå 291 044 daa skog på Statsgrunn som er underlagt vern. Statsforvalteren foreslår ytterligere vern av i alt 50 673 daa skog fordelt på 19 ulike verneområder på statsgrunn i Grane, Hattfjelldal, Vefsn og Hemnes. 11 av disse er helt nye verneområder mens 7 er utvidelser av eksisterende verneområder. I tillegg kommer frivillig vern på privat grunn.

Verneområdene tenkes opprettet som naturreservater. Det stanser skogbruket totalt, og det vil gi store begrensninger på bruk av arealene både til ferdsel og næringsutvikling. Et vern berører også områder som grenser til verneområdet, og ikke minst; det vil i flere tilfeller avskjære muligheter for skogsdrift i naboområder.

Skogvernet som nå er til behandling rammer Helgelandskommunene spesielt mye. Dette med bakgrunn i at bestillingen er *vern på statens grunn* nok en gang, og at Statskog er en stor grunneier. Verneforslaget har også konsekvenser før vernet blir vedtatt da foreslåtte områder er båndlagt i verneprosessperioden.

Grane kommune har i dag over 34% vernet landareal. Dersom foreslått vern gjennomføres kommer vernet areal opp i over 36 %. Grane kommunestyre ønsker av den grunn ikke ytterligere skogvern i kommunen. I tillegg er alle vassdrag som drenerer til Vefsnavassdraget og Svenningelva vernet mot kraftutbygging. Dette legger også restriksjoner på utøvelse av næringsvirksomhet og friluftsliv langs disse vannstrengene.

I utkast til forskrifter som er vedlagt saken kommer det frem at det legges vesentlige restriksjoner på næringsvirksomhet, frivillighet og friluftsliv. I forbindelse med verneforslag bør forslag til forskrifter være gjenstand for en grundigere behandling enn det som er gjennomført her. Skogbruk er en marginal næring sett i forhold til mye annen næring og industri. Når man så begrenser mulighetene så kraftig med vern, får det store negative konsekvenser for næringen. Helgeland og Hattfjelldal har Arbor som hjørnesteinsbedrift, de er helt avhengig av råstofftilgang fra nærområdene. Skogbruket sysselsetter entreprenører, transportfirma og diverse servicebedrifter, i tillegg er skogen for mange en viktig inntektskilde i landbruket.

Konsekvensene, dersom dette verneforslaget vedtas er *inngripende* for kommunen også på andre områder, og vil blant annet berøre lokalsamfunnets muligheter til å bruke naturen i naturbasert reiseliv, inklusive laksefiske og friluftsliv.

Som eksempel vises det til utkast til forskrift for Auster Vefsna:

§ 3: punkt d) Bruk av naturreservatet til større arrangement er forbudt.

§3, punkt c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet som f.eks oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretningerosv.

I §4 er det nevnt en del unntak fra bestemmelsene. Unntakene er i stor grad knyttet opp mot tradisjonell aktivitet som bl.a. reindrift og det fisket man drev med før gyrosmitten. Det er dermed ikke tatt høyde for aktiviteter som f.eks laksefiske, rafting og kajakkpadling som er i utvikling.

Turmarsjer og kulturarrangement, eller oppsetting av en gapahuk vil også være forbudt i slike områder.

Andre eksempler:

- **Stavassdalen, Dempa.**

Dette er nærturområdet for kommunesentret Trofors. Det er innfallsport til Lomsdal-Visten nasjonalpark, og her er det mye tilrettelegging for friluftsliv som foreningen Stavassdalens Venner ivaretar på dugnad. Arealene rundt Stavvatnet er lite aktuelle for hogst pga. tilgjengelighet. Men et vern vil begrense mulighetene og frata områdets legitimitet som et viktig område med et vern. Altså motsatt effekt enn det som ønskes ved vern. Området *Dempa* har muligheter for fremtidig hogst i randsonene, men dagens vern langs Stavvasselva er et hinder for bruk og aktivitet, herunder skogbruk. Det er allerede store begrensninger i område og når er det nok!! Statskog bør her følge opp slik at tilplanting og annen skogskjøtsel blir ivaretatt på en bedre måte.

- **Breiskaret – Båtskaret.**

Her er forslaget på helt nye områder hvor en stor del er plantefelt fra 60 tallet. Dette området må tas ut da det hindrer skogsdrift som ikke er noe problem for naturverdier. Dette er arealvern.

- **Holmvassdal**

Med forslaget om nye områder og utvidelse av vern, ødelegges fremtidige muligheter for næring og trivsel. Det foreslås at hele vannstrengen med Sefrivatn, Kjerringvatn og Svenningvatn vernes. Det grenser til frekkhet og uansvarlighet. Vernet av Holmvassdalen var kontroversielt, når det nå kommer fase to sier det seg selv at nok er nok.

- **Svartvasselva.**

I det foreslåtte området, bestående i hovedsak av plantefelt som er ca. 30 år gamle er det laget skogsbilveier, velteplasser, bruer med mere. Et vern som her er foreslått vil hindre fremtidig skogsdrift innenfor og utenfor foreslåtte arealer. Når en ser grensedragningen midt i en bestand med plantefelt er dette totalt uforståelig.

Slik kunne vi ha fortsatt, med å ta område for område, og skissert konsekvenser ved verving. Konsekvensutredningen som er utført er svært mangelfull. I Grane kommune har jord og skog vært næringsgrunnlag fra tidenes morgen. Derfor oppleves verneprosessene som overgrep i en til dels nærings svak utkantkommune. Vi er helt avhengige av å få utnyttet de ressursene naturen har gitt oss, men når 1/3 av kommunens landareal er underlagt ulike vernebestemmelser så skjønner vel selv sentrale myndigheter at vi snart er fratatt vårt livsgrunnlag?

Skogbruket skal og bør være en del av det grønne skiftet, det er alle enige om. Da blir det helt feil å verne plantefelt, og gode og veinære arealer som produserer fint tømmer som kunne bidratt i CO₂ fangst, samtidig som det ville betydd næringsutvikling og arbeidsplasser. Et godt skogbruk hvor man hogger skogen når den er utvokst, planter ny skog og følger opp med rydding er det beste for det biologiske mangfold.

I den nye Hurdalsplattformen er Skogpolitikk tydelig omtalt:

«Ein meir offensiv politikk for skogindustrien er god næringspolitikk, god distriktspolitikk og god klimapolitikk. Ein aktiv skogpolitikk er òg ei jordnær, konkret og billig klimaløysing, som regjeringa vil satse på. Skog i vekst tar opp CO2, og aktiv skogskjøtsel, med hogst, planting, gjødsling og ungskogspleie, bidreg til ein betydeleg klimagevinst.

Gode avvegingar mellom aktivitet og miljøomsyn, mellom natur og klima og mellom bruk og vern skal stå sentralt i ein berekraftig skogpolitikk.

Regjeringa vil:

• Etablere eit program for godt klimaskogbruk i samarbeid mellom staten, skognæringa og andre berørte næringar.

• Gjennomføre skogvernet på ein måte som får minst mogleg konsekvensar for avverkninga og skognæringa sine moglegheiter til å bidra i det grønne skiftet.»

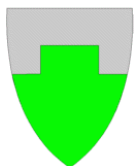
Grane kommunestyre mener at verneprosessen som den forrige regjering igangsatte må stanses.

Vi mener at ny kunnskap rundt viktigheten av skog i et klimaperspektiv må gjøres gjeldende, samt at et bærekraftig skogbruk er det beste for miljø og arts mangfoldet i naturen.

Vi mener at man også må ha en gjennomgang av tidligere vedtatte verneområder, med lokal medvirkning, for å se på grensesetting, og eventuell oppheving av vern der det er riktig ut fra ny kunnskap. Forskrifter som kun tar hensyn til det som har vært av aktivitet og ikke åpner for nye muligheter er svært inngripende, og undergraver respekten for vernet.

Forslaget om barskogvern må stanses, og en konsekvensutredning for fremtidig bruk av områdene må igangsettes med tanke på bruk og vern. Det betyr også at båndlegginga i en slik prosess må opphøre.

Grane kommunestyre

Melding om vedtak

STATSFORVALTEREN I NORDLAND
Postboks 1405

8002 BODØ

Deres ref.:
87cf0283-3715-457e-
8ff0-5151df6ce920

Vår ref.:
21/6151

Saksbehandler:
Aud Ringsø

Arkivkode:
FA-V79

Dato:
25.11.2021

Høring - Forslag om vern av skog på Statskog SF sin grunn i Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal kommuner

Kommunestyret har i møte den 24.11.2021, sak 057/21 gjort følgende vedtak:
Hattfjelldal kommune ber om at det blir foretatt en vernepause på skog på Helgeland.

Det må foretas en konsekvensutredning (KU) som belyser konsekvensen av det omfattende skogvernet som allerede er gjort på Helgeland, og de nye foreslåtte områdene som er foreslått vernet.

Hattfjelldal kommune mener dette er i tråd med de klare føringene som er vist i den nye regjeringens politiske plattform, Hurdalsplattformen, om skogpolitikken.

Dette underbygges også av de klare signalene som er gitt av Stortinget og tidligere regjering, som understreker viktigheten av at vern skal gjennomføres på en slik måte at det får minst mulig konsekvenser for avvirkningen- og skognæringen.

Som eksempel på konsekvenser vi mener er viktige, er en stor usikkerhet om verneverdier alt eksisterer i vedtatt vern, og det er lite belyst hvor stor andel vernet utgjør i hogstklasse 4 og 5.

Med hilsen

Aud Ringsø
Fagleder for jord-, skog- og naturforvaltning

Vernet ser ut til å være nært noen av våre veger, vi forutsetter at drift og nødvendige oppgraderinger, herunder også sikringsarbeider, unntas fra vern i den utstrekning dette blir aktuelt.

Det kan bli behov for omfattende sikringstiltak i de bratte fjellsidene langs Grytåvatnet og i området nedstrøms dammene våre. Spesielt i området rundt dammene går det ofte skred som kan påvirke damsikkerheten og generelt sikkerheten til personell som ferdes i dette området. Vernet kan ikke hindre slike sikringstiltak.

Vi forutsetter også at vernet ikke berører de rettighetene vi har fått i konsesjonene til Grytåga og Laksen Kraftverk.

Fremtidig utvikling

Fremtidig utvikling av vannkraften i forbindelse med det grønne skifte og fremtidens kraftsystem kan medføre behov for O/U-prosjekter hvor økt magasinkapasitet blir etterspurt. I dette tilfelle kan dette innebære f.eks. heving av HRV (Høyeste Regulerte Vannstand), nye overføringstunneler og andre tiltak som kan komme i konflikt med verneforslaget.

Vi stiller med bakgrunn i dette spørsmål om behovet for vern av dette område som allerede er sterkt påvirket av vannkraftutbygging, og mener det bør gjennomføres gode kost-/nyttevurderinger som også inkluderer fremtidens behov for mer regulering. Subsidiært at vernet endres slik at en slik utvikling vil være mulig.

Med hilsen

Steinar Thommassen, saksbehandler

Dokumentet sendes uten underskrift, det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Helgeland Kraft

VANNKRAFT

Helgeland Kraft AS Vannkraft, postboks 702, 8654 Mosjøen / Telefon: 75 10 00 00

Org.nr. 917 424 896 MVA

firmapost@helgelandkraft.no / www.helgelandkraft.no

Høringsuttalelse ifb med vern av skog på Statskogs eiendommer på Helgeland

Helgeland sopp-og nyttevekstforening (HSNF) gir herved sin støtte til Statsforvalterens forslag til vern på Statskogs eiendommer på Helgeland. De viktigste områdene er merket med tre stjerner (nasjonalt verneverdige), som Holmvassdalen utvidelse, Danielåsen utvidelse, LitlFiplingdalselva, Simafjellet, Stortuva, Mikkeljordmoen og Breiskardet, som utmerker seg hver og en med mange RL-arter. Men også såkalte tostjerners områder, som Litlfjellet, har flere sjeldne og uvanlige arter. I henhold til foreliggende rapporter fra Asplan Viak oppfatter vi alle forslagene i høringsbrevet fra Statsforvalteren som vel gjennomarbeidet, og det er klart at forslagene viser et rikt arts mangfold i skogene på Helgeland. Imidlertid viser Artsobs.no at enkelte sjeldne arter faller utenfor nåværende avgrensning og vi ber derfor om at Statsforvalteren inkluderer arealer hvor slike opptrer.

Alternativet til vern er oftest hogst, og derfor mener vi det er svært viktig å sikre alle kandidater i Statsforvalterens forslag gjennom et vern nå.

Med hilsen
Helgeland sopp- og nyttevekstforening

Mosjøen, 15.11.2021

Innspill til «Høring av forslag om vern av skog på statsgrunn i Grane Kommune på Helgeland»

Vi er en del hytteeiere og fastboende i Grane, tilhørende områdene rundt Øvre og Nedre Svenningvatnet samt Kjerringvatnet som tillater oss å komme med innspill vedr. det at Statsforvalteren foreslår ytterligere vern av skog fordelt på 19 ulike verneområder på statsgrunn i Grane, Hattfjelldal, Vefsn og Hemnes. 11 nye verneområder og 7 utvidelser av eksisterende verneområder.

Sist det ble vernet ble store deler av Holmvassåsen berørt. Dette er områder som mange av oss har benyttet oss av i mange år. Etter at verving her ble vedtatt synes det å merkes at folk benytter seg mindre av det naturen her har å by på, det oppstår en slags vegring og det er merkbart mindre folk som nå ferdes i området. Mange syntes det den gang var vel store områder som ble vernet og nå bestrebes det etter å verne enda flere områder. Det er vi i mot.

Når det gjelder verving i forhold til næringsmessig bruk av skog og områdene vil vi ikke i særlig grad belyse dette i vårt innspill, da det ikke er så mange av oss som i særlig grad driver med utstrakt skogsdrift eller annen næring i området. Dette vet vi for øvrig er belyst i andre innspill fra både Grane Kommune, Grane Arbeiderparti, NHO etc. Det er ikke dermed sagt at ikke dette er viktig også for vår del, da det vel kan tenkes at enkelte ønsker å starte drift innenfor skogbruk eller annen næringsvirksomhet i området på senere tidspunkt og det er viktig at det da evt. vil la seg kunne realisere. Vi støtter i så måte ellers vedtak i Fylkestinget av 20.10.21 «Fylkestinget ber om at det gjennomføres en konsekvensutredning og anmoder sentrale myndigheter foreta en helhetlig gjennomgang av alle arealer på Helgeland før ytterligere vern gjennomføres»

Vi er i dette innspillet mer opptatt av at vi ikke ønsker flere områder vernet da vi anser at det avgrenser bruken av naturområdene for vanlige folk.

Viser til vedlagte kart :

Vedr. Holmvassdalen og mot Kjerringvatnet:

Vi tillater oss å komme med innspill om at det skisserte området (merket med grønt) vedr. utvidelsen fra Holmvassåsen ned mot Øvre Svenningvatnet og sørover helt til Kjerringvatnet, tas ut av fra forslaget om verving.

Vi synes det er vernet nok i dette området fra før av. Det synes uhørt at det skal være nødvendig å verne helt ned til vannkanten langs hele Øvre Svenningvatnet. Det er på kartet nærmest «stengt inne» 7 hytteeiere i foreslått verneområde! Ingen av disse hytteeierne har mottatt noen som helst form for varsel om at dette er foreslått. Dette avgrenser adgang til egen hytte/egen grunn og vil gjøre det vanskeligere å komme seg dit. Det sies at det kan søkes om dispensasjon til å benytte anleggsvei opp til Holmvassåsen, men er det gitt at slik tillatelse gis ?? og hva hvis anleggsvei i fremtiden ikke vedlikeholdes lenger ? Hva ved et ønske om salg av hytte ? Vi anser absolutt at salgsverdien på hyttene som ligger inntil og ved foreslått vernet område vil synke dersom foreslått verving går i gjennom. Spørsmålene om fremtidig fremkommelighet og mulighet for bruk av egen hytte er mange og vi føler oss litt overkjørt i denne sammenheng. Vi er allerede flere som i forhold til første runde med verving i området har vært nødt til å søke om dispensasjon vedr. inntreden i vernet område. Det har vært en traurig og lang prosess for enkelte, og et ja er på forhånd ikke gitt! Vi frykter det blir enda vanskeligere å få dispensasjon for å komme seg langs anleggsvei med scooter/bil dersom plan om verving blir en realitet. Det vil også være sannsynlig at dette kan bli enda mer vanskelig for fremtidige familiemedlemmer eller nye eiere av hytter i området.

Det er gitt løyve til oppkjøring av skiløype fra Øvre Svenningvatnet til Kjerringvatnet. Denne ønsker vi selvfølgelig å benytte også i fremtiden. Dette er flotte rekreasjonsområder både vinter og sommer som mange benytter seg av. Folk flest ferdes i naturen med omhu og riktig bruk er det beste vern for bevaring av naturen og miljøet vårt. Det synes dog som at verning gjør at mange trekker seg unna de vernede områdene og det er ikke bra. Vi ber om at vanlige folk også tas hensyn til slik at vi unngår at vi bare får følelsen av å snakke for døve ører når man forsøker å komme med synspunkter ang. verning. Vi har i generasjoner tatt vare på naturen her i området. La oss fortsette med det! Vi mener det går an uten verning!

Vi ønsker fremdeles å kunne bruke disse områdene og ber om at grønt skravert felt ikke tas med i en fremtidig verneplan.

Vi ber også at anleggsvei som allerede befinner seg i eksisterende vernet område (merket med grønt på kartet), tas ut av vernet område. Det må være mulig å ta hensyn til at folk skal kunne ha gode muligheter til å komme seg til egne hytter langs anleggsveien. Det ville også lette tilgjengeligheten for funksjonshemmede langs denne anleggsvei opp til gapahuk ved Meisfartjønna. Før verning var det mulig å komme seg opp hit med bil/scooter for de som hadde særskilte behov for det. Denne muligheten ble fratatt dem ved verning. Det må være muligheter for alle å nyte naturen. En annen sak er at det er veldig lang vei til hytta for enkelte, og ved evt. mer verning blir det veldig tungvint med hensyn til å få fraktet ting til hyttene, herunder tenkes både på vedlikehold og kjøring av ved dersom det stenges helt for å ta ut ei og anna bjørk i området.

Vedr. Breiskardet

Her ønsker vi å komme med innspill om at foreslått område om ikke fjernes, så i hvert fall halveres. Det er et sterkt ønske om at området skravert på kart, som ligger ovenfor hytteområdet her tas ut av forslaget om verning. Dette forslaget anser vi som ødeleggende for alle hytteeiere i dette området i Svenningvika og vi ser det som meget merkverdig at det skal legges et vernet område i overkant langs alle hyttene akkurat her. Dette vil begrense bruken av naturen i nær beliggenhet av hyttene for de som bor og ferdes i området her.

Vi ber om at dere tar våre innspill til etterretning.

Med vennlig hilsen

Pål Eirik Arntzen, Hege Granås, Magne Hongbarstad, Gunn Rita Hammer, Arne Arntzen, Tom Kaalvik, Trine Granås, Jan Aufles, Haakon Innset, Håvard Hatlen, Steinar Fiplingdal, Even Tveraa, May-Siren Hongbarstad, Eirin Hongbarstad Haugen, Ronny Aanes, Rune Levi Hopen, Bente Hass Hopen, Tone Fiplingdal, Kent Oscar Johansen, Arne Skar, Marie Skar, Åge Heggnes, Stein-Yngve Tveraa, Frode Moheim, Tor Kaalvik, Marie Hauan, Anne Grete Hansen, Trude Larem Fick, Tommy Fick, Kristine Arntzen, Erika Arntzen, Hege Fiplingdal Moheim, Per Kaalvik, Vetle Hongbarstad Haugen, Elin Olea Heggnes, Åse Marie Knutsen, Snorre Holmen, Thomas Brillo Kibsgaard, Janne Magnussen, Ragnar Engås, Tone Holmen, Håkon Isaksen, Brit Holmen, Anita Sjørgård, Reinert Olsen, Tom Ivar Sætern, Odd Magne Larsen, Elin Smedseng Luktvasli, Even Tveraa, Pål-Ove Wika, Svein Grundstad

Vedlegg: Kart over området

Statsforvalteren i Nordland
Pb 1405
8002 BODØ

Vår dato: 09.11.2021
Vår referanse: 21/39042 - 2
Deres dato: 09.09.2021
Deres referanse: 2020/2039

Innspill til oppstart av frivillig vern av skog i 19 områder på Helgeland i Nordland

I forbindelse med *Høring - Forslag om vern av skog på Statskog SF sin grunn i Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal kommuner*, er det forslag til opprettelse av 11 nye naturreservater, samt utvidelse av 7 eksisterende naturreservater og 1 nasjonalpark. Disse ble sendt på høring den 9. september 2021. Landbruksdirektoratet har flere merkander som vi vil skal tas med i en ny vurdering, før videre prosess av vern på Helgeland kan fortsette.

Bakgrunn

Miljødirektoratet fikk i oppdrag fra Klima- og miljødepartementet den 19. april 2019 blant annet å utrede konsekvensene for skognæringen generelt og for bedriften Arbor Hattfjelldal spesielt ifb. med vern av skog i flere områder på Statskog SF sin grunn på Helgeland.

I oppdragsbrevet til Miljødirektoratet står det:

«Departementet fremhever i oppdraget betydningen av at det fremskaffes data slik at man har et godt grunnlag for å vurdere både verne kvaliteten og konsekvensene for skognæringen generelt og for bedriften Arbor Hattfjelldal spesielt. Det bes om at det fremskaffes data før høring som gir et godt grunnlag for avveininger mellom verneverdier og næringsmessige konsekvenser. Dette vil bl.a. være data om den lokale industriens behov for trevirke, tilgjengelige tømmerressurser i regionen, statistikk for årlig avvirkning i regionen og lignende.»

Miljødirektoratet har besvart oppdraget i rapport *Skog- og verneverdier i områder aktuelle for vern på Statskog SF sin grunn på Helgeland (M-2048/2021)*.

Landbruksdirektoratets generelle merknader

Landsdirektoratet mener Miljødirektoratet i rapport M-2048/2021 ikke besvarer oppdraget slik det tolkes i oppdragsbrevet fra Klima- og miljødepartementet. Konklusjonen i rapporten er i følge Landbruksdirektoratet ikke gjort på grunnlag av en analyse for konsekvensene skogvernet har for bedriften Arbor Hattfjelldal og skognæringen som helhet i regionen. I rapporten gjøres det etter vår mening kun en generell beskrivelse av skogsituasjonen i Nordland, som i stor grad er lik skogsituasjonen i landet for øvrig, og vi mener denne beskrivelsen ikke belyser situasjonen spesifikt for Arbor Hattfjelldal, ei heller konsekvensene et eventuelt skogvern i Arbor Hattfjelldals forsyningsområde vil kunne medføre.

Landbruksdirektoratet mener at hvis en skal vurdere konsekvensene det foreslåtte skogvernet vil ha for Arbor Hattfjelldal, må en ta utgangspunkt i avvirkningen som gjøres i Arbor Hattfjelldals hovedforsyningsområde. Avvirkningen viser det tilgjengelige råstoffet ut fra dagens pris og kostnadsbilde. Skal mengden tilgjengelig råstoff økes med grunnlag i at noe tilgjengelig råstoff faller bort ved skogvern, er det en forutsetning at prisnivået på hele råstoffmengden må øke eller at det gjennomføres konkrete tiltak for å gjøre nye tømmervolumer tilgjengelige, dvs. tømmervolumer som i dag ikke er tilgjengelig.

Hovedråstoffet til Arbor Hattfjelldal er gran (massevirke), og Arbor Hattfjelldal henter sitt råstoffbehov fra deler av avvirkningen i konkurranse med andre kjøpere av det samme råstoffet. For å kunne vurdere hvilke konsekvenser et skogvern for områder på Statskog SF sin grunn på Helgeland vil ha for Arbor Hattfjelldal, må det i samarbeid med Arbor Hattfjelldal, Statskog SF, andre lokale eller regionale aktører i skognæringen og skogforvaltningen, gjøres en analyse av det foreslåtte skogvernets konsekvenser for avvirkningen og Arbor Hattfjelldals nåværende tømmertilgang.

Slik Landbruksdirektoratet ser på situasjonen for Arbor Hattfjelldal og signalene for skognæringa i området, vil en endring i råstofftilgangen til Arbor Hattfjelldal ved økt marginalkjøp eller andre årsaker til økte råstoffkostnader, føre til at det ikke lenger er grunnlag for å videreføre driften.

Landbruksdirektoratets merknader til tabell 14, 17, 20 og 23

Landskogtakseringen er et godt utgangspunkt for å gjøre vurderingene som kommer frem av tabell 14, 17, 20 og 21. Men vurderingene må i denne sammenhengen gjøres sammen med tilgjengelig lokal kunnskap (lokale aktører), jf. lokal informasjon om områdenes mulige tilførsel av tømmer og de lokale aktørene som kan berøres. Arbor Hattfjelldal bør i denne sammenhengen involveres spesielt for at man skal kunne vurdere de konsekvenser et mulig vern kan medføre Arbor Hattfjelldal spesifikt. Videre må analysen gjøres sammen med Statskog, representanter for private skogeiere, lokal skogforvaltning og aktørene i det lokale tømmermarkedet, spesielt de som deltar i tømmerforsyningen til Arbor. Analysen som foreligger i rapporten fra NIBIO er ikke markedsmessig forankret (henger ikke sammen med den reelle situasjonen).

Tabell 14: Tabellen sier ingenting om hvor mye av volumet fra kommuner ≤ 150 km fra Arbor Hattfjelldal som faktisk forsyner Arbor Hattfjelldal med råstoff. Tabellen synliggjør kun tilgjengelig volum i nærheten av Arbor Hattfjelldal, uten å ta høyde for hvor råstoffet faktisk blir videresendt etter avvirkning. Dette synliggjør dermed ikke ledige

tømmerressurser på Helgeland og Midt-Norge som Arbor Hattfjelldal har mulighet for å innhente, men dette er tømmerressurser som avvirkkes og transporteres til Mosjøen/Mo i Rana (massevirke på båt), MM FollaCell og Norske Skog Skogn. Med bakgrunn i dette ses tabellen på som misvisende ved at den bruker nærheten til Arbor Hattfjelldal som et element i fremstilling av tilgjengelig avvirket råstoff for hele Helgeland siste tiårsperiode, uten at dette har noen direkte sammenheng med råstofftilgangen til Arbor Hattfjelldal som helhet.

Tabell 17, 20 og 23: Tabellene viser kategori 1, 2 og 3 med estimert tilgjengelig volum mv. i områdene foreslått for vern. Tabellene viser andel av tilgjengelig volum på Helgeland og avstand til Arbor Hattfjelldal. Dette har ingen direkte sammenheng for vurderingen av viktigheten til volumet i disse områdene og råstofftilgangen til Arbor Hattfjelldal. Man møter samme problemstilling som i tabell 14, der andelen av volumet er beregnet ut ifra hele volumtilgangen på Helgeland, uten at det er relevant for volumet som kun går til Arbor Hattfjelldal. For å kunne få et reelt bilde av hvilken konsekvens bortfall av volumet i disse områdene vil ha for Arbor Hattfjelldal, vil man måtte beregne hvilken andel volumet i disse områdene utgjør ut ifra det totale volumet som faktisk innhentes av Arbor Hattfjelldal.

Konklusjonene som gis ut ifra tallene i tabell 14, 17, 20 og 23 er derfor ikke representative for konsekvensene et skogvern i områdene, vist i tabellene, vil ha for volum/råstofftilgangen til Arbor Hattfjelldal. Dette belyser at rapporten ikke har tatt hensyn til det reelle forsyningsområdet til Arbor Hattfjelldal i beregningene for hvor mye volum som vil falle bort for Arbor Hattfjelldal ved et ev. skogvern.

Informasjon som er relevant for korrekte beregninger sett mot forsyning av råstoff til Arbor Hattfjelldal, vil kun være tilgjengelig gjennom dialog med Arbor Hattfjelldal og de som forsyner Arbor Hattfjelldal med råstoff (tømmerkjøpere, skogsentreprenører, Statskog, lokale aktører og skogforvaltningen). Denne dialogen synes å ikke ha vært til stede under arbeidet med rapporten.

Landbruksdirektoratets anbefaling til videre prosess

Sette hele prosessen med høring med mere på vent

På bakgrunn av merknadene påpekt i teksten over mener Landbruksdirektoratet den videre prosessen for vern av de 19 gjenværende kandidatområdene for vern på Helgeland i Nordland må settes på vent inntill tilstrekkelige vurderinger er gjennomført. En ny analyse vil gi grunnlag for å vurdere behovet for korrigerende av områdene som foreslås vernet. På grunn av utilstrekkelig/mangelfull informasjon om mulige konsekvenser for tømmertilgangen til Arbor Hattfjelldal, som følge av et mulig vern i de 19 områdene, er det nødvendig at det gjennomføres en grundigere belysning før den helhetlige vurderingen av vernet blir gjort.

Ny analyse der aktørene blir involvert og reelle konsekvenser blir belyst, jf.

Utredningsinstruksen

Jf. Utredningsinstruksen fremstår rapporten utilstrekkelig belyst under følgende punkter:

- ✓ Utredningsinstruksen Kapittel 2, 2-1 Minimumskravene til instruksen, pkt. 4:

Rapporten belyser ikke de reelle negative konsekvensene et mulig vern i samtlige 19 områder potensielt vil kunne ha for den nåværende virkestilgangen til Arbor

Hattfjelldal. Rapporten legger kun frem en vurdering tømmer volumer fra områder mindre enn 200 km fra Arbor Hattfjelldal. Dette belyser ikke den reelle tilgangen, hverken økonomisk og konkurransemessig, av tømmer som nyttes av Arbor Hattfjelldal etter dagens produksjon og ei heller kan karakteriseres som tilgjengelig virke i tiden fremover.

✓ Utredningsinstruksen Kapittel 2, 2-2 Omfang og grundighet, 1. avsnitt;

Vår vurdering av rapporten er at konsekvenser et mulig vern av de nevnte 19 områdene vil kunne ha for virkestilgangen til Arbor Hattfjelldal spesielt, ikke er tilstrekkelig belyst. I den grad at virkestilgangen til Arbor Hattfjelldal synes å være vurdert, er den vurdert på et mangelfullt grunnlag. Vi mener det ikke er tatt tilstrekkelig høyde for hvordan Arbor Hattfjelldal innhenter sitt virkesbehov i dag, hvilke områder som er aktuelle å innhente virke fra hvis dette blir realiteten, eller hvordan konkurranse fra andre aktører påvirker mulighetene for å innhente virke i de områdene som legges fram som potensielle områder for innhenting av virke i rapporten.

✓ Utredningsinstruksen Kapittel 3, 3-1 Tidlig involvering, 1. avsnitt;

Det kommer ikke tydelig frem i rapporten hvorvidt Arbor Hattfjelldal har vært involvert i vurderingen av konsekvenser for virkestilgangen ved et mulig vern. Det kommer tydelig frem i oppdragsbrevet fra KLD til Miljødirektoratet at mulige konsekvenser et eventuelt vern i de 19 områdene kan ha for Arbor Hattfjelldal spesielt, skal fremskaffes. Vi mener derfor at en dialog med Arbor Hattfjelldal, Statskog, lokale tømmermarkedsaktører og skogforvaltning, der deres vurderinger og beregninger belyses godt, må inngå i rapporten for at det empiriske grunnlaget for vurderingen skal være tilstrekkelig.

Ny vurdering av hvilke områder som skal sendes på høring når reelle konsekvenser er belyst

Dialog med Statskog, Arbor, andre tømmeraktører og skogeierrepresentanter vil kunne fremskaffe nødvendig informasjon om hvordan den reelle tømmer tilgangen er i regionen. Samtidig vil det være enklere å avdekke konsekvenser som vil påvirke aktører som er avhengige av virkestilgangen i de 19 områdene som er foreslått for vern. Allskog og SB Skog, som lokale aktører i tømmermarkedet og tilførselen til Arbor, og lokal skogforvaltning må involveres på bakgrunn av lokalkunnskap til marked og tømmer tilgangen på Helgeland. Foruten å være leverandører til Arbor, har Allskog og SB Skog stått for etablering av skogsentreprenørkapasitet som kan få negative ringvirkninger med grunnlag i et vern som får konsekvenser for Arbor.

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Trond Svanøe-Hafstad
seksjonssjef

Fredrik Vaadal
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.

Mottakere:

Statsforvalteren i Nordland

Pb 1405

8002 BODØ

Statsforvalteren i Nordland
Postboks 1405
8002 Bodø

Høringsuttalelse – forslag om verne at skog på Statskog SF sin grunn i Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal kommuner.

- Viser til mottatte høringsbrev datert 09.09.2021.
- Viser til vårt innspill datert 16.09.2020, ref.: 20-5054

Lineas kommentar til verneforslag:

Vi registrerer at våre tidligere uttalelser i en viss grad er tatt høyde for i verneforskriftene. Vi reagerer imidlertid på at det vil være påkrevd at Linea søker om dispensasjon fra vernebestemmelsene til: «*nødvendig motorisert ferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold, samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftlinje.*» Dette gjelder – etter hva jeg kan se – alle verneforskriftene (de med kraftlinjer innenfor området).

Linea har behov for årlige inspeksjoner ved bruk av helikopter for kontroll av våre linjer. I tillegg vil det ved utfall og generelt vedlikehold kunne være behov for bruk av snøskuter, ATV o.l.

Denne praksisen har vi utført helt siden linjene ble opprettet. Det er derfor svært uheldig at vi nå må søke om dispensasjon fra vernebestemmelsene på eksisterende forhold. Det bør være fullt mulig å utforme vernebestemmelsene slik at f.eks. krav om at planlagt motorisert ferdsel skal skje utenom hekketider osv. Vi erfarer fra andre verneforskrifter med mulighet for dispensasjon, at disse har tidsbegrensninger som krever ressurser for å følge opp.

Vi ber derfor om at verneforskriftene utformes slik at vi ikke må ha dispensasjon for nødvendig drift og vedlikehold av nettet.

Med hilsen
Linea AS

Hugo Lenningsvik
Saksbehandler for offentlige prosesser

STATSFORVALTEREN I NORDLAND
Postboks 1405
8002 BODØ

Deres ref: 2020/2039
Vår ref: 2021/184032
Dato: 02.11.2021
Org.nr: 985 399 077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

SVAR - HØRING - FORSLAG OM VERN AV SKOG PÅ STATSKOG SF SIN GRUNN I HEMNES, VEFSN, GRANE OG HATTFJELLDAL KOMMUNER

Viser til mottatt høring med forslag om vern av skog på Statskog SF sin grunn i Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal kommune.

Mattilsynets interesser i saken er vern av drikkevannskilder med tanke på å hindre at drikkevannskilder blir forurenset.

Vern av skog medfører at ferdsel med blant annet skuter og tømmerhogst blir forbudt og vil sånn sett være gunstig for eventuelle vannkilder i området.

Man kan imidlertid tenke seg at når skog blir vernet kan tidligere ferdselsårer bli tvunget til å legges om, noe som kan medføre at de nye ferdselsårene havner i nedslagsfelt til drikkevannskilder.

Sett ut fra vedlagt kart over de foreslåtte verneområdene har ikke Mattilsynet informasjon om noen vannkilder som kan bli berørt av forslaget om vern av skog. Det kan imidlertid finnes små vannforsyningssystemer i nærheten av verneområdene, *som vi ikke har registrert*, og som kan bli berørt. Vi ber dere være oppmerksomme på dette.

Med hilsen

Steinar Westerberg
avdelingssjef

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.*

NATUR OG UNGDOM

Oslo 15/11-2021

Statsforvalteren i Nordland (fmnopost@fylkesmannen.no)

Kopi: Miljødirektoratet (post@miljodir.no)

Høring av verneplan for skog på statsgrunn

Natur og ungdom ved Naturvernutvalget sender med dette en uttalelse vedrørende høring av verneplan for skog på statsgrunn på Helgeland.

I 2016 vedtok Stortinget at 10% av Norges skogareal skal vernes. I dag er i underkant av 5% av den produktive skogen i Norge vernet. I tillegg ligger Nordland fylke langt under landsgjennomsnittet for lokalt vern av produktiv skog (3,8%).

Kun én fjerdedel av Norsk skog har aldri blitt flatehogd. Denne skogen er mer artsrik og mangfoldig enn flatehogd skog.

Med ny teknologi trues den skogen som tidligere har vært utilgjengelig, og andelen flatehogd skog øker nasjonalt. Den gamle skogen vi har tatt forgitt står dermed overfor stor uforutsigbarhet. Det forutsetter at Norge setter tydelige grenser for hvilke naturverdier vi ikke kan la gå tapt.

Natur og Ungdom mener Statskog, som er Norges største skogeier, har et særlig ansvar for å bevare de områdene de forvalter som ikke tidligere har blitt brukt til moderne skogbruk.

Dette i større grad enn andre skogeiere, både fordi det er snakk om et større areal, men også på grunn av den offentlige oppgaven de skjøtter.

Natur og Ungdom ber derfor om at alle områdene som nå er på høring vernes uavkortet.

Forpliktelser:

Verneprosessen på Statsgrunn på Helgeland er i henhold til Stortingets innstilling til Klima- og miljødepartementets budsjett for 2016.

«Flertallet mener at skogvern er viktig og viser til budsjettavtalen hvor det er enighet om at regjeringen skal sørge for en gjennomgang av Statskog SFs ordinære skogeiendommer for verneverdig skog, og legge til rette for at verneverdig skog i deres eie kan vernes etter naturmangfoldloven».

I §2 av Statskogs egne vedtekter heter det blant annet at: *«Det skal drives et aktivt naturvern og tas hensyn til friluftinteressene».*

Vern:

Alle områdene som er aktuelle for vern har store verneverdier i form av både rødlistearter og nøkkelbiotoper.

Områdene rundt har vært gjenstand for voldsom flatehogst siden 1950, noe som gjør verneforslaget til viktig representasjon for hvordan de naturlige forholdene i området er. Store deler av verneforslaget er ikke produktiv skog, og over halvparten av den produktive andelen er så langt fra vei at den ikke er lønnsom å drive.

Av arealet som er foreslått vernet på statsgrunn er 13 100 dekar registrert som naturtypelokalitet med verdi A eller båndlagt som nøkkelbiotop.

Dette er areal som Statskog ifølge norsk lovgivning ikke kan avvirke.

I forskrift om berekraftig skogbruk (<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-06-07-593>) kommer det fram:

§ 5. Miljøomsyn ved skogbrukstiltak) at «Ved gjennomføring av skogbrukstiltak skal skogeigaren sørge for at verdiane i viktige livsmiljø og nøkkelbiotopar blir tekne vare på i samsvar med retningslinene i Norsk PEFC Skogstandard.»

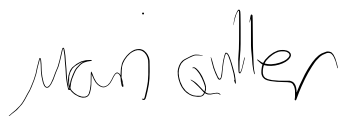
I Kravpunkt 21. Nøkkelbiotoper i Norsk PEFC Skogstandard (<http://www.pefc.no/varestandarder/norsk-pefc-skogstandard>) heter det «Nøkkelbiotoper skal sikre livsmiljøer for arter vurdert som truet på den norske rødlisten.»

Derfor er det forbudt etter norsk lov å hogge skog med forekomster av trua arter.

Konklusjon:

Verneforslaget er en sjelden mulighet til å verne skog på statsgrunn i Nordland med store naturverdier, og som i svært liten grad er av verdi for skogbruket. Bare litt over halvparten av de foreslåtte verneområdene er produktiv skog, og en stor andel av dette er ikke lønnsom, eller er for nærme viktige livsmiljøer til at de etter norsk lov kan drives.

Mvh

Mari Qviller

Ved Naturvernutvalget

Natur og Ungdom

Oslo/Bodø 15.11.2021

Statsforvalteren i Nordland (fmnpost@fylkesmannen.no)
Kopi: Miljødirektoratet (post@miljodir.no)

Høring av verneplan for skog på statsgrunn på Helgeland

Naturvernforbundet i Nordland (NiN) og Norges Naturvernforbund (NNV) kommer med dette med en felles uttalelse vedrørende høring av verneplan for skog på statsgrunn på Helgeland.

Naturvernforbundet understreker særlig viktigheten av at de områdene som nå er på høring snarest mulig må vernes. Vi ber derfor om at alle gjestående områder vernes uavkortet.

Områdene inneholder til dels svært store og sjeldne naturverdier som Norge er forpliktet til å ivareta. For å bevare de biologiske kvalitetene det her er snakk om er vern etter naturmangfoldloven den aller beste metoden for å sikre verneverdiene.

Vi vil også peke på at områdene passer som hånd i hanske med forskernes mangelanalyse av skogvern i Norge og i regionen (NINA Rapport 1352, 2016). Norge er også internasjonalt forpliktet til å sikre et representativt vern av natur jf Aichi-målene. Videre er vi forpliktet til å bidra i verdensdugnaden om å stanse naturtapet.

Og ikke minst vet vi at vern av skog er et meget effektivt klimatiltak, siden skogen som økosystem både lagrer store mengder karbon samtidig som intakte, vernede skoger fortsetter å binde karbon i store mengder.

Den eneste negative kommentarene vi har til høringen er at en del svært viktige områder fra de opprinnelige skogvernplanene i regionen er utelatt fra høringen. Vi ser det som uheldig at det er foretatt slike uheldige avskallinger underveis i prosessen på tross av at de inneholder viktige vernekvaliteter. I tillegg er en del tilgrensende arealer med store verneverdier i noen av områdene ikke inkludert. Ved å ha inkludert slike ville det gitt verdifulle biologiske tilleggsvardier og samtidig kunne dette forsterket verneområdene i kraft av arealøkning.

Vi mener det er uheldig at forvaltningen ikke har benyttet denne muligheten til å sikre et kvalitativt best mulig skogvern i regionen.

Nasjonale vedtak og føringer om vern av skog hos Statskog

Gjennom behandling av St.meld. nr. 25 (2002-2003) sluttet Stortinget seg til Regjeringens innstilling om en kraftig opptrapping av skogvernet i Norge. Meldingen trakk opp viktige prinsipper og satsingsområder for skogvernet. Stortinget presiserte at det vil være en viktig strategi å bruke offentlig eide skoger for å øke vernearealet. I St.meld. nr. 14 (2015-2016) Natur for livet sier Regjeringen at den vil videreføre det langsiktige arbeidet med skogvern. Det ble vedtatt et mål om vern av 10 % av skogarealet i Norge. Så langt er litt i overkant av 5 % vernet.

Bakgrunnen for verneprosess for Statsgrunn på Helgeland er Stortingets innstilling til Klima- og miljødepartementet sitt budsjett for 2016. Her framgår følgende merknad: «*Flertallet mener at skogvern er viktig og viser til budsjettavtalen hvor det er enighet om at regjeringen skal sørge for en gjennomgang av Statskog SFs ordinære skogeiendommer for verneverdig skog, og legge til rette for at verneverdig skog i deres eie kan vernes etter naturmangfoldloven*».

Det har dermed i en årrekke vært klare og bindende føringer og vedtak om at man skal tilstrebe seg på å bruke offentlig eid skog for å øke skogvernet i Norge. Ingen andre deler av landet har så gode muligheter som Nordland til å klare dette. Noe som skyldes at man i fylket i nasjonal og delvis internasjonal sammenheng har store unike naturverdier nettopp hos Statskog.

Store arealreduksjoner underveis i prosessen. Under kartleggingen ble det undersøkt 31 områder på 83 906 daa til sammen. Det er underveis i prosessen tatt ut en rekke områder med verneverdier, og områdene som er på høring er allerede «skåret inn til beinet», og kun 50 673 daa er på høring. Av dette er om lag halvparten produktiv skog (28 600 daa) mens store deler av den produktive skogen ikke er drivverdig. Vi viser til at en rekke en- og to-stjerners-områder er kartlagt i 2018 men ikke er fremmet for vern. Samtidig er det store dokumenterte naturverdier direkte grensende mot områder som er på høring, særlig Danielåsen, Breiskardet (mot sør) og Mikkeljordmoen, ikke inkludert i verneforslagene.

Verneverdiene i de foreslåtte områdene

Alle områder som er på høring har store og viktige naturverdier og alle må vernes.

Vi vil spesielt peke på de svært store og unike naturverdiene som finnes i Litlfiplingdalselva, Simafjellet, Mikkeljordmoen, Danielåsen, Holmvassdalen, Breiskardet og Stortuva. De representerer svært store verdier i nasjonal og til dels i internasjonal målestokk med skogtyper og arter som vi har et internasjonalt ansvar for. Det vil bli oppfattet som svært spesielt nasjonalt og internasjonalt om Norge ikke skulle klare å verne arealene med unik skognatur som attpåtil eies av Staten. Mens vi samtidig kritiserer fattige land for ikke å verne mer enn 25-50% av sin regnskog.

Litlfiplingdalselva: Litlfiplingdalselva er et svært spesielt og unike område. Både mht naturverdiene og de skoghistoriske verdiene. Området ligger som ett av få i mellomboreal sone hvor det er særlig underdekning i vernet. Det har større areal med svært rik kalkgranskog (trua naturtype) i søndre og midtre deler, og tilnærmet urørte brannsuksesjoner. Området har en svært spesiell og interessant historie med stormfelling og skogbrann på 1800-tallet, og disse preger skogbildet fortsatt i dag. Mengden av død ved er høy i det aller meste av området, både av furu og gran, og alle nedbrytningsstadier er godt representert. Området har svært stor vitenskapelig verdi for studier av

suksesjoner etter brann og storm i naturlig forynget skog. Området utgjør et viktig tillegg til eksisterende reservat med innslag av boreal regnskog. Det er i 2021 gjort flere nye funn av rødlistearter. I kalkskogene er der store udekte potensialer for funn av rødlistede og sjeldne kalkskogssopp, og mangel på god soppsesong siden før 2018 medfører at dette potensialet ikke er klargjort.

Simafjellet: Området er nasjonalt verneverdig og ved inkludering av lokaliteten Fjellavlia som er i verneprosess, vil området være nasjonalt verneverdig (****). Området består overveiende av gammel granskog med stor andel biologisk gamle grantrær, samt bra mengder død ved og kontinuitet i død ved. De største verdiene er knyttet til fuktige bekkekløftmiljø og kombinasjonen av rik og biologisk gammel granskog. Lokaliteten utmerker seg med en rik og krevende skorpelavflora knytta til grankvister på gamle grantrær, dels i miljø med stabil høy luftfuktighet. Mest interessante funn til nå er en rik forekomst av taigabendellav (EN). VU-artene meldråpelav og granbendellav samt et mulig funn av grandråpelav (nybeskrevet art) finnes i samme miljø. Kvaebeger og Sarea difformis er funnet på kvaer på gamle grantrær. Det er et stort potensial for funn av en rekke nye rødlistearter ved bedre artsregistreringer. Sammen utgjør reservatet med utvidelse ett av de mest verdifulle granskogsdominerte områdene man kjenner i fylket, med betydelig verdier knyttet til biologisk gammel samt fuktig skog.

Mikkeljordmoen: Mikkeljordmoen har betydelige naturverdier knyttet til at dette er ei stor, velutviklet elvekløft med eldre, fuktig naturskog av gran, inklusive mindre partier med fosserøymiljøer. Området har interessant artsmangfold, særlig av lav, men også kalksopp og karplanter. Mest spesielt når det gjelder artsmangfold, er funnet av lavarten grandråpelav som nylig (2017) er beskrevet som ny for vitenskapen. Deler av området er allerede vernet i som Vefsnmolia skogreservat.

Breiskardet: Breiskardet er ett av få lavereliggende skogområder som er foreslått vernet eller er vernet i regionen. Det har stor variasjon i skogtyper inkludert boreal regnskog og har nærmere 30 rødlistearter, deriblant mange forekomster av den sterkt trua (EN) oresinoberlav, (EN), taigabendelav (EN), granbendellav (VU) og pastellkjuke (EN). Økologisk henger det sammen med området Svenningsvika (263 daa) som er tilbudt til frivillig vern.

Danielåsen: Danielåsen har viktige kvaliteter knyttet til både gammel furuskog inklusive furuved, eldre granskog, myr og kalkgranskog, samt for arealkrevende naturskogsarter. På kelofuru er det gjort funn av skorpelaven *Lecidea subhumida*, som er det eneste funnet i Skandinavia. Ett av et fåtall norske funn av bredhodekamelhalsflue (DD) er også gjort i området. Området har landets tettteste forekomster av de trua (VU) artene gråsobeger og trollsotbeger, og er en del av et storområde.

Holmvassdalen: Utvidelsen av Holmvassdalen naturreservat er et stort område med meget stor variasjon i vegetasjon- og skogtyper. Området domineres av granskog, men det er også større partier med dominans av furuskog og barblandingsskog. Det finnes spredte innslag av ospeskog, selje og gråorskog. Kalkgranskog (VU) finnes utbredt i hele området, både med lågurtutforming og høgstaudeutforming. I tillegg finnes sesongfuktig kalkfurusog (VU), som ikke finnes innenfor det eksisterende reservatet. Innslag av rikmyrer, kalkrike sig og bekkekløfter med fosserøymiljø og boreal regnskog bidrar til den store variasjonen i verdifulle miljøer. Innenfor de foreslåtte utvidelsesområdene av Holmvassdalen naturreservat er det registrert 43 naturtypelokaliteter. Området har også et rikt og variert artsmangfold, og det er gjort funn av minst 44 rødlistearter innenfor området.

Stortuva: Stortuva er et lite men meget verdifullt område. Vegetasjonen er variert og ofte kalkrik, med stort areal av rike typer, inkludert de rødlista naturtypene høystaudegranskog (NT) og kalkgranskog (VU). Kalkrik berggrunn og ofte tynt jordsmonn indikerer godt potensial for et rikt artsmangfold av kalkskogsopp, og kanskje et titalls rødlista arter i dette elementet. Gammelskogsparameterne scorer den også bra på, med middels-store mengder død ved, middels kontinuitet i død ved og stor andel gamle trær. Samlet sett vurderes lokaliteten som nasjonalt verneverdig. Som utvidelse av eksisterende naturreservat vil det tilføye viktige de siste restene av relativt intakt gammelskog nord for reservatet.

Vi vil også peke på de svært viktige naturverdiene som finnes i andre områder som for eksempel Bollermolia hvor deler av verdiene grenser mot privat grunn tilbudt til frivillig vern. Arealer med funn av den sterkt trua lavarten taigabendellav og den trua granbendelav. **Svartåga** har også svært viktige verdier i form av den Europeiske ansvarsarten oresinoverlav. **Olaåsen** er et lite men svært variert område med kalkskog, gammel granskog, flomskog og rike myrtyper. Vegetasjonen er variert og her finnes mange arter som indikerer rikere vegetasjonstyper, kvaliteter som er underrepresentert i vernet i Nordland. **Litfjellet** er lite, men med viktige forekomster av sjeldne arter herunder arten *Pertusaria maccroryae* og den nybeskrevne arten *Miriquidica majae*. **Lomsdal-Visten** har klare og viktige naturverdier med forekomster av urskogs nær granskog (Dempa SV) og gammel furuskog (Dempa N) i nord og kalkgranskog og gammel granskog i sør (Bjørkåsen). Området i sør er også en essensiell brikke i korridoren av naturskog fra Trøndelagsgrensen i sør til Olaåsen i nord ved at den knyttet Holmvassdalen og Lomsdal-Visten sammen. **Spelremvatnet** har mange kvaliteter knyttet til ulike naturtyper som kalkskog, boreal regnskog med gran, gammel granskog og våtmark. Nesten alt areal rundt verneforslaget og nedover mot Vefsna er i svært stor grad dominert av kulturskog og hogstflater etter store omfattende flatehogster etter 1950, og området representerer dermed viktige restverdier av gammelskog opp mot fjellet i Vefsna-dalføret. Området er dermed siste mulighet til å kunne få vernet i alle fall litt skog i de noenlunde lavereliggende delene av regionen.

Mangler i skogvernet

Nesten samtlige områder oppfyller i middels eller høy grad mangler i skogvernet. Skogtypene som dekkes best verneforslaget er bekekløfter, gammel granskog, kalkskog, gammel furuskog og boreal regnskog. Andre skogtyper som gråor-heggeskog, flommarkskog og ospedominert skog finnes i noen områder, og er skogtyper som naturlig ikke forekommer vanlig i naturen. Flere av områdene dekker andre viktige mangler i skogvernet som storområdekvaliteter, høy bonitet, artsrike områder og produktiv skog. En viktig tilleggsfaktor er at noen av de foreslåtte verneområdene bidrar sammen med eksisterende verneområder til å danne en lang, og i stor grad sammenhengende, korridor av naturskog fra Trøndelag og til Eiterådalen.

Alle områder dekker den viktigste mangelen i skogvernet, nemlig den arealmessige mangelen.

Forskning (<https://www.science.org/doi/10.1126/sciadv.aaw2869>) viser at for å sikre artsmangfoldet i skog, må minst 30% av skogarealet vernet (<https://www.iucn.org/resources/issues-briefs/post-2020-global-biodiversity-framework>). I Nordland er vernet av produktiv skog svært lavt (3,8 %) noe som er lavere enn landsgjennomsnittet og langt under målet om minst 10%.

Rødlistearter og rødlistede naturtyper. Det er innenfor de foreslåtte reservatene svært store forekomster av rødlistearter i livskraftige forekomster som man i sjelden grad finner i Norge innenfor

områder som i dag er i verneprosess. Vern av disse områdene vil være et svært viktig bidrag til Norges Archi-forpliktelser. I tillegg er det større areal med rødlistede naturtyper.

Konsekvenser av vern

Konsekvensene for skogindustrien av vern av et så marginalt areal som det som er på høring er minimalt. Dette begrunnes med følgende:

Arealmessig små areal er på høring: Kun 28,6 km² produktiv skog er på høring. Det produktive skogareal i Nordland fylke er estimert til 6401 km².

Store areal er ikke økonomisk drivbare: Store deler av produktivt skogareal som er på høring er per i dag ikke økonomisk drivbart grunnet lange driftavstander, at de ligger på myrholmer og langs elver (kantsoner), at de ligger i bratt terreng eller på andre sider av vassdrag. Vi viser her også til Hauglin, Belbo og Granhus sin rapport som påpeker at det er flere viktige forutsetninger som ikke er belyst i rapporten til NIBIO. I dataene som ligger til grunn for beregningene er det for eksempel ikke informasjon som forteller om arealet er for glissent eller står som en lomme med lite totalkvantum for ei drift. Det samme gjelder om arealet står bak en eller annen hindring som kløft, skrent eller elv, og totalvolumet ikke forsvarer tiltak for å komme rundt hindringen. I tillegg vil skog på kalkgrunn være befengt med mye råte, noe som heller ikke er tatt hensyn til. En tidligere analyse (Granhus et al. 2011) viste at ca. 35-45 prosent av volumet i hogstklasse 5 i Nordland var tilgjengelig med positiv driftsnetto.

Da store deler av arealene som er på høring befinner seg lang fra vei, betyr det med andre ord at trolig mer enn 60% av arealene som er oppgitt som økonomisk drivbare, ikke er det. Dette reduser dermed drivbart produktivt areal til maks 10-12 km². Til dette kan legges til areal som ikke kan drives av miljømessige grunner.

Vi har for øvrig samme erfaring som Statsforvalteren uttrykker om at «Statsforvalteren har for eksempel vært på befarings i Holmvassdalen og Danielåsen, og arealet som her er foreslått som vern er svært glissent og dermed lite drivverdig. Dette gjelder også noen områder i utvidelsen av Holmvassdalen, spesielt på østsida av det eksisterende reservat. Bare lengst nord på østsida av Holmvassdalen naturreservat er det noe drivverdig skog. Både Danielåsen og Holmvassdalen er fremhevet som viktige for skogbruket på grunn av mye stående kubikkmasse.» At disse områdene er framhevet som viktige for skogbruket viser hvor ukorrekt framstillingene fra skogbrukshold er. Det trenger overhode ikke være noen sammenheng mellom stående kubikk og drivbar kubikk. Jo større et område er, inklusive at det har mye glissen skog, jo større kubikk vil det automatisk ha. Men det betyr selvsagt ikke at tretettheten eller tilgjengeligheten øker av den grunn.

Realiteten er at man har en sjelden mulighet på statsgrunn i Nordland til å verne skog med store naturverdier som i svært liten grad er av verdi for skogbruket. Dette er også logisk all den tid Statskog har utført storstilte flatehogster etter krigen på den lettest tilgjengelig skogen på Helgeland med store volum i bunn av dalen og i liser. Det som ikke er flatehogd er nettopp arealene som ikke har vært eller er drivverdige.

Store areal er ikke miljømessig drivbare: Av arealet som er foreslått vernet på statsgrunn er 13 100 daa registrert som naturtypelokalitet med verdi A eller båndlagt som nøkkelbiotop. I tillegg er minst like store areal båndlagt som følge av funn av trua arter. Dette er areal som Statskog ifølge norsk

lovgivning ikke kan avvirke. Dette begrunnes med følgende: I forskrift om berekraftig skogbruk (<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-06-07-593>) kommer det fram at

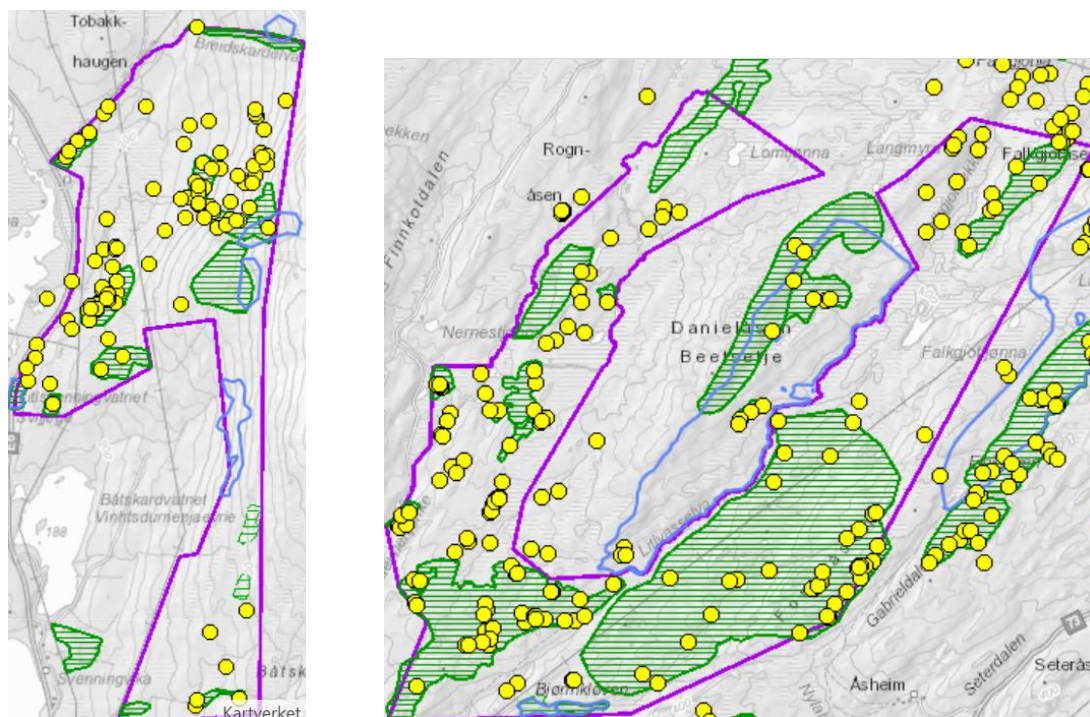
§ 5. Miljøomsyn ved skogbrukstiltak) at «Ved gjennomføring av skogbrukstiltak skal skogeigaren sørge for at verdiane i viktige livsmiljø og nøkkelbiotoper blir tekne vare på i samsvar med retningslinene i Norsk PEFC Skogstandard.»

I Kravpunkt 21. Nøkkelbiotoper i Norsk PEFC Skogstandard (<http://www.pefc.no/vare-standarder/norsk-pefc-skogstandard>) heter det «Nøkkelbiotoper skal sikre livsmiljøer for arter vurdert som truet på den norske rødlisten.» Med truet menes arter i kategoriene RE, CR, EN og VU.

Med andre ord er det forbudt etter norsk lov å hogge skog med forekomster av trua arter. Livsmiljøet til de trua artene som er innenfor areal som er på høring, er for det meste lavarter som er avhengig av enten stabile fuktige miljø (arter knyttet til boreal regnskog som oresinoberlav) eller arter knyttet til biologisk gamle trær i kombinasjon med fuktige miljø (som gråsobeger, trollsobeger, taigabendellav, granbendelav, grandråpelav) eller arter knyttet til miljøer med mye dødvved (som pastellkjuke, fjellgrankjuke). Livsmiljøene til slike arter vil være en radius på to tre lengder eller mer (50-100 meter). Det er dermed store areal som tilkommer utover A-lokaliteter og nøkkelbiotoper som ikke er drivbare av miljømessige forhold.

Vi har tidligere bedt om at Statsforvalteren og Miljødirektoratet beregner og synliggjør dette arealet slik at faktagrunnlaget blir riktig, uten at dette har skjedd, og vi gjentar hermed på nytt kravet om at dette gjøres. Dette er avgjørende for å ha et riktig fakta og vurderingsgrunnlag.

Vi har eksemplifisert dette ved lokalitet Breiskardet og Danielåsen:

Figur 1. Gule sirkler viser punktforekomster av trua arter i Breiskardet (venstre) og Danielåsen (høyre). Grønt viser naturtypelokaliteter og blått eksisterende nøkkelbiotoper. Legg merke til de store forekomstene av trua arter også utenfor nøkkelbiotopene og naturtypene hvor hogst er forbudt. Rundt punktforekomstene må skogen spares i en radius av 50-100 m for å ivareta livsmiljøet arten er avhengig av.

Store skogareal uten spesielle naturverdier er drivbare/det er ingen mangel på tilgjengelig volum til industrien: Det har aldri vært så mye kubikk i norske skoger uttaler skogbruksinteresser til stadighet. Det har de senere år vært en kraftig økning i avvirkingen av massevirke i Nordland (Hauglin, Belbo og Granhus 2021). Og på tross av alle uriktige påstander om at tidligere vern skulle kunne ha minket avvirkingen. Det er store volum tilgjengelig for Arbor uten at man behøver hogge verneverdig skog. I tillegg er det store volum i miljømessig returvirke som Arbor ønsker å ta i bruk. I Norsk Skogbruk nr. 10-2021, uttaler Bjørn Jarmund i Arbor at Arbor nå henter råstoff fra treavfall hos Retura. Han *uttaler:*

«Målet på sikt er 70 % innblanding. Han har allerede investert i både utstyr og storstilt testing for å øke innblandingen av returtre i sine sponplater. Resultatet kan bli en svært miljøvennlig sponplate og produktet kan gå rett inn i sirkulærøkonomien.»

Høringsdokumentene påpeker at om en legger en tilsvarende drivverdig andel som i analysene fra 2011 til grunn, vil avvirkningsnivå i siste 10-årsperiode kunne opprettholdes i den kommende 30-årsperioden, også uten ressursene i de aktuelle kandidatområdene (Hauglin, Belbo og Granhus 2021). Dette viser på nytt at det er feil at vern truer eller reduserer muligheten for skogindustrien. Slike påstander er ideologisk basert og ikke faktabasert. Det er avgjørende at Statsforvalteren (både landbruks – og miljøvernavdelingen) er faktabasert og tufter sine vurderinger på fakta. I tillegg finnes store mengder med sitkagran som er avvirkningsklar. Dette er noe Arbor må nyttiggjøre seg av. Det finnes ingen hindringer for at Arbor ikke kan bruke Sitka i sin produksjon.

Store arealer kan ikke drives grunnet et miljømessig opptatt utenlandsk marked: Arbor eksporterer store deler av sin produksjon til et miljømessig opptatt utenlandsmarked. **Hvordan vil dette oppfatte Norsk skogbruk generelt og Arbor spesielt når produktene kommer fra verneverdig norsk naturskog som Staten attpåtil eier?** Vi kan i denne sammenheng vise til at for eksempel Axel Springer Verlag i Tyskland varslet å kansellere en flere 100-millioners kontrakt med Norske Skog når de hørte at norsk regnskog fra Trøndelag havnet i papiret de kjøpte. Kun umiddelbar stans fra Norske Skog av tømmer fra regnskogene i Trøndelag og Nordland forhindret kanselleringen.

Arbor har derfor etter vårt syn ikke behov eller grunn for å lage flis av unik og verneverdig skog. Snarere tvert imot vil mer vern være en nødvendighet og styrke for å kunne dokumentere en mer bærekraftig skogbruksnæring i regionen.

Andre forhold og momenter

Reindrifta er avhengig av intakt gammelskog

Reindrifta er en viktig næring som er avhengig av intakt gammelskog uten tekniske inngrep. Vern av de aktuelle områdene vil bidra til sikring av næringens fortsatte overlevelse, mens hogst av skogen ødelegger beiteressursene som er hengelav i gammelskog og bakkelevende lav. Sistnevnte vil ved flatehogst ofte bli utilgjengelig for rein gjennom at økt solinnstråling på hogstflatene medfører smelting og påfølgende frysing av snø. Slik dannes islag som reinen ikke klarer å knuse for å få tilgang til lav. Hengelav på trær er dermed en livsnødvendig ressurs for reinen vintertid samtidig som den får tak i lav på bakken i gammelskogen hvor snøen er tørrere. Alle de foreslåtte verneområdene benyttes i dag til reindrift. På grunn av mange og delvis store inngrep, er alle tilgjengelige areal viktige å verne for næringen.

Gammelskog binder Co2

Natur er store karbonlagre, og har langt større lagre enn kulturskog. På tross av at det kun har gått 10 000 år siden istiden, har norsk skog akkumulert store karbonlagre. Det er kun de siste 3-500 år at det har vært hogst i norske skoger. Dette viser klart at gammelskogen er stabile karbonlagre. Det er avgjørende for å forhindre global oppvarming at utslippene av CO2 reduseres raskt. Om ikke vil point-of-no-return nås ved at det forhindrer utlekking av karbon.

Forskrift

I dokumentene framkommer det at områder med mye friluftsliv kan uttaket av ved bli så høyt at det vil ha negativ innvirkning på det biologiske mangfoldet. Stående og liggende død ved har ofte et stort artsmangfold som vi ønsker å ta vare på med vernet, for eksempel knappenåslav, vedboende sopp og insekter. Det er mange arter som vokser på tørrkvist på stående eller liggende død ved.

Dette er viktige forhold. Men samtidig kommer det ikke fram at trollsotbeger (VU) og gråsotbeger (VU) samt delvis også taigabendellav (EN) i hovedsak lever på tørrkvist på **levende trær**, og ikke døde stående trær (selv om gråsotbeger også kan vokse på tørrgreiner av døde trær). Mao. vil ev. knekking av tørrkvist på levende gran medføre at disse artene havner på bålet. Dette er meget viktig å hensynta i de områdene disse artene finnes eller kan tenkes finnes.

Med hilsen

Truls Gulowsen

leder Naturvernforbundet

Kaja Langvik Hansen /s/

Leder Naturvernforbundet i Nordland

Høringsuttalelse Statskog-vernet i Nordland

Statsforvalteren i Nordland,

sfnopost@statsforvalteren.no

Jeg skriver høringsuttalelsen i kraft av min stilling ved Nord universitet, hvor forskning på biodiversitet og årsaker til reduksjonen er en viktig arbeidsoppgave.

Undertegnende støtter opprettelsen av alle 18 verneforslag på Statskogs eiendommer på Helgeland, som Statsforvalteren har utarbeidet. Forslagene er grundige og veloverveide og viser klart hvilke biologiske verdier som finnes i denne delen av fylket. Under kartleggingen ble det undersøkt 31 områder på 83 906 daa til sammen. Det er underveis i prosessen tatt ut en rekke områder med verneverdier, og kun 50 673 daa er på høring. Av dette er om lag halvparten produktiv skog (28 600 daa), mens store deler av den produktive skogen ikke er drivverdig. Vi viser til at en rekke * og **-områder kartlagt i 2018 ikke er fremmet for vern.

Vi ber vernemyndighetene vurdere om områder som ligger utenfor nåværende forslagsgrenser, blir tatt inn igjen. De gir sikkerhet for at alle uvanlige arter overlever (som for eksempel den sårbare arten *Entoloma neglectum*), noe som igjen vil gi en trygghet for at kartlegging og forskning kan fortsette. Det er opplagt at forskning og annen faglig virksomhet ikke kan videreføres dersom noen områder blir hogd. I det følgende vil noen av de mest verdifulle områdene (Danielåsen utvidelse, Breiskardet, Holmvassdalen utvidelse) i Statsforvalterens forslag kommenteres og tilføres **nye artsfunn** etter at Asplan Viaks rapporter ble publisert i 2019. Undertegnende finner det lite hensiktsmessig å repetere artsfunn i og naturtyper som er nedfelt i rapportene.

I tillegg er verneforslag Litlfjellet kommentert

Rødlistekategoriene er med overlegg utelatt, siden den nye rødlista skal publiseres 24. november 2021, og for en del arter vil trolig nåværende kategori endres. De fleste av mine funn vil være rødlistearter, ellers er de uvanlige, krevende eller i kategorien signalarter.

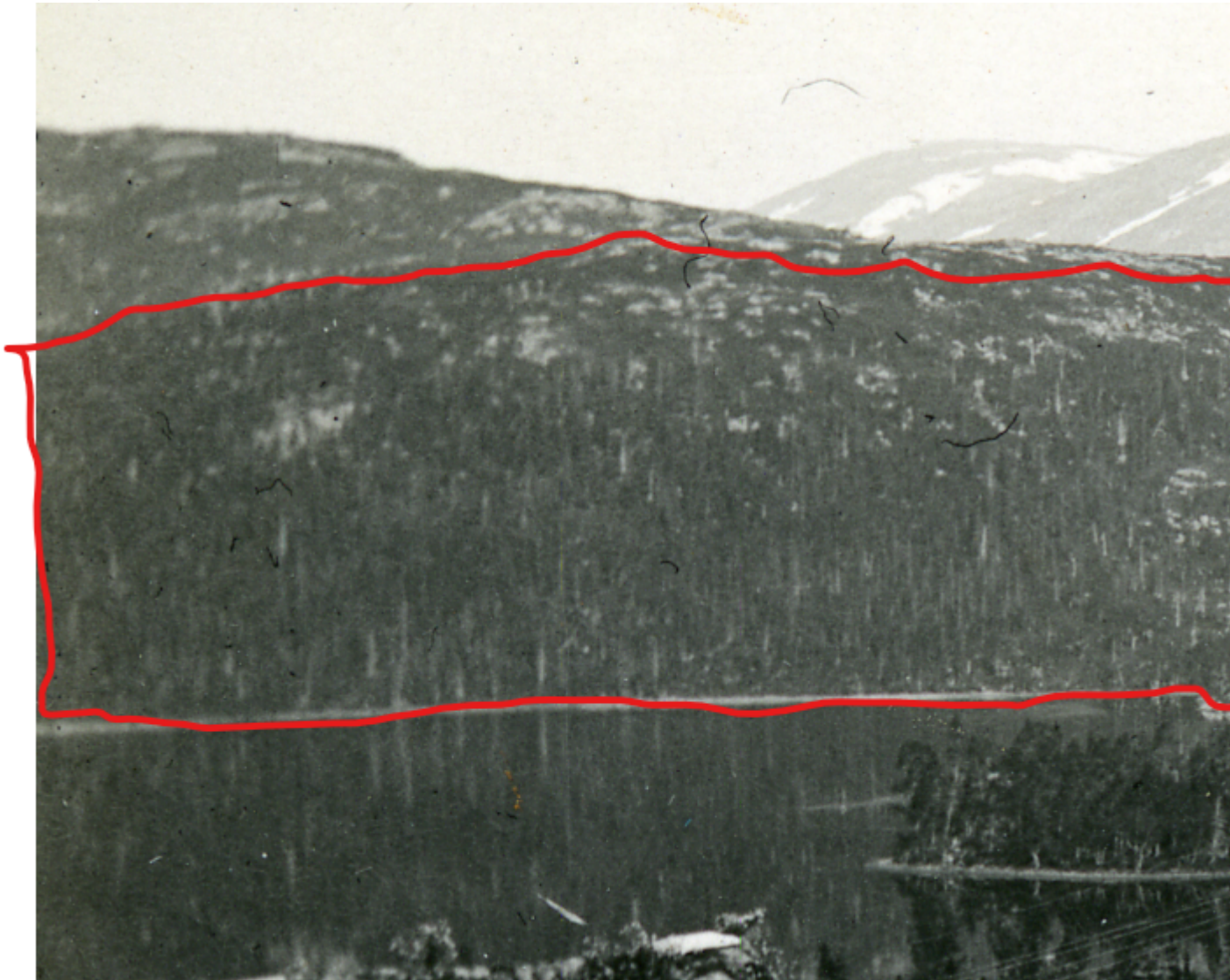
Det vises for øvrig til Artskart og/eller Artsobservasjoner.no for hvert enkelt område.

Om Engelskbrukets driftsformer: Mye av det som skrives om Engelskbruket er bygd på gjentakelser av oppfatninger som ikke er i tråd med virkeligheten og som framstiller skogen i Hattfjelldal, store deler av Grane og noe av Vefsn som «avsnauet» etter brukets driftsstans (jfr. notat fra Halse, Are, 2021)

Som et korreks til denne oppfatningen gjengis et utdrag fra boka «Holmvassdalen – en biologisk oase» (2010) skrevet av undertegnede: «Mye småstammet skog fikk i tillegg stå, siden bestemte dimensjoner var ettertraktet. Derfor kunne nye skogdrifter settes i gang rundt 1910, på grunnlag av den skogen som Engelskbruket satte igjen. Det kunne ikke ha vært gjort dersom den minste skogen også hadde blitt drevet ut. I følge beregninger gjort av forstkandidat Einar Grannes innebar Engelskbrukets dimensjonshogst på 1800-tallet at minstemålene som gjaldt, tilsa en diameter på 13 cm i toppen på en fire meter lang stokk. Gjennomsnittlig avsmalning på treet er 1,5 cm/m og stokken vil da være 16 cm i diameter på midten og 18 cm i diameter 1,3 meter over bakken. Grannes skriver at det neppe kan betegnes som rasing når så store trær ble etterlatt. I sum skapte dette en viss økologisk kontinuitet, som i dag er merkbart fraværende, og som derfor representerer det store problemet i moderne skogsdrift for bevaring av artene. Einar Grannes påpeker da også at ingen noen gang har snauet skogene på Helgeland så grundig som nettopp Statskog SF» (s. 44, viser til Helgeland Arbeiderblad, 21.6. 96, «Lite nyansert om ‘Engelskbruket’» av Einar Grannes).

Bildet er tatt 19 år etter Engelskbrukets driftsstans (1886) og viser bla. skoglia i Holmvassdalen utvidelse, sørlig del. Her står nokså mye skog

tilbake, til tross for at bruket hogg ut de største dimensjonene. I denne delen av utvidelsen er også Nord-Norges eldste kjente gran målt (ca. 370 år).

Fotograf: J. Rekstad 1905

Generelt om skogvern i Nordland: Fylket har et internasjonalt ansvar for boreal regnskog og kalkgranskog, begge med betydelig andel av nasjonale forekomster i Nordland. Rapporten understreker også at mange RL-arter i flere artsgrupper har viktige forekomster i fylket, særlig gjelder dette i kalkskoger og boreal regnskog. Videre står å lese at mye av den allerede vernede skogen ligger høyt og på lav bonitet. I tillegg er kun 22,5% av vernet areal produktiv skog, dvs. kun 3,8%, derav 2,3% på høyproduktivt areal. Derfor trengs ytterligere

vern for å sikre betydelige naturverdier utenfor dagens verneområder (Framstad m.fl. 2016).

Danielåsen utvidelse:

Insekter: følgende soppmygg (gammelskogarter) er fanget i malaisefeller i Danielåsen. Ifølge Jostein Kjærandsen, Tromsø museum, som oppbevarer kollektene, er bla. følgende interessante arter fanget: *Greenomyia baikalica*, *Exechia lucidula*, *Dynatosoma majus*, *Allodiopsis korolevi* (ny for Norge, kun 6 funn globalt), *Bolitophila bimaculta* (omfattes av en gruppe, mulig ny art for vitenskapen her), *Phronia bicolor*, *Cordyla bomloensis*, en ubeskrevet art i slekten *Sciophila* og *Trichonta comica*. I tillegg er kjempebarkbille, furugnagbille, grangnagbille samt flere nye funn av trær med gnag av reliktbukk (*Nothorina muricata*), derav samisk barktaking på ett av trærne samt ett funn av bredhodekamelhalsflue. Sørgekåpe (tre ind.), nornens ringvinge, fjellringvinge, barktrespringer, gulflekksmyger og høstbørstespinner.

Lav: ravnål, gullgrynnål, gullringnål, steinnål, nye funn av blant annet gubbeskjegg, taiganål, hvithodenål, rotnål, sukkernål, huldrelav, trollsotbeger, gråsobeger, tyrinål og blanknål. Sistnevnte fire arter har trolig landets høyeste tetthet i Danielåsen utvidelse. Ny lavart (*Microcalicium loraasii*) er under publisering, som eneste funn i verden (pers. med. Håkon Holien).

Sopp: gul furuvokssopp, mørkfiolett slørsopp, gulbrun storpigg, keisersopp, langkjuke, piggbroddsopp, bittervokssopp, nye funn av kjøttkjuke, druelav, *Ramboldia elabens*, rynkeskinn, svartsonekjuke, granstokkjuke, tyrikjuke, furuplett og puslekantkjuke. rutetømmerkjuke, duftskinn og kamelonskinn. *Rhynchostoma minutum* og flekkskivehette. *Crepidotus stenocystis*.

Fugler: observasjon av granmeis, tretåspett (h), rødstjert (h), duetrost (h?), gjøk, hønsehauk.

Pattedyr: oter

Gamle trær: Svært gamle furuer stått som kelotrær (2021): 599 år og 635 år (estimert spireår 1112 og 1117), det er mer enn 900 år siden (Kirchhefer 2019), samt frisk furu ca. 616 år i 2021 (Kirchhefer 2017).

Annet: Dersom et vern av blir vedtatt, må eksisterende scooterløype fjernes fra verneområdet.

Breiskardet:

Insekter: *Olisthaerus substriatus* (fem ind.), furugnagbille (*Calitys scabra*), nye funn av kjempebarkbille, gnag av *Callidium coriaceum* og *Callidium aeneum*. Huldresmeller, *Alosterna tabacicolor*, gråpudret taigafly, *Keroplatus testaceus* og nornens ringvinge.

Lav: *Cliostomum piceicola*, *Biatora fallax*, ravnål, tyriglanslav, nye funn av blant annet granbendellav, taiganål, sukkernål, langnål, rotnål, huldrelav, rustdoggnål, gråsotbeger, trollsotbeger, brun korallav, blanknål, *Ramboldia elabens*, vinflekklav, skrubbenever og gubbeskjegg, samt to nye funn av taigabendellav og tre nye funn av oresinoberlav.

Sopp: nye funn av svartsonekjuka, kjøttkjuke, granstokkjuka, gammelgranskål, granrustkjuke, harekjuke og flekkhvitkjuke.

Duftskinn. *Rhynchostoma minutum*.

Fugler: observasjon av granmeis, tretåspett, svartspett, trekryper, lavskrike, trane, fossekall (h?), fuglekonge, steinskvett, gjøk (h).

Pattedyr: oter

Kulturminner (to trær): Innslåtte treplugger i trær i forbindelse med utslått

Dessuten: betydelige deler er lavereliggende skog under 200-250 meter og de rike lavforekomstene i fuktig skog gir området stor vitenskapelig og pedagogisk verdi. Pr. i dag er 20 rødlistede lavararter i Breiskardet påvist, hvorav to av artene kommer inn som nye i førstkommende utgave av rødlista. Tilveksten det siste året viser områdets potensial for stadig nye, sjeldne lavararter.

Holmvassdalen utvidelse:

Insekter: Nye funn av kjempebarkbille og ett funn av den marklevende billen *Elaphrus uliginosus*.

Lav: nye funn av blant annet trollsotbeger, taiganål (grantreet er ca. 370 år, pers. med. A. Kirchefer, 5.11.21, Kirchhefer 2021, trolig Nord-Norges eldste kjente gran), granbendellav, sukkernål, gubbeskjegg, *Ramboldia elabens*, huldrelav, rustdoggnål, rotnål, blanknål og rundhodenål. Steinnål.

Sopp: oliven skjellmusserong, glattstorpigg, granstokkjuke, duftskinn, gammelgranskål, flekkhvitkjuke, tyrikjuke, svartsonekjuke. Granklubbesopp, korallsopp, gul trompetsopp.

Planter: taggbregne

Fugler: observasjon av granmeis

Kulturminner: funn av flere furuer med spor etter samisk barktaking

Litlfjellet:

I området er det funnet svært sjeldne lavarter som *Miriguidea majae* og *Pertusaria mccroryae*, samt flere andre uvanlige lavarter. Området ligger nært veg og har derfor stor forskningsmessig - og pedagogisk verdi. I tillegg er verneforslaget ikke undersøkt systematisk for sopparter, men ut fra rikhet og gammel skog kan en påregne eksistensen av slike, særlig arter innen slektene *Cortinarius* og *Entoloma* i og ved høgstaudeengene. Dessuten er det forslag om frivillig vern av en tilstøtende eiendom, noe som vil høyne den biologiske totalverdien av området.

Litteratur:

Framstad, E. (red.), Blindheim, T., Granhus, A., Nowell, M., Sverdrup-Thygeson, A. Evaluering av norsk skogvern i 2016.

Dekning av mål for skogvernet og behov for supplerende vern. NINA Rapport 1352.

Holien, H., Eidissen, S. E. & Lorås, J. 2017. Skoghistorie, økologi og lavflora i en furuskog på indre Helgeland – Danielåsen i Grane. Blyttia 76, 2017.

Kirchhefer, A. J. 2017. Aldersbestemmelse av furu og gran fra Danielåsen/Beetsetje i Grane kommune, Nordland. Rapport 25/2017.

Kirchhefer, A. J. 2019. Datering av furugadd på Danielåsen og Holmvassåsen, Grane kommune, Nordland. Rapport 37/2019.

Kirchhefer, A. J. 2021. Aldersbestemmelse av ei gran fra Sefrivatnet, Grane kommune (kort rapport). Rapport 22/2021.

Lorås, J. 2010. Holmvassdalen – en biologisk oase. Historie, natur, vern. Valdres Trykk.

Lorås, J og Eidissen, S-E. 2020. Rødlistede lavararter i Breiskardet-Båtskardet i Grane, Nordland. Blyttia 78 (2), 2020

Mdirektoratet. 2021. Verneverdier i områder aktuelle for vern på Statskog SF sin grunn på Helgeland. M-2048, rapport.

Norsk ornitologisk forening, avdeling Nordland
Skogsøy
8700 NESNA
Nordland@birdlife.no

15. november 2021

Statsforvalteren i Nordland
Postboks 1405
8002 BODØ
sfnopost@statsforvalteren.no

Høringsinnspill til verneplan for skog på statsgrunn på Helgeland i Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal kommuner, Ref 2020/2039

Skogvern er et nasjonalt anliggende så vel som et internasjonalt, og NOF Nordland er glade for at saken løftes over et kommunalt og fylkeskommunalt nivå, samt at saken denne gang ikke er overlatt til privat initiativ. Nødvendigheten av skogvern på statsgrunn er desto tydelige sett i sammenheng med den nye regjeringens uforståelige kutt i midlene til frivillig skogvern.

Artsfunn av fugl fra de aktuelle områdene er ikke tatt med i rapporten, et valg vi finner uforståelig og u hensiktsmessig. Vi vet at gammel skog med verneverdier slik som de beskrevne er svært viktige leveområder for mange fuglearter. Blant fugleartene som er avhengige av eller foretrekker gammelskog finner vi blant annet flere meiser, spetter, hønsefugler som rype, tiur, orrfugl og jerpe, hønsehauk og flere uvanlige uglearter.

NOF Nordland registrerer med undring hvor lett det virker være for næringsinteresser å påvirke utformingen av verneforskrifter for disse områdene. Eksempler inkluderer irreversible tiltak som uttak av grus (Austervefsna), oppgradering av vei til en hvilken som helst standard som til ethvert tidspunkt måtte føles nødvendig for skognæringens uhemmede utnyttelse av naboarealer (Svartvasselva), og også uforståelige unntak som rydding av buskas i forbindelse med storviltjakt (Breiskardet). Ingen av disse tiltakene hører hjemme i verneområder.

Til sammenligning har NOF Nordland hittil ikke fått gjennomslag for en sak vi har spilt inn til flere runder med skogvern: At det nå er på tide Nordland får noen verneområder der småviltjakt er forbudt. Naturreserver er forsvinnende små, og det er realistisk å forvente at vern av skog på statsgrunn – vår felles grunn - må hensynta at de aktive jegerne utgjør kun et lite men høylytt mindretall av befolkningen. De aller fleste nordmenn og nordlendinger jakter ikke, og mange av oss ønsker oss naturområder som er totalt skuddfrie soner. Behovet for jaktforbud i verneområder har blitt ekstra aktuelt med gjeninnføringen av ekstremt skadelige blyhagl. Det er på tide at forvaltningsmyndighetene setter foten ned, og at dette arbeidet starter i de områdene som er ment å ha Norges sterkeste vern.

Eksempel: I Vefsn er det 50 rypejegere som har rapportert fangst i hvert av de tre siste rapportårene. På sin nettside melder Vefsn kommune om 13 400 innbyggere – noe som gir 268 vanlige innbyggere pr rypejeger. Statistisk sentralbyrå oppgir at det er 12 456 personer i Nordland som har betalt jegeravgift for 2020-21. Til sammenligning oppgir Nordland fylkeskommune på sin nettside at vi er 240.345 innbyggere i Nordland. Det vil si at for hver jeger er vi mer enn 19 nordlendinger som ikke jakter. Med dette i mente er det rimelig å forvente at alt arealet som vernes i denne runden får forbud mot jakt. Dette eliminerer også behovet for et annet punkt i verneforskriften: Den potensielt svært ødeleggende praksisen med uthenting av felt vilt med beltekjøretøy.

Adresse
NOF Nordland
Atle Ivar Olsen
Skogsøy
8700 Nesna

Telefon
952 79 482

Org. Nr.
912846792

E-post
nordland@birdlife.no
www.birdlife.no/nordland

Jaktprøver og øvelser med jakthund må også forbys i reservatene. Det er nok av andre steder der slike aktiviteter kan utøves. La de nye reservatene bli skjermet for unødig aktivitet, motorferdsel og løse hunder.

Med tilleggskommentarene våre så støtter NOF Nordland i sin helhet forslaget til verneplan for skog på Statskog SFs grunn i kommunene Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal om opprettelse av 11 nye naturreservater, samt utvidelse av 7 eksisterende naturreservater og 1 nasjonalpark

Med vennlig hilsen

Atle Ivar Olsen

Leder Norsk ornitologisk forening, avdeling Nordland

Adresse
NOF Nordland
Atle Ivar Olsen
Skogsøy
8700 Nesna

Telefon
952 79 482

Org. Nr.
912846792

E-post
nordland@birdlife.no
www.birdlife.no/nordland

STATSFORVALTEREN I NORDLAND
Postboks 1405
8002 BODØ

Vår dato: 15.11.2021
Vår ref.: 202006347-8
Arkiv: 323
Deres dato: 09.09.2021
Deres ref.: 2020/2039

Saksbehandler:
Hedvig Kristoffersen

Uttalelse på høring - Forslag om vern av skog på Statskog SF sin grunn i Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal kommuner

Vi viser til høring av forslag om vern av skog på Statskog SF sin grunn i Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal kommuner.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har gått gjennom forslaget med tanke på energi- og vassdragsinteresser som eksisterende og planlagte energi- og nettanlegg, dammer og hydrologiske målestasjoner. NVEs vurdering er basert på informasjon i NVEs Atlas. Vi har tidligere uttalt oss i forbindelse med varsel på oppstart av vern.

- Det ligger distribusjons- og regionalnett i eller nært Breiskardet, utvidelse av Danielåsen, Grytåvatnet, utvidelse av Holmvassdalen, Kappfjellmoen, Litlfjellet, utvidelse av Litle Fiplingdalselva naturreservat, Svartvasselva, Mikkelfjordmoen, Stortuva, Simafjellet og Svartåga. Helgeland Kraft Nett er både konsesjonær og eier av nett i områdene. NVE er positive til at Helgeland Kraft Nett og Statnett SF er inkludert i mottakerlisten. Vi vil bemerke at *fra 30. oktober vil Helgeland Kraft Nett hete Linea*.
- NVE har generelt ikke detaljert kjennskap til distribusjonsnett og det er viktig at lokalselskap vurderer om verneforslaget ikke kommer i konflikt med eksisterende eller planlagte anlegg i området. NVE er positive til at Helgeland Kraft Nett AS og Statnett påpeker at verneforskrifter til områder som krysses av nettlinjer skal inneholde standardbestemmelser for drift, vedlikehold og oppgradering av kraft- og energianlegg. NVE ber om at der vurderer om det trengs standardbestemmelser for nettanlegg også i tilfeller der kraft- og nettanlegg ligger *nært* foreslått verneområde.
- Vi ber om å presisere i § 4 (generelle unntak fra vernebestemmelsene) at drift og vedlikehold, samt nødvendig istandsetting ved akutt utfall, på eksisterende energi- og kraftanlegg gjelder for anlegg ***og inntil*** verneområdet. Slik at standardbestemmelsens § 4 lyder: «*Drift og vedlikehold, samt nødvendig istandsetting ved akutt utfall, på eksisterende energi- og kraftanlegg **og inntil verneområdet***». Dette er en viktig presisering i tilfeller der nettanlegg grenser og/eller ligger

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

nært foreslått verneområde. Dette er for å ta høyde for at noe av arbeidet med kraft- og nettanlegg vil kunne skje inne i verneområdet selv om nettanlegget ligger utenfor området.

- Vann i Svartvasselva benyttes til vannkraftproduksjon i Svartvasselva minikraftverk. Det foreslåtte verneområdet, Svartvasselva naturreservat omfatter regulerte vannstrekning og grenser med rørgate og kraftstasjonen. Utvidelse av Danielåsen naturreservat grenser med inntaksdam til Svartvasselva minikraftverk. Unikraft AS eier kraftverket. Vi ber statsforvalter i dialog med Unikraft AS om å vurdere om det trenges bestemmelser for å sikre rydding i regulerte vassdrag i forskriften til Svartvasselva naturreservatet og bestemmelser som sikrer drift, vedlikehold og oppgradering av dammen i forskriften til Danielåsen naturreservat.
- Forslag for Grytåvatnet naturreservat berører regulering av Grytåvassdraget. Helgeland Kraft Vannkraft eier kraftverk og har konsesjon for regulering av Grytåvassdraget og overføring av Hundflavassdraget. Det er viktig at kraftverkseieren vurderer om vern ikke kommer i konflikt med drift, vedlikehold og fornyelse av vannkraftverk med tilhørende dammer og tunneler, samt om det ikke hindrer muligheter for fremtidig ombygging av reguleringen og spesielt ending i HRV i Grytåvatnet. Vi oppfordrer Helgeland Kraft Vannkraft AS til å uttale seg om det trenges tilpasninger i veneforlaget og verneforskriften for å dekke deres behov. Hvis det trenges bestemmelsene for å sikre rydding i regulerte vassdrag og strandsone til reguleringsmagasinet ber vi også om innspill på det.
- Så langt NVE kjenner til er det ingen energi- og vassdragsinteresser i områdene Austervefna, Bollermolia, Olaåsen, Skarmodalen og Spelremvatnet naturreservat, samt utvidelse av Lomsdal-Visten nasjonalpark og Stavvassdalen naturreservat.

Kommentarer til de enkelte verneforslagene

Breiskardet naturreservat

NVE har tidligere informert om to transmisjonslinjer som går parallelt gjennom dette området. I tillegg går 22 kV-nett eid av Helgeland Kraft Nett nær og gjennom det foreslåtte området.

Vern av dette området skal ikke være til hinder for drift, vedlikehold og oppgradering av nettanlegg. NVE er positive til at forskrift for vern av Breiskardet naturreservat inneholder standardbestemmelser for energianlegg. Vi ber om å presisere i § 4 (generelle unntak fra vernebestemmelsene) at drift og vedlikehold, samt nødvendig istandsetting ved akutt utfall, på eksisterende energi- og kraftanlegg gjelder for anlegg *i og inntil* verneområdet.

I forbindelse med oppstartsmeldingen har Statnett bedt om et generelt unntak for motorisert ferdsel knyttet til drift og vedlikehold etter skogryddebeltet til transmisjonsnettledningene og driftsveier utenfor ledningens byggeforbudsbelte. En forutsetning for unntaket er at driftsveiene er merket på vernekartet. Statnett har planlagt å sende kartgrunnlaget for driftsveier innen høringsfristen. Vi ber om å åpne forskriften for motorisert transport for drift og vedlikehold innenfor ryddebeltet og driftsveier avmerket på kartet.

Utvidelse av Danielåsen naturreservat

Helgeland Kraft Nett AS opplyser om at de har en 22 kV-linje som går gjennom det foreslåtte verneområdet. NVE er positive til at standardbestemmelsene for nettanlegg er inkludert i verneskriften, men ber om én endring. Vi ber om å presisere i § 4 (generelle unntak fra vernebestemmelsene) at drift

og vedlikehold, samt nødvendig istandsetting ved akutt utfall, på eksisterende energi- og kraftanlegg gjelder for anlegg *i og inntil* verneområdet.

Den foreslåtte utvidelsen grenser med inntaksdam til Svartvasselva minikraftverk. Vern av dette området skal ikke være til hinder for vedlikehold, tilsyn og evt. nødvendig oppgradering av dammen. Oppgraderingen vil kreve transport, riggplass ifb. brakker, utstyr, plass for deponering av masser. NVE er positive til at Statsforvalteren har sendt verneforslaget til Unikraft AS som eier minikraftverket. Vi ber Statsforvalter i dialog med Unikraft AS å vurdere om det trenges tilpasninger i verneforskriften for å sikre drift, vedlikehold, oppgradering av kraftverket inkludert dammen.

Grytåvatnet naturreservat

Det foreslåtte verneområdet grenser til HRV til Grytåvatnet som er et inntaksmagasin for Grytåga vannkraftverk. En tunnel som overfører vann fra Hundålvatnet til Grytåvatnet ligger under det foreslåtte verneområdet. Dammer ved Grytåvatnet ligger nært til verneområdet. Laksen vannkraftverk har utløp til Grytåvatnet. Selve kraftstasjonen ligger utenfor, men nært verneområdet i sør. Tunellen ser ut til å ligge under det foreslåtte verneområdet. Begge kraftverk eies av Helgeland Kraft Vannkraft AS som har konsesjon for regulering av Grytågavassdraget og overføring av Hundflavassdraget.

NVE er positive til at Helgeland Kraft Vannkraft AS står på adresselisten. NVE oppfordrer Helgeland Kraft Vannkraft å uttale om verneforslaget trenger tilpasning for å ikke komme i konflikt med drift vedlikehold og fornyelse av vannkraftverk med tilhørende dammer og tunneler. Vi ber også om at dere vurderer om verneforslaget ikke hindrer muligheter for fremtidig ombygging av reguleringen og spesielt økning i HRV (høyeste regulerte vannstand) i Grytåvatnet. Hvis det trenges bestemmelsene for å sikre rydding i regulerte vassdrag og strandsone til reguleringsmagasinet ber vi om innspill på det.

I forbindelse med flere verneforslag som grenser til HRV, for eksempel Sandvik naturreservat i Fyresdal kommune, har NVE opplevd at grunneierne ble kompensert opp til en meter over HRV for erosjon, nødvendig hogst og rydding i forbindelse med reguleringen og varierende flomvannstander. Vi oppfordrer statsforvalter om å be grunneieren om å opplyse om det er noen privatrettslige forhold i det foreslåtte verneområdet, som vil kunne få betydning for vernet. Det inkluderer opplysninger som skogeieren allerede har fått eller får utbetalt erstatninger i det foreslåtte verneområdet i henhold til skjønnsavgjørelser eller avtaler.

Det foreslåtte området grenser i nord med Stortuva vindkraftprosjekt som ble trukket i 2013 av Nord—Norsk Vindkraft AS på grunn av blant annet store konsekvenser for miljø og spesielt reindrift.

Det går en 145 kV-linje Grytåga-Marka gjennom det foreslåtte verneområdet. Nettlinjen eies av Helgeland Kraft Nett. NVE er positive til at verneforskriften inneholder standardbestemmelser for drift, vedlikehold og oppgradering av kraft- og energianlegg. Vi ber om å presisere i § 4 (generelle unntak fra vernebestemmelsene) at drift og vedlikehold, samt nødvendig istandsetting ved akutt utfall, på eksisterende energi- og kraftanlegg gjelder for anlegg *i og inntil* verneområdet.

Slik NVE forstår har Statsforvalter vært i kontakt med Helgeland Kraft Nett AS. Statsforvalter opplyser i høringsdokumentet at Helgeland Kraft Nett AS holder på å lage en konsekvensutredning for flere alternativer når det gjelder kraftledninga i Grytåvatnet. Statsforvalter avventer konsekvensutredninga før de tar en beslutning angående vernet.

Utvidelse av Holmvassdalen naturreservat

Det går en 22 kV-linje gjennom foreslåtte utvidelse i vest. Linjen eies av Helgeland Kraft Nett. NVE er fornøyde med at verneforskriften til dette området inneholder standardbestemmelser for drift, vedlikehold og oppgradering av kraft- og energianlegg. Vi ber om å presisere i § 4 (generelle unntak fra

vernebestemmelsene) at drift og vedlikehold, samt nødvendig istandsetting ved akutt utfall, på eksisterende energi- og kraftanlegg gjelder for anlegg i og inntil verneområdet. Slik at standardbestemmelsens § 4 lyder følgende formulering: «*Drift og vedlikehold, samt nødvendig istandsetting ved akutt utfall, på eksisterende energi- og kraftanlegg i og inntil verneområdet*».

Kappfjellmoen naturreservat

Det foreslåtte området grenser i vest med en 22 kV-nettlinje eid av Helgeland Kraft Nett. NVE kan ikke se at standardbestemmelsene for nettanlegg har blitt inkludert i verneforskriften. For å sikre nødvendig drift og vedlikehold av nettanlegget ber vi om at standardbestemmelsene for energi- og kraftanlegg inkluderes i verneforskriften. Vi foreslår å inkludere i verneforskrift § 4 et generelt unntak for drift og vedlikehold, samt nødvendig istandsetting ved akutt utfall, på eksisterende energi- og kraftanlegg i og inntil verneområdet.

Litlfiplingdalselva naturreservat (Utvidelse av tidligere Litle Fiplingdalselva naturreservat)

Den foreslåtte utvidelsen grenser med en 22 kV-nettlinje som eies av Helgeland Kraft Nett. Samme linje grenser med allerede vernet området i Litle Fiplingdalselva. Verneforskrift til Litlfiplingdalselva naturreservat inneholder standardbestemmelser for drift, vedlikehold og oppgradering av kraft- og energianlegg. Vi ber om å presisere i § 4 (generelle unntak fra vernebestemmelsene) at drift og vedlikehold, samt nødvendig istandsetting ved akutt utfall, på eksisterende energi- og kraftanlegg gjelder for anlegg i og inntil verneområdet. Slik at standardbestemmelsens § 4 lyder: «*Drift og vedlikehold, samt nødvendig istandsetting ved akutt utfall, på eksisterende energi- og kraftanlegg i og inntil verneområdet*».

Litlfjellet naturreservat

Det går en 22 kV-linje nær områdegrense i vest. Linjen eies av Helgeland Kraft Nett. NVE er positive til at standardbestemmelser for drift, vedlikehold og oppgradering av kraft- og energianlegg er inkludert i verneforskriften. Vi ber om å presisere i § 4 (generelle unntak fra vernebestemmelsene) at drift og vedlikehold, samt nødvendig istandsetting ved akutt utfall, på eksisterende energi- og kraftanlegg gjelder for anlegg i og inntil verneområdet. Slik at standardbestemmelsens § 4 lyder: «*Drift og vedlikehold, samt nødvendig istandsetting ved akutt utfall, på eksisterende energi- og kraftanlegg i og inntil verneområdet*».

Mikkelfjordmoen naturreservat

Det foreslåtte området grenser i øst med en 22 kV-nettlinje som eies av Helgeland Kraft Nett. NVE er positive til at en unntaksbestemmelse om nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg er inkludert i § 6 (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene). For å sikre nødvendig drift, oppgradering og vedlikehold av nettanlegget ber vi statsforvalter om at de resterende standardbestemmelsene for energi- og kraftanlegg inkluderes i verneforskriften. Vi ber om at et generelt unntak for drift og vedlikehold, samt nødvendig istandsetting ved akutt utfall i § 4, skal gjelde eksisterende energi- og kraftanlegg i og inntil verneområdet

Simafjellet naturreservat (Utvidelse av tidligere Simaklubben naturreservat)

Den foreslåtte utvidelsen grenser i vest med en 22 kV-nettlinje som eies av Helgeland Kraft Nett. Forskriften §7 åpner for en dispensasjon for oppgradering og fornyelse og for motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold. Men det mangler øvrige bestemmelser som er standard for energi- og kraftanlegg. Vi ber om å inkludere alle standardbestemmelsene for å sikre nødvendig drift og vedlikehold av nettanlegget. Vi ber om at standardbestemmelsens § 4 følgende formulering: «*Drift og vedlikehold, samt nødvendig istandsetting ved akutt utfall, på eksisterende energi- og kraftanlegg i og*

inntil verneområdet» tas inn i verneforskriften. Dette er for å ta høyde for at noe av arbeidet med kraftlinjen vil kunne skje inne i verneområdet.

Stortuva naturreservat (Utvidelse av tidligere Tuvhaugen naturreservat)

Den foreslåtte utvidelsen grenser med både 132 kV-regionallinje Nedre Røssåga-Bleikvassli som eies av Helgeland Kraft Nett og 220 kV- transmisjonslinje Nedre Røssåga - Ajaure som eies av Statnett. Regionallinjen grenser med allerede vernet området i Tuvhaugen naturreservat. Verneforskriften har ingen bestemmelser knyttet til energi- og kraftanlegg.

Statsforvalteren har lagt en buffer mot den nærmeste kraftledningen på 20 m. Nærmeste kraftledning er 220 kV- transmisjonslinje Nedre Røssåga - Ajaure som eies av Statnett. Vi forventer at Statnett og Helgeland Kraft Nett vil uttale seg om det trenges noen tilpasninger i verneforskrift for Stortuva er tilstrekkelig for å dekke deres behov og om buffersonen på nærmeste kraftledning er tilstrekkelig nok.

Svartvasselve naturreservat

Svartvasselve naturreservat omfatter en strekning som benyttes til vannkraftproduksjon i Svartvasselve minikraftverk. Det foreslåtte verneområdet grenser med rørgate og kraftstasjon. Unikraft AS eier kraftverket. Vi ber om standardbestemmelser i verneforskriften som sikrer rydding i regulerte vassdrag. Som et eksempel på hvordan slike bestemmelser kan ivaretas viser vi til §4j, 6h og 7r i forskrift om vern av Dokkajuvet naturreservat, Nordre Land kommune <https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/2021-03-19-793>.

Vi oppfordrer statsforvalter om å ta kontakt med Unikraft AS for å sikre at verneforskriften har de nødvendige bestemmelsene for drift, vedlikehold og oppgradering av kraftverket.

Det foreslåtte området for Svartvasselve grenser i sør med en 22 kV-nettlinje som eies av Helgeland Kraft Nett. Forskrift har ingen bestemmelser knyttet til energi og kraftanlegg. Vi oppfordrer Helgeland Kraft Nett å uttale seg hvis det trenges bestemmelser for å sikre drift, vedlikehold og oppgradering av nettlinja.

Svartåga naturreservat

Det foreslåtte området grenser i øst med en 132 kV linje Nedre Røssåga-Finneidsjord som eies av Helgeland Kraft Nett. Verneforskriften har ingen bestemmelser knyttet til energi- og kraftanlegg. NVE forventer at Helgeland Kraft Nett vil uttale seg om det trenges noen tilpasninger i verneforslaget og verneforskriften for å sikre drift, vedlikehold og oppgradering av nettlinjen.

Det er digitalt kartlagt vannkraftpotensial i Svartåga. Potensial utgjør 0,7 GWh per år med en utbyggingskostnad på 8,2 nok/kWh i 2019-prisnivå. Prosjektet er blant de dyreste 20 % av vannkraft og vindkraftprosjekter som fikk konsesjon, men ikke utbygd. Vi ber Statsforvalter å informere Statskog om vannkraftpotensialet.

Med hilsen

Ann Myhrer Østenby
seksjonssjef

Hedvig Kristoffersen
førstesekretær

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

HELGELAND KRAFT AS
HELGELAND KRAFT VANNKRAFT AS
LINEA AS
Olje- og energidepartementet
STATNETT SF
Unikraft AS

Mo i Rana, 14.11.21

Til: Statsforvalteren i Nordland
sfnopost@statsforvalteren.no

Høringsuttalelse vedrørende verneplan for skog på statsgrunn på Helgeland

Rana Sopp- og Nyttevekstforening gir vår fulle støtte til Statsforvalterens forslag til vern av Statskogs arealer på Helgeland

De viktigste områdene er merket med tre stjerner, som Holmvassdalen utvidelse, Danielåsen utvidelse, LitlFiplingdalselva, Simafjellet, Stortuva, Mikkeljordmoen og Breiskardet, som utmerker seg hver og en med mange RL-arter. Men også såkalte tostjerners områder, som Litlfjellet, har flere sjeldne og uvanlige arter. I henhold til Asplan Viaks rapporter oppfatter vi alle forslagene i høringsbrevet som gjennomtenkte og tydelige, og det er opplagt at forslagene viser et rikt arts mangfold i skogene på Helgeland. Artsobs.no viser likevel at enkelte sjeldne arter faller utenfor nåværende avgrensning og derfor ber vi om at Statsforvalteren inkluderer arealer hvor slike opptrer.

Alternativet til vern er som regel hogst, og derfor mener vi det er svært viktig å sikre alle kandidater i Statsforvalterens forslag gjennom et vern nå.

Vennlig hilsen Rana sopp- og nyttevekstforening

Linda Bekknes, leder

June Erlandsen Høgås, kartleggingsansvarlig

Fra: Smedstad, Ingrid[ingrid.smedstad@ra.no]

Sendt: 27.09.2021 15:51:09

Til: Postmottak SFNO

Kopi: Nordland fylkeskommune

Tittel: Høring - Forslag om vern av skog på Statskog SF sin grunn i Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal kommuner - Kulturmiljøinteresser

Vi viser til høring av forslag om vern av skog i Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal kommuner. Nordland fylkeskommune, som også er på høringslista, er høringspart for kulturhistoriske interesser i slike saker. Riksantikvaren viser derfor til uttalelse fra kulturmiljøforvaltningen i Nordland fylkeskommune og behandler ikke saken.

Vennlig hilsen

Ingrid Smedstad

Seniorrådgiver

Seksjon for fredning og verneplaner

Kulturminneavdelingen

Riksantikvaren

Tlf.: +47 98202821

www.riksantikvaren.no

Statsforvalteren i Nordland
sfnopost@statsforvalteren.no

15.11.2021

Hørings svar på vern av skog på Statskogs grunn i Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal

Om høringen og Sabimas rolle

Sabima er glade for å kunne delta i denne høringen, og mener det er viktig å tale artenes sak, det genetiske mangfoldets sak og økosystemmangfoldets sak.

Miljøorganisasjonen Sabima er en paraply for åtte landsomfattende biologiske [organisasjoner](#), som hver for seg representerer de viktigste artsgruppene i skog. Vi har derfor god kompetanse i vår totale organisasjon til å uttale oss om dette verneforslaget.

Som høringsinstans vil Sabima si at vi støtter foreliggende verneforslag.

Behovet for dette vernet

Natur for livet (Stortinget)

Stortinget gjorde i 2016 følgende vedtak når de behandlet Stortingsmeldingen om naturmangfold ([Natur for livet](#)): «**Stortinget ber regjeringen sette et mål om vern av både offentlig eid skog og frivillig vern av privateid skog til 10 pst. av skogarealet.**» Sabima vil understreke at det foreliggende verneforslag er et godt bidrag til å nå dette målet. Både i Nordland og særlig i landet som helhet er det et godt stykke igjen, selv når dette vernet er gjennomført.

Sikring av internasjonale verneverdier

Nordland fylke har et internasjonalt ansvar for å ta vare på boreal regnskog og kalkgranskog. Det foreliggende forslag bidrar til dette. For begge typene har fylket en betydelig andel av nasjonale forekomster. Sabima mener derfor at dette vernet er helt sentralt om man skal få bevart slik natur i Norge.

Mangelanalysen

Norsk Institutt for Naturforskning (NINA) gjorde i 2016 en [mangelanalyse](#) vedrørende skogvern i Norge. Vi ser at Danielsåsen, Holmvassdalen, Kapfjellmoen, Litlfliplingdalselva, Mikkeljordmoen, Simafjellet, Skardmodalen, Stortuva og Svartvassfjellet alle har høy mangeloppfyllelse. Sabima vil sterkt understreke at

dette viser hvor viktig dette skogvernet er. Hvis vi ser på biomangfold og rødlistearter isolert, er det enda flere av områdene som kommer svært bra ut.

Er omfanget av vernet tilstrekkelig

Er bredden i vernet stor nok og nok areal foreslått?

Vi viser til innspill som ble gitt av Naturvernforbundet og Jostein Lorås, ved utsendelse av oppstartsmelding 20.6.2020, og mener at mer areal skulle vært omfattet av verneforslagene.

Er det andre områder som burde vært med?

Vi stiller spørsmål ved om det ikke skulle vært med verneområder i Rana kommune i denne omgang?

Noen av de foreslåtte områdene enkeltvis

Breiskardet.

Sabima er kjent med at det er gjort en rekke funn av rødlistede insekt- og lavarter i dette området etter at Asplan-Viak avla sin rapport i 2019. Disse artene er registrert i Artsobservasjoner.no og skal dermed være tilgjengelige i Artskart. Dette understreker de høye verneverdiene, og vi forventer at vernegrunnlaget blir oppdatert.

Vi kan også melde at den meget sjeldne laven grandråpelav *Cliostomum piceicola* er funnet i Breiskardet i 2021. Funnet er bestemt av laveksperter Håkon Holien og registrert på Artskart. Denne laven har bare et 20 talls funn på landsbasis og er aktuell for den nye rødlista. Den er knyttet til fuktige granskoger.

Grå sirkel viser funn av grandrøpelav *Cliostomum piceicola* øst for Svenningdalstjøenna i 2021. Funnet er innenfor forslaget til Breiskardet nv.

Danielsåsen utvidelse. Sabima er kjent med at det gjort en rekke funn av rødlistede sopp- og lavarter i dette området etter at Asplan-Viak avla sin rapport i 2019. Disse artene er registrert i Artsobservasjoner.no og skal dermed være tilgjengelige. Dette understreker de høye verneverdiene, og vi forventer at vernegrnlaget blir oppdatert.

Det er viktig at skuterløypa dette området legges ned ved et vern, da slik kjøring ikke hører hjemme i et naturreservat. Vi ber derfor om at § 6 f. i forslaget til forskrift sitat: «bruk av snøskuter langs den eksisterende skuterløypen i sørøstre del av verneområdet. Unntaket gjelder bare når løypa er offisielt åpen» fjernes. Vi mener ikke omfattes av begrepet «nødvendig motorfersel».

Holmvassdalen utvidelse. Sabima er kjent med at det gjort en rekke funn av rødlistede sopp- og lavarter i dette området etter at Asplan-Viak avla sin rapport i 2019. Disse artene er registrert i Artsobservasjoner.no og skal dermed være tilgjengelige. Dette understreker de høye verneverdiene, og vi forventer at vernegrnlaget blir oppdatert.

Her vil vi også påpeke at det er gjort funn av den sterkt truede (EN) sumpbillen *Elaphrus uliginosus* på Kjerringvasshøgda nord for Kjerringvatnet i 2019. Funnet er bestemt av eksperten Stefan Olberg i Biofokus, og registrert på Artskart.

Rød prikk med blå sirkel. Funnsted for billen *Elaphrus uliginosus* i 2019. Data i følge Artskart.

Interessant er det også at dendrokronologen Andreas Kirchhefer har datert ei gran i Holmvassdalen til mulige 370 år. Slikt er ikke hverdagskost når det gjelder enstammet gran. Det illustrerer noe av verdiene man kan få tatt vare på om dette vernet gjennomføres.

Vi synes det er merkelig at elektrifisering av jernbanen er tatt med som en generell tillatelse under §4 i verneforskriften. Sabima mener dette vil ha karakter av et relativt omfattende enkelttiltak som bør ha dispensasjon etter § 7.

Betraktninger rundt virkestilgang for treforedlingen på Helgeland

Sabima har notert seg at det er en del oppmerksomhet i forbindelse med verneforslagene, og frykt for at det blir mangel på virke for lokal treforedlingsindustri hvis vernet gjennomføres. Vi vil peke på at Nibio (rapport vol 7 Nr. 89, 2021) i sin konsekvensanalyse konkluderer med at verneområdene kun utgjør 2 % av det samlede virkesvolum i kommunene Rana, Hemnes, Vefsn, Hattfjelldal og Grane. Den pågående motstand mot vern synes også å være preget av kunnskapsløs og vikarierende argumentasjon, all den tid det alt vesentlige av tømmeret som avvirkes på Helgeland eksporteres ut av regionen.

Særlig har Arbor i Hattfjelldal vært i fokus. I tidsskriftet '*Norsk Skogbruk*' for oktober 2021 forteller Arbors administrerende direktør at de har som mål med 70 % innblanding av flis fra returvirke, og at de er godt i gang med å investere for dette. Det betyr at de blir vesentlig mindre avhengige av ferskt virke rett fra skogen. Dermed faller mye av bekymringen for at Arbor skal få nok virke, bort.

Avsluttende kommentarer

Fordeler med Statskog-vern

Sabima vil påpeke at det er flere fordeler med å verne statens egen skog. Det juridiske og erstatningsmessige er mye enklere enn ved vern av privateid skog. Utbetaling av erstatning kan skje i ettertid.

Sabima håper derfor at dette vernet blir gjennomført på en rask og effektiv måte slik at både verneinteressene, lokalsamfunnene og Statskog selv kan få en snarlig avklaring.

Vennlig hilsen

Christian Steel e.f.
Generalsekretær

Even Woldstad Hanssen
Kartleggingskoordinator

Påastesijje/adresse Tel: 78 47 40 00
Postboks 3 Org.nr: 974 760 347
9735 Kárásjohka/Karasjok [Ta kontakt](#)
Aamhtsreerije Pål Nilsen
saksbehandler
Tel: +47 78 47 40 21

STATSFORVALTEREN I NORDLAND
Postboks 1405
8002 BODØ

AAMHTESE/SAK
17/407 - 42

MIJ VUESUEHT./VÅR REF.
21/37248

DIJ VUESIEHT./DERES REF.
2020/2039

BIEJJIE/DATO
07.12.2021

Uttalelse til forslag om vern på Statskog SF sin grunn i Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal

Vi viser til Deres brev av 16.11.2021 samt tidligere korrespondanse i saken.

Det begynner å bli mange skogvernområder og andre verneområder i det sørsamiske området, også i Nordland. Vi understreker viktigheten av en god og smidig forvaltning som ivaretar de samiske interessene på en god måte, og som gjør at reindriften, som er kulturbærende i det sørsamiske området, kan gjennomføres uten hindringer. Sametinget ber ikke om det gjennomføres konsultasjoner mellom Sametinget og Statsforvalter og/ eller Miljødirektoratet om sakene.

Heelsegh/Med hilsen

Sten Olav Heahtá
fágajodiheddji/fagleder

Pål Nilsen
seniorráđđeaddi/seniorrådgiver

*Tjaatsege lea elektrovneles jááhkesjämme j'ih seedtesávva vuelietjaalegaph/
Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.*

Åejviedåastoje / Hovedmottaker:
STATSFORVALTEREN I
NORDLAND

Postboks 1405

8002 BODØ

Høring - Forslag om vern av skog på Statskog SF sin grunn i Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal kommuner.

Høringsvar fra Skognæringsforum Nordland

For skogvernprosessen på Statens grunn på Helgeland var det med utgangspunkt i den spesielle situasjonen for Arbor Hattfjelldal, lagt til grunn at det skulle gjøres en særlig avvenning mellom vernekvalitetene og konsekvensene for skognæringen. Miljødirektoratets oppdrag er (s. 4); "Med bakgrunn i Stortingets innstilling i 2016 og resultater fra de naturfaglige kartleggingene i 2018 ble det i brev datert 1.4.2019 fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet gitt oppdrag om videre prosess ed vern på Statskog SF sin grunn i Nordland. Departementet fremhever i oppdraget betydningen av at det fremskaffes data slik at man har et godt grunnlag for å vurdere både vernekvalitetene og konsekvensene for skognæringen generelt og for bedriften Arbor Hattfjelldal spesielt. **Det bes om at det fremskaffes data før høring som gir et godt grunnlag for avveier mellom verneverdier og næringsmessige konsekvenser.**" (vår utheving).

Skognæringa i Nordland har siden prosessen startet formidlet at konsekvensene for skognæringa ikke i tilstrekkelig grad blir belyst. Som følge av SfN sitt arbeid for å formidle dette til stortingspolitikere i 2018 og 2019, fikk Miljødirektoratet i brev av 1. april 2019 (Ref. 12/3038-17) fra KMD følgende påpekning:

"Departementet vil understreke at det i den videre prosessen er viktig at det framskaffes nødvendige data slik at man har et godt grunnlag for å vurdere både vernekvalitetene og konsekvenser for skognæringen generelt og for bedriften Arbor Hattfjelldal spesielt.

Vi ber direktoratet sikre at det for høring av ytterligere vern på statsgrunn i Nordland framskaffes data som gir et godt grunnlag for avveier mellom verneverdier og næringsmessige konsekvenser. Dette vil bl.a. være data om den lokale industriens behov for trevirke, tilgjengelige tømmerressurser i regionen, statistikk for årlig avvirkning i regionen og lignende."

Dette er slik SfN ser det ikke tatt til følge. Slik vi leser informasjon om verneprosessen på [Statsforvalteren i Nordland](#) har fokuset også siden 2019 vært på verneverdier og skogressursoversikter. Det er tall fra disse oversiktene som er lagt til grunn for anbefalingen om at alle de gjennomgåtte områdene bør vernes. Skognæringsforum Nordland påpeker at den største skogbaserte industriaktøren i regionen, Arbor, ikke er kontaktet i prosessen. Det kan da vanskelig sies at " data om den lokale industriens behov for trevirke" er innhentet.

For skogressurstillene vises det imidlertid til en rekke forutsetninger og faktorer som vil påvirke virkestilgangen i regionen. Miljødirektoratet gir med bakgrunn i disse ressursoversiktene i rapportens kapittel 5.5 og 5.6 følgende vurdering av skogvernets konsekvenser for næringslivet i regionen:

- Punkt 5.5: **Konsekvenser for virkestilgang i Helgelandkommunene:** "Det vil imidlertid være rimelig å anta at om en viss andel av det produktive skogarealet i et område vernes, vil årlig hogstvolum på kort sikt kunne gå ned." Videre beskrives at "Om avvirkningsnivået på Helgeland i de kommende tiårsperiodene kan holdes på samme nivå som de seneste årene, kan økes eller må reduseres, vil være avhengig av forutsetningene nevnt over. Analysen som hensyntar arealfordeling av det tilgjengelige volumet, driftsteknisk forhold og driftsøkonomi kan bidra til å svare." **Disse analysene er altså ikke gjort.**
- Punkt 5.6: **Konsekvenser for virkestilgang til Arbor Hattfjelldal:** "Nå er det ifølge markedsaktørene ikke noe "ledig" virke hverken nord eller sør for Helgelandkommunene. Det betyr at det er god avsetning på alt virke til stabile kunder, og at disse må overbys om virkesressurser skal tas fra dem for å forsyne

andre kunder. Det er derfor ikke tilstrekkelig kun å betale for ekstra frakt for å øke nedslagsfeltet til enkeltaktører, man må også anta at virkesprisen vil gå opp."

Til tross for dette gir Miljødirektoratet i *kap. 7 Konklusjoner* følgende vurdering: "Et vern av kandidatområdene vil medføre at avvirkning i kandidatområdene ikke kan gjennomføres, samtidig viser analysen fra NIBIO at det er tilstrekkelig volum i hogstmoden alder til at dagens avvirkningsnivå kan opprettholdes eller til og med økes, selv om kandidatområdene vernes. **Med bakgrunn i beskrivelsene og sammenstillingen av områdenes naturverdier og skogressurser i denne rapporten finner ikke Miljødirektoratet grunnlag for å ta ut noen av de 19 gjenværende kandidatområdene før høring.**" (vår utheving).

Analyser som hensyntar arealfordeling av det tilgjengelige volumet, driftsteknisk forhold og driftsøkonomi ikke er gjennomført (ref. punkt 5.5 i rapporten). Det er ikke gjort noen analyser av hvilke konsekvenser hverken en midlertidig virkesnedgang, en prisøkning, transportkostnader eller en varig virkesnedgang vil ha for næringslivet i regionen. Det er heller ikke gjort analyser av hva som kan bli konsekvensene dersom Arbor blir lagt ned. Prosessen som er gjennomført har vært åpen i betydningen "ta kontakt med oss", men det er i prosessen ikke aktivt innhentet informasjon eller synspunkter fra skogindustrien, eller gjort analyser av samfunnskonsekvenser ved en eventuell nedleggelse av Arbor. **Konsekvenser for samfunn og næring er dermed fremdeles ikke gjort.**

I forbindelse med skognæringsutviklingsprosjekt som SfN gjennomførte i Grane og Hattfjelldal i 2020, utførte Trøndelag Forskning og Utvikling en enkel ringvirkningsanalyse for de fem skognæringsaktørene som var med i prosjektet. Konklusjonen fra analysen er her gjengitt i sin helhet fra epost fra 12. mars 2020:

"Skognæringa er hjørnesteiner i Grane og Hattfjelldal

TFoU har sett nærmere på ringvirkningene av Arbor, Svenningdal og fem andre bedrifter innen tre- og skogbasert industri i Grane og Hattfjelldal. Analysene viser at disse bedriftene har rundt 200 arbeidsplasser og 430 millioner kroner i omsetning, og at dette gjennom ringvirkninger gir grunnlag for totalt 255 arbeidsplasser og 420 innbyggere i disse to kommunene. I disse tallene er det inkludert langsiktige virkninger på flytting, husholdningenes lokale kjøp i næringslivet og inntektsendringer for kommunal sektor. Virkningene for lokal hogst og verdiskaping i skogbruk, er ikke med i disse tallene. Utfra tidligere forskning, kan det antas at det kan ta over ti år før hoveddelen av flyttevirkningene er realisert. Det er likevel grunn til å anta at halvparten av flyttevirkningene realiseres innen en femårsperiode, om denne type bedrifter blir lagt ned og det ikke kommer opp arbeidsplasser som erstatter dette.

Roald Sand, Seniorforsker/Forskningsleder næring- og forvaltningsutvikling, TFoU"

En nedleggelse av Arbor og de fire andre skogbaserte bedriftene vil altså bety tap av 430 millioner kroner i omsetning og totalt 255 arbeidsplasser i Grane og Hattfjelldal, og en må regne med at det i løpet av en femårsperiode har ført til utflytting av 210 personer, og til sammen 420 personer i løpet av en tiårsperiode. Dette er dramatisk for to distriktskommuner med til sammen mindre enn 3000 innbyggere. Det er også rimelig å anta at det vil gi størst utflytting for Hattfjelldal.

Ett skogvern sør for Nordland vil medføre at mange aktører får noe av regningen, mens man i Nordland har få å dele regningen på. Konsekvensene for den spredde treindustrien i Nordland vil slik ramme Nordland svært hardt.

En rekke nasjonale rapporter, strategier, Stortingsmeldinger og nasjonale politiske dokumenter framhever skogens rolle i klimasammenheng, lokalprodusert produkter basert på lokale biobaserte råvarer, lokal arbeidskraft og lokal energi er en viktig del av "det grønne skiftet" og omlegging til bioøkonomi. På verdensbasis har etterspørselen etter treprodukter det siste året økt med 16% (tall fra Arbor), alt tyder på at trefiberet kommer til å bli stadig mer ettertraktet i årene som kommer. Det foreligger også en ny regjeringserklæring som setter noen nye føringer i avveining mellom aktivitet og miljøhensyn, natur og klima og mellom bruk og vern.

Naturmangfoldslovens formål beskrives i §1 " Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur." Tilpassede og skånsomme driftsmetoder vil bidra til å ivareta disse arealenes karakter (biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser) som gjennom århundrer er utviklet gjennom bærekraftig bruk. Økt fokus på tradisjonsbåren kunnskap om virkeskvaliteter fra skog etterspørres i stadig større grad fra bygningsvernmarkedet, for tradisjonshåndverkere og andre kulturbærere. Tilpasset drift i vernede skogområder kan bidra til at små lokale bedrifter som for eksempel Susendalen Bygdesag fortsatt får tilgang til spesielle virkeskvaliteter som i stor grad finnes i disse områdene.

Som følge av skognæringsaktørens påpekning av de manglende konsekvensutredningene for næring og samfunn har Miljødirektoratet på oppdrag fra KMD og LMD utarbeidet følgende [Skogvern og konsekvenser for avirkningen og skognæringsens bidrag til det grønne skiftet. Forslag til retningslinjer for avveining.](#)

Skognæringsforum Nordland mener på denne bakgrunn at det ikke bør gjennomføres mer skogvern på Statskog sine arealer på Helgeland.

Skognæringsforum Nordland ber om at vernede skogsområder på Helgeland åpnes for uttak av spesialvirke til tradisjonshåndverksformål, i tråd med tidligere tiders bruk av skogen i regionen.

Dersom dette ikke får tilslutning mener SfN alternativt at videre prosess må avvendes til en stilstrekkelig utredning av konsekvenser for næring og samfunn er gjennomført, i tråd med nye retningslinjer for avveining mellom avirkningen og skognæringsens bidrag til det grønne skiftet.

Mvh

Skognæringsforum Nordland

www.kystskogbruket.no

Kontaktpersoner Skognæringsforum Nordland:

Bjørn Borgan, leder for SfN,

bjorn@skogselskapet.no / mobil:0047 95203482

Torgunn Sollid-Bolås,

prosjektleder og sekretær for SfN (Seniorrådgiver v/Sintef InnoCamp)

Epost: torgunn.sollid-bolas@sintef.no /mobil: 0047 9949 8088

Statsforvalteren i Nordland
Ragnhild Redse Mjaaseth

Deres ref.
2020/2039

Vår ref.
16/997-18/LLH

Dato
24.09.2021

Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal kommuner – forslag om vern av skog – uttalelse fra Språkrådet

Austervefsna naturreservat (utvidelse), Grane kommune

Vi har ingen merknader til at navnet *Austervefsna naturreservat* videreføres på det utvidede verneområdet. Utvidelsen utgjør bare en liten del av det totale området, så navnet er fortsatt dekkende. Skrivemåten *Austervefsna* er vedtatt for naturnavnet.

Bollermolia naturreservat, Hemnes kommune

Ingen merknader. Navnet er dekkende for området, og *Bollermolia* er eneste godkjente skrivemåte for naturnavnet i Sentralt stedsnavnregister (SSR).

Breiskardet naturreservat, Grane kommune

Skrivemåten er grei (*Breiskardet* er vedtatt norsk skrivemåte for naturnavnet), men ut fra kartet i SSR ser det ut til at selve Breiskardet ligger utenfor det foreslåtte verneområdet. Statsforvalteren bør derfor vurdere om et annet navn ville være mer dekkende for området.

Danielåsen naturreservat (utvidelse), Grane kommune

Vi har ingen merknader til at navnet *Danielåsen naturreservat* videreføres som navn på det utvidede verneområdet. Navnet er fortsatt dekkende for området.

Grytåvatnet naturreservat, Vefsn kommune

Ingen merknader. Navnet er dekkende for området, og *Grytåvatnet* er vedtatt skrivemåte for naturnavnet.

Holmvassdalen naturreservat (utvidelse), Grane kommune

Vi viser til vår tilråding datert 29.06.2020.

Kappfjellmoen naturreservat, Grane kommune

Ingen merknader. Navnet passer på området, og *Kappfjellmoen* er vedtatt skrivemåte for naturnavnet.

Litlfiplingdalselva naturreservat (utvidelse), Grane kommune

Vi har ingen merknader til at navnet *Litlfiplingdalselva naturreservat* videreføres som navn på det utvidede verneområdet. Navnet er fortsatt dekkende for området.

Litlfjellet naturreservat, Grane kommune

Ingen merknader, jf. vår tilråding datert 29.06.2020.

Lomsdal-Visten nasjonalpark (utvidelse), Grane kommune

Vi har ingen merknader til at det vedtatte navnet *Lomsdal-Visten nasjonalpark* videreføres på det utvidede området.

Mikkeljordmoen naturreservat, Hattfjelldal kommune

Ingen merknader, jf. vår tilråding datert 29.06.2020.

Olaåsen naturreservat, Vefsn kommune

Ingen merknader, jf. vår tilråding datert 29.06.2020.

Simafjellet naturreservat (utvidelse av tidligere Simaklubben naturreservat), Hemnes kommune

Ingen merknader. *Simafjellet* er tilrådd skrivemåte for naturnavnet i SSR.

Skardmodalen naturreservat (utvidelse), Hattfjelldal kommune

Ingen merknader, jf. vår tilråding datert 29.06.2021.

Spelremvatnet naturreservat, Grane kommune

Navnet er dekkende for området, men navnet på dette tjernet har vedtatt skrivemåte *Spølrremvatnet*. Navnet på naturreservatet må dermed skrives **Spølrremvatnet naturreservat**.

Stavvassdalen naturreservat, Grane og Vefsn kommuner

Ingen merknader. Navnet er dekkende for området, og *Stavvassdalen* er registrert i SSR som vedtatt skrivemåte i Grane kommune og tilrådd skrivemåte i Vefsn kommune.

Stortuva naturreservat (utvidelse av tidligere Tuvhaugen naturreservat), Hemnes kommune

Ingen merknader, jf. vår tilråding datert 29.06.2021.

Svartvasselva naturreservat, Grane kommune

Ingen merknader, jf. vår tilråding datert 29.06.2021.

Svartåga naturreservat, Hemnes kommune

Ingen merknader. Navnet er dekkende for området, og *Svartåga* er vedtatt skrivemåte for navnet på bekken.

Vennlig hilsen

Daniel Gusfre Ims
seksjonssjef

Line Lysaker Heinesen
rådgiver

Brevet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrifter.

Mottakere:

Statsforvalteren i Nordland

Kopi til:

Kartverket

Fra: Aud-Kirsti Pedersen[Aud-Kirsti.Pedersen@kartverket.no]

Sendt: 13.09.2021 16:04:16

Til: Postmottak SFNO

Kopi: Finn Ørnes

Tittel: 10/04575-103 - Høring - Forslag om vern av skog på Statskog SF sin grunn i Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal kommuner

Namn på verneområde i Grane kommune

Kartverket har fått til gjennomsyn planlagte verneområde i kommunane Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal.

Alle føreslegne skrivemåtar bortsett frå Spølremvatnet er i orden. Rett skrivemåte er Spølremvatnet, fastsett med vedtak 30.6.2020 i namnesak 2020/256.

Lomsdal-Visten nasjonalpark er i Brønnøy kommune. I saksdokumentet står det at denne nasjonalparken er i Grane kommune.

Utover dette har ikkje Kartverket merknader til dei stadnamna i saksdokumentet.

Vennleg helsing

Aud-Kirsti Pedersen

Aud-Kirsti Pedersen

Stedsnavnansvarlig/Stadnamnansvarleg

Kartverket Nordland, Troms og Finnmark

Tlf. 32118758 – 98414998

E-post: aud-kirsti.pedersen@kartverket.no

www.kartverket.no - + 47 32 11 80 00

Statens vegvesen

STATSFORVALTEREN I NORDLAND

Postboks 1405

8002 BODØ

Behandlende enhet:
Transport og samfunn

Saksbehandler/telefon:
Renée Susanne Normann /
94166255

Vår referanse:
20/105196-4

Deres referanse:

Vår dato:
26.10.2021

Høringsuttalelse – Forslag om vern av skog på Statskog SF sin grunn i Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal kommuner

Vi viser til deres brev datert 09.09.2021.

Statsforvalteren i Nordland har sendt på høring et forslag til verneplan for skog på Statskog SFs grunn i kommunene Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal. Planen inneholder forslag om opprettelse av 11 nye naturreservater, samt utvidelse av 7 eksisterende naturreservater og 1 nasjonalpark.

Statens vegvesen har ansvar for at føringer i Nasjonal transportplan (NTP), Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, vegnormalene og andre nasjonale arealpolitiske føringer blir ivaretatt i planleggingen. Vi uttaler oss som forvalter av riksveg og som statlig fagmyndighet med sektoransvar innenfor vegtransport.

Vi kan ikke se at noen europa- eller riksveger blir berørt av denne verneplan for skog. Statens vegvesen har ingen merknader.

Transportforvaltning Nordland
Med hilsen

Jan-Åge Karlsen
Seksjonssjef

Renée Susanne Normann
Rådgiver

Postadresse
Statens vegvesen
Transport og samfunn
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Telefon: 22 07 30 00
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Dreyfushammarn 31
8012 BODØ

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Postboks 702
9815 Vadsø

STATSFORVALTEREN I NORDLAND

1405
8002 BODØ

Saksbeh./tlf.nr.: Rune Garberg/90080853
Deres ref./Deres dato: 2020/2039/ 09.09.2021
Vår ref.: 21/00109-10
Vår dato: 16.11.2021

Høringsuttalelse - Forslag om vern av skog på Statskog SF sin grunn i Hemne kommune - Vefsn kommune - Grane kommune og Hattfjelldal kommune

Det vises til brev fra Statsforvalteren i Nordland datert 09.09.2021 knyttet til varsel om høring av forslag til opprettelse av 11 nye naturreservater, samt utvidelse av 7 eksisterende naturreservater og 1 nasjonalpark. I Nordland fylke.

Formålet med høringen er å gi grunneier, lokale og sentrale interesseorganisasjoner anledning til å komme med innspill og eventuell ny informasjon som kan være av betydning for den videre verneprosessen.

Statnett har merknader til verneforskriften vedrørende motorisert ferdsel.

Statnetts anlegg og rettigheter

Statnett eier, drifter og utvikler det norske transmisjonsnett – hovednettet i strømforsyningen. Transmisjonsnett består av ca. 160 transformatorstasjoner og ca. 11000 km kraftledninger over hele Norge, foruten ledninger og sjøkabler til utlandet. Statnett uttaler seg til verneplanene ved å være rettighetshaver innenfor Breiskardet naturreservat i Grane kommune som nå er foreslått opprettet, samt Stortuva naturreservat i Hemnes kommune som nå er foreslått utvidet.

Statnett er berørt ved at Breiskardet naturreservat er foreslått opprettet over det klausulerte rydebeltet for skog/byggeforbudsbelte til de to eksisterende parallellgående 420kV-ledningene Nedre Røssåga – Tunnsjødal og Trofors – Namsskogan, samt ved at Stortuva naturreservat er foreslått utvidet over det klausulerte rydebeltet for skog/byggeforbudsbelte til den eksisterende 220kV-ledningen Nedre Røssåga – Ajaure.

Klausuleringsbeltet til 420kV-ledningene Nedre Røssåga – Tunnsjødal og Trofors – Namsskogan er til sammen 80 meter bredt, mens klausuleringsbeltet til 220kV-ledningen Nedre Røssåga – Ajaure er 34 meter.

Statnett har anleggskonsesjon etter energiloven til å eie, drifte og vedlikeholde transmisjonsnettledningen, og har ervervet rettigheter til dette gjennom ekspropriasjonsskjønn og minnelige avtaler. I Statnetts rettigheter inngår også retten til å rydde skog, herunder nødvendig felling av trær i sideterreng utenfor rydebeltet av hensyn til forsyningssikkerheten til ledningen.

Statnetts merknader til de foreslåtte verneforskriftene

Statnett påpeker at verneforskriften må ivareta nødvendige hensyn til drift og utvikling av transmisjonsnettanlegg.

Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Forskriften må gi mulighet for oppgradering og fornyelse av transmisjonsnettledninger (for eksempel heving av spenningsnivå og økning av linetversnitt).

Det er videre av stor betydning at det i forskriften gis et generelt unntak fra vernebestemmelsene for tiltak knyttet til drift og vedlikehold av transmisjonsnettanlegg i og inntil verneområdet.

Omfanget av slike arbeider innenfor det enkelte naturreservat er lite, men antallet verneområder er stort. En eventuell søknadsplikt for tiltakene vil samlet for Statnett gi et betydelig merarbeid som kan forsinke og komplisere ledningsdriften. Denne type arbeid og tiltak kan være avgjørende for forsyningsikkerheten for strøm til samfunnet.

Generelt unntak fra ferdselsbestemmelsene

I forbindelse med bygging og drift av 420kV-ledningene Nedre Røssåga – Tunnsjødal og Trofors – Namsskogan er det etablert kjøretraséer for terrengkjøretøy frem til ledningstrase og høyspentmaster. Disse traseene brukes i forbindelse med motorisert transport ved drift og vedlikehold av ledningene. Hyppigheten og omfanget av slik transport er beskjedent, men helt nødvendig.

Statnett ber om at disse traseene, sammen med ledningens skogryddebelte, tas inn i vernekartet til Breiskardet naturreservat. Videre at det gis et generelt unntak fra vernebestemmelsene for motorisert ferdsel etter konkrete traseer slik som vedtatt i *kongelig resolusjon av 23.06.2020, saksnr. 19/3624 om vern av Rupefjell og Selslinatten naturreservat i Notodden kommune i Vestfold og Telemark fylke og Kongsberg kommune i Viken fylke. Statnett vil oversende data for trasene som blir brukt slik at disse kan brukes som grunnlag til vernekartet.

* <https://www.regjeringen.no/contentassets/d80881c0822442489ba24ce095378be2/fastsettelse-av-forskrifter-om-vern-av-30-skogomrader-i-fylkene-more-og-romsdal-vestland-agder-vestfold-og-telemark-viken-innlandet-og-trondelag.pdf>

For utvidelsen av Stortuva naturreservat må det tas inn som et generelt unntak fra ferdselsbestemmelsene at det kan gjennomføres nødvendig motorisert ferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Selv om ledningen ligger utenfor det foreslåtte naturreservatet, kan det i ytterste konsekvens være behov for motorisert ferdsel innenfor verneområdet ved akutte hendelser.

Ved motorisert transport med lettere beltekjøretøy på snødekt og frossen mark må det være mulig å fravike fastsatte traseer når dette er nødvendig av hensyn til fremkommelighet og sikkerhet. Denne typen transport vil ikke påvirke verneformålet negativt.

Det bemerkes at Statnett benytter droner og helikopter til inspeksjon av anleggene, og at droner og helikopter også kan bli benyttet til arbeid i forbindelse med vedlikehold, feilsituasjoner eller havari. Det bes derfor om at nødvendig arbeid med drone og helikopter, herunder landing, gis et generelt unntak fra ferdselsbestemmelsene i verneforskriften. Dette er aktiviteter som ikke er i konflikt med verneformålet for skogområdet.

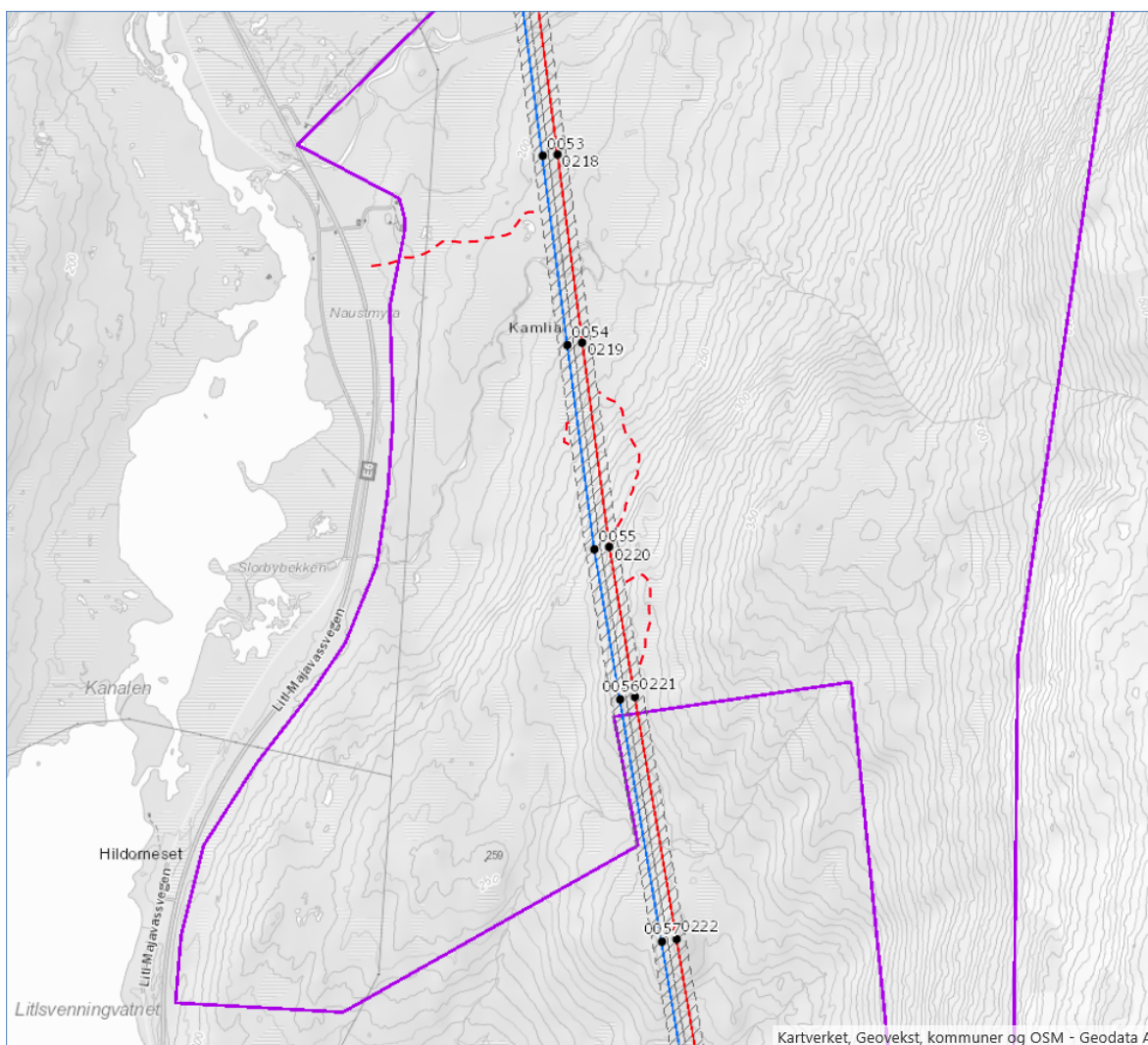
Statnett ber om å få være høringspart i det videre verneplanarbeidet.

Med vennlig hilsen

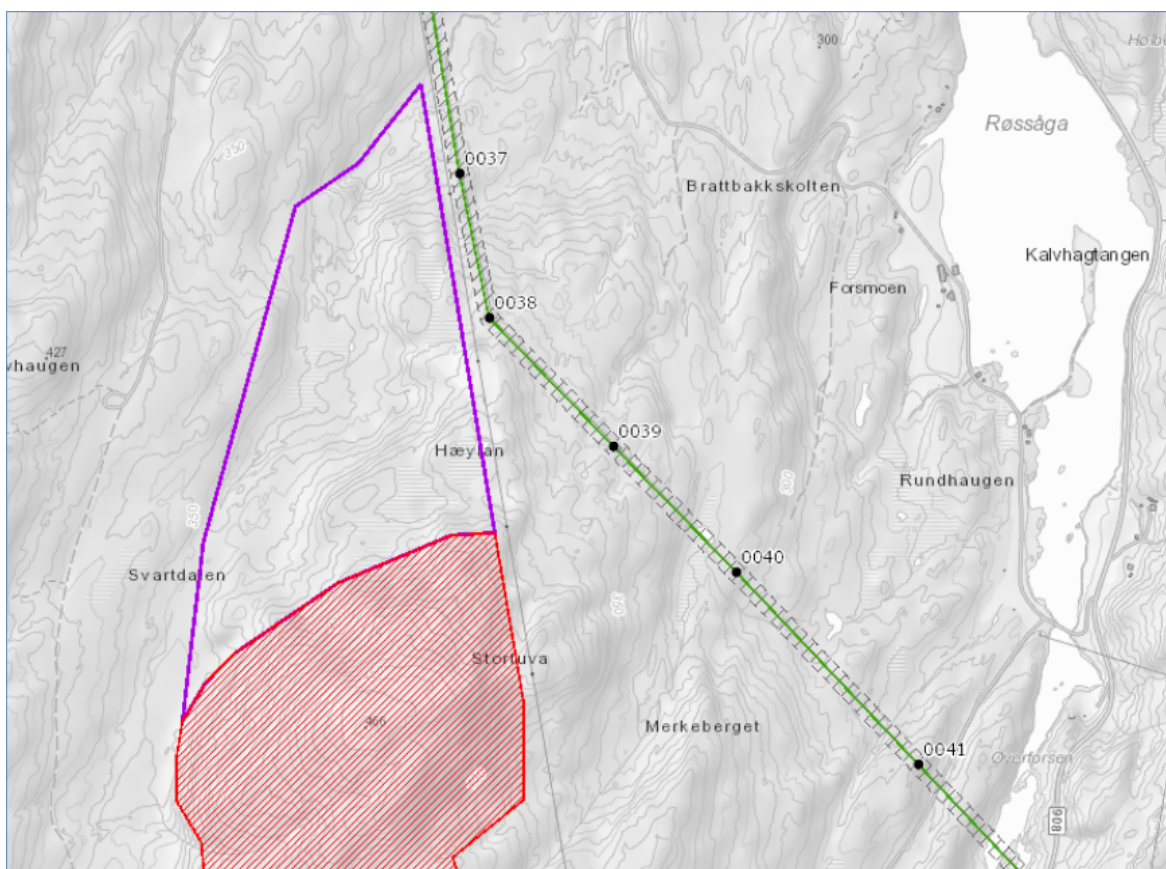
Lars Erik Vindfallet Lauritsen
Seniorrådgiver

Rune Garberg
Seniorrådgiver

Kopi: NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT NVE

Situasjonskart: Statnetts driftsveier for terrengkjøretøy (rød stiplet linje) innenfor foreslåtte Breiskardet naturreservat. Disse traseene brukes i forbindelse med motorisert transport ved drift og vedlikehold av 420kV-ledningene Nedre Røssåga – Tunnsjødal og Trofors – Namsskogan.

Situasjonskart: Utvidelsen av Stortuva naturreservat er foreslått inntil Statnetts 220kV-ledning Nedre Røssåga – Ajaure.

STATSFORVALTEREN I NORDLAND

Postboks 1405

8002 BODØ

Vår ref.
21/2660- 5

Deres ref.
2020/2039

Vår dato
15.11.2021

Vår saksbehandler
Tore Bjørnstad
900 48 023, tbn@statskog.no

Høring - Forslag om vern av skog på Statskog SF sin grunn i Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal kommuner

Det vises til brev fra Statsforvalteren i Nordland den 9. september, «*Høring – Forslag om vern av skog på Statskog SF sin grunn i Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal kommuner*».

Statskog viser til Samarbeidsavtale mellom Statskog SF og Miljødirektoratet om vern av skog på Statskog SFs eiendommer datert 22. august 2018. Vern av skog på Statskog SFs grunn skal bidra til å nå nasjonale målsettinger om skogvern. Statskog SF vil i denne sammenheng forholde seg til de vurderinger og beslutninger som miljøvernmyndighetene gjør.

Vi vil samtidig få kommentere at i denne konkrete verneprosessen på Helgeland, har disse 4 kommunene et særlig forhold til skogen som en næringsmessig ressurs. Dette området er nedslagsfeltet til distriktets eneste treforedlingsbedrift, Arbor AS i Hattfjelldal kommune. Bedriften er en motor for en fungerende verdikjede for skognæringen, og det vil føre til dramatiske konsekvenser om den forsvinner. I tillegg er bedriften en nøkkelbedrift som danner basis for mye av den øvrige verdiskapningen i kommunen og deler av distriktet rundt. Hattfjelldal er et lite samfunn med få andre sysselsettingsmuligheter. Sør-Helgeland har vært underlagt flere større verneprosesser de siste årene og spesielt kommunene Grane og Hattfjelldal er tungt belastet. Dersom dette verneforslaget gjennomføres, vil 18% av de to kommunenes produktive skogareal være vernet. Dette i all hovedsak på statsgrunn og innenfor nedslagsfeltet til Arbor AS.

Vi minner om at det i brev av 01. april 2019, fra Klima og miljøverndepartementet til Miljødirektoratet særlig ble presisert at: «*I forbindelse med kartleggingen i Nordland har det som kjent vært oppmerksomhet om mulige konsekvenser av økt skogvern særlig for bedriften Arbor Hattfjelldal, og hvordan dette kan påvirke bedriftens mulighet til å skaffe tømmer fra regionen.*»... «*Departementet vil understreke at i den videre prosessen er viktig at det fremskaffes nødvendige data slik at man har et godt grunnlag for å vurdere både vernekvitetene og konsekvensene for skognæringen generelt og for bedriften Arbor Hattfjelldal spesielt*». Dette oppdraget er søkt løst gjennom utarbeidet NIBIO-rapport – «*Skogressurser og konsekvenser for lokal virkestilgang*». Statskog registrerer at det fra flere parter stilles spørsmål til denne rapporten og hvor vidt konsekvensene dette verneforslaget har for skognæring og for samfunnet, blir belyst godt nok.

Statskog vil påpeke at den konkrete utfordringen i denne verneprosessen, er at de områdene som er særlig interessante for vern basert på sine miljøverdier, også er de områdene som er mest interessante for

det aktive skogbruket med mulighetene for et lønnsomt, næringsretta skogbruk. Dette gjelder spesielt verneforslagsområdene:

- Holmvassdalen Utvidelse
- Mikkeldjordmoen
- Breiskardet og Båtskardet
- Litle Fiplingdalselva Utvidelse
- Danielåsen Utvidelse

Statskog forutsetter derfor at det gjøres en grundig avveiing mellom miljø/verneverdiene satt opp imot de næringsmessige og samfunnsmessige konsekvensene dette vernet kan medføre.

En høyst aktuell mulighet for å få gjennomført en kvalitativ best mulig vurdering er derfor å benytte seg av de verktøy som nå er til stede gjennom prosess beskrevet i rapport M-2007 «*Skogvern og konsekvenser for avvirkingen og skognæringens bidrag til det grønne skiftet.... Felles retningslinjer for avveiing*» utarbeidet av Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet i felleskap, inkludert Deloppdrag 1: «*Mal for skogfaglig beskrivelse av enkeltområdene tilbudt til skogvern*» og Deloppdrag 2: «*Forslag til retningslinjer for avveining.*» Alt dette etter oppdrag fra Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet. I tråd med oppdraget er det utarbeidet forslag til retningslinjer for avveining mellom verneverdier jf. naturmangfoldlovens vernebestemmelser og skogbruksmessige konsekvenser for verdikjeden i skogverneprosesser.

Statskog vil derfor foreslå at vernemyndigheten tar i bruk denne metodikken for å ha et best mulig grunnlag for å gjøre riktige beslutninger i denne saken.

Med hilsen

Tore Bjørnstad
regionsjef Nordland

Dette dokumentet er elektronisk signert

Vedlegg: 0

Tor Tønsberg
Nubbebakken 7 F
5022 Bergen

Bergen, 15/11-21

Statsforvalteren i Nordland

Innspill på: *Høring – Forslag om vern av skog på Statskog sin grunn i Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal kommuner. Lokaltet 9: Litlfjellet*

Verneinteresser

1: Jeg reagerer på at verdien av Lokaltet 9 er satt til *regionalt* verneverdig.

Pertusaria mccroryae har i Europa sine eneste kjente voksesteder i Norge. Her finnes den i Nordland: Grane (de aller fleste norske lokalitetene), Hemnes og Rana, samt i Trøndelag (Nord-Trøndelag): Namsskogan (nær fylkesgrensa mot Nordland). Vi (Norge) har europeisk ansvar for å ta vare på denne arten! Dens lokaliteter i Norge må ikke ødelegges, men vernes! Lokaliteter med forekomst av denne laven bør ha status som **europeisk verneverdige**. *Pertusaria mccroryae* ble publisert (Tønsberg 2011) som ny for Europa basert på et funn på Lokaltet 9 i 2010.

2: Lokaltet 9 er typelokaliteten for **Miriquidica majae** (en nylig beskrevet art; Tønsberg & Andersen 2019). Det betyr at holotypus for *M. majae* ble samlet her. Holotypus er det eksemplaret navnet *Miriquidica majae* er basert på. I den nye rødlista som publiseres 24. november, vil *M. majae* stå som VU-art. En typelokalitet skal ikke hogges, men vernes. Ekstra viktig er vernet i dette tilfellet siden det er snakk om en typelokalitet med mange rødlistede arter inklusive den aktuelle holotypen!

3: På *Miriquidica majae* kan det forekomme en lavboende (lichenicol) sopp tilhørende slekten *Arthonia*. Den er funnet på mange individer av *M. majae* på Lokaltet 9. Foreløpig vet vi ikke om den allerede har et navn eller om den er ny for vitenskapen. At den kan være ny for vitenskapen er ikke usannsynlig siden mange lavboende sopper er artsspesifikke hva vert angår. Soppen er for tiden under genetisk utredning av Andreas Frisch ved Vitenskapsmuseet, Trondheim. Hvis det viser seg at denne lavboende soppen kun forekommer på *M. majae* vil dette øke bevaringsverdien for Lokaltet 9 betraktelig. Jeg kjenner denne lavboende soppen på andre lokaliteter på Majavatn, men siden Lokaltet 9 er typelokaliteten for arten (verten) *Miriquidica majae* (Tønsberg & Andersen 2019), vil det være spesielt viktig å få nettopp denne lokaliteten vernet.

Manglende undersøkelser av sopp

Ut fra artsrikheten på Lokalitet 9 og forekomsten av gammel skog, kan det forventes å finne mer verneverdig sopp. Særlig arter innen slektene *Cortinarius* og *Entoloma*; kanskje og først og fremst i og ved høgstaudeengene.

Frivillig vern av tilstøtende skogs-eiendom

Som det framgår av verneforslagets side 46 så er det søkt om frivillig vern for en tilstøtende skog i nedkant av Lokalitet 9. I 2020 inventerte jeg dette området og fant *Miriquidica majae* (fra 24. november altså rødlistet), samt 5 andre rødlistede arter (se vedlegget).

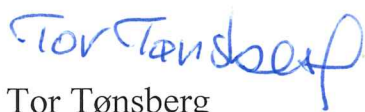
Litteratur

Tønsberg, T. 2011. *Pertusaria mccroryae* new to Europe. *Graphis Scripta* 23: 27–29. Stockholm ISSN 0901-7593.

Tønsberg, T. & Andersen, H. L. 2019. *Miriquidica majae*, a new lichen species from oldgrowth *Picea abies* forests in central Norway. *Graphis Scripta* 31(3): 14–22.

Westberg, M., Moberg, R., Myrdal, M., Nordin, A. & Ekman, S. 2021. Santesson's Checklist of Fennoscandian Lichen-Forming and Lichenicolous Fungi. Uppsala University: Museum of Evolution.

Beste hilsener,

Tor Tønsberg

Bergen, 15. november, 2021

Følgende dokument er vedlagt:

T. Tønsberg 28. oktober 2020: Rødlista arter påvist i den delen av eiendom 63/130 Majali, Majavatn, Grane, det er søkt om privat vern for.

Vedlegg

Rødlista arter påvist i den delen av eiendom 63/130 Majali, Majavatn, Grane, det er søkt om privat vern for. Numrene er min innsamlingsnumre.

Alectoria sarmentosa Gubbeskjegg NT
48628

Chaenotheca laevigata Taiganål VU
48689

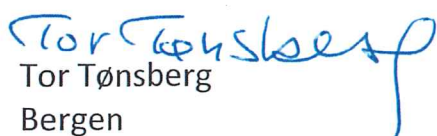
Chaenotheca stemonea Skyggenål LC
48621
48688
48704
48706
48708
48712
48715

Chaenotheca subroscida Sukkernål NT
48623
48625a
48710

Chaenothecopsis epithallina Parasittsvartnål LC
48625b
48626

Miriquidica majae
Publisert som ny for vitenskapen i 2019; foreløpig ikke rødlistebehandlet.
48627
48709

Innsamlingene finnes i lavherbariet ved Universitetet i Bergen og er tilgjengelige på Artskart (Artsdatabanken). Numrene er mine innsamlingsnumre. Bestemmelsene er dels foretatt av undertegnede, dels av Håkon Holien, Nord Universitet, Steinkjer.

Tor Tønnsberg
Bergen

28. oktober 2020

Til
Statsforvalteren i Nordland
Postboks 1405
8002 Bodø

Fra
Unikraft as
Troforsveien 224
8683 Trofors

Innspill til høring av verneplan for skog på statsgrunn på Helgeland

Unikraft er eier av Svartvasselva kraftverk som ble idriftsatt i Mai 2006. På det tidspunktet søknad ble innvilget av NVE var ikke Vefsnvassdraget vernet. Vefsnvassdraget var imidlertid foreslått vernet slik at søknad om tillatelse ble behandlet som om vassdraget var vernet.

Lokalitet 4

Unikraft har planer om etablering av minikraftverk i Litlvasselva. I forrige vernerunde da Danielåsen naturreservat ble opprettet fikk vi endret grensene slik at de ikke kom i konflikt med disse planene. Vi ser at nå er denne grensen endret slik at dette verneforslaget kommer i konflikt med våre planer. Vi ønsker derfor at denne grensen flyttes som vist på vedlagte kart.

Lokalitet 18

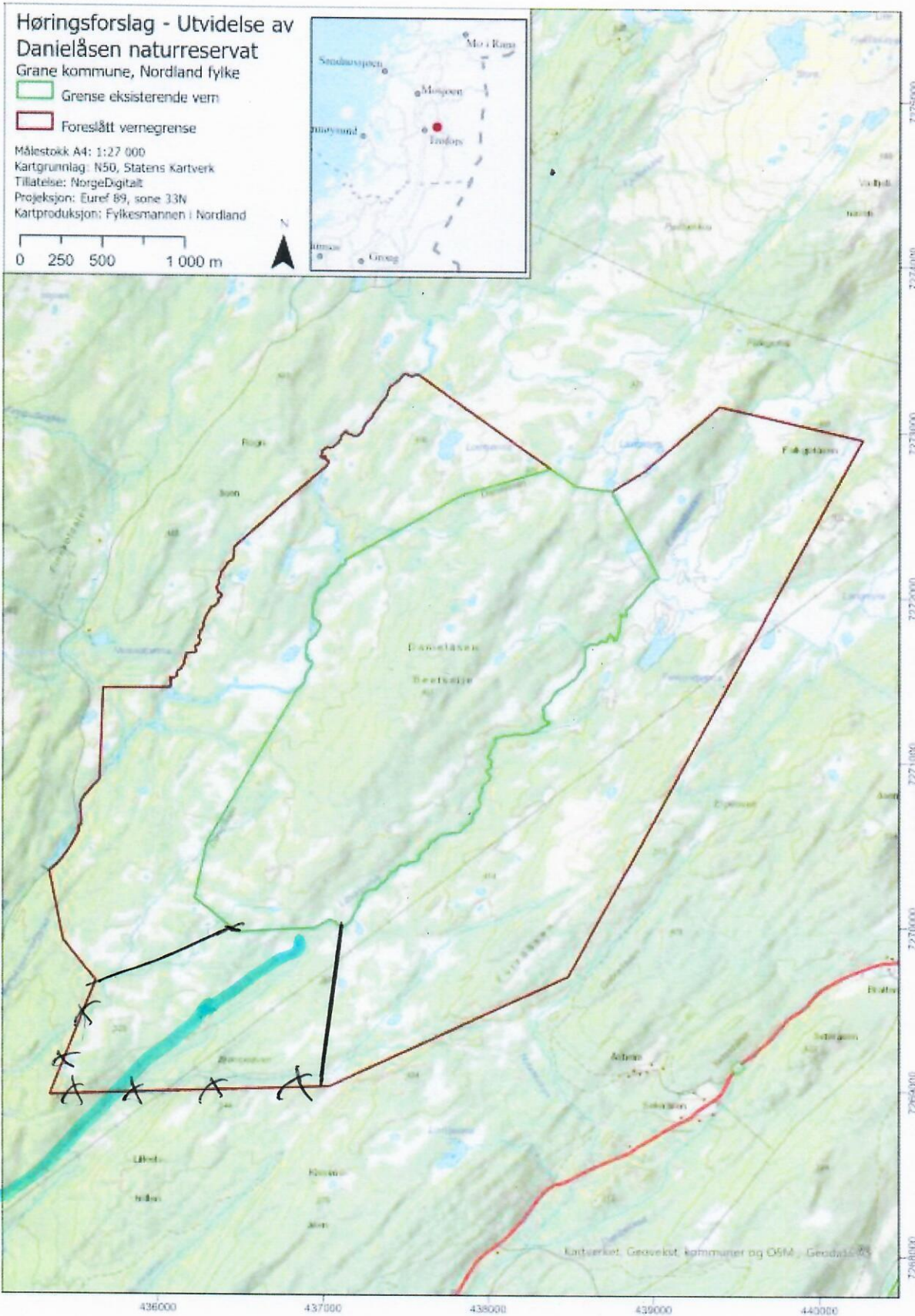
Dette verneforslaget har vi ett sterkt ønske om å få fjernet da det inkluderer store deler av vannstrengen for Svartvasselva Kraftverk. Vi tenker at dette vernet vil ødelegge for vår mulighet til å drifte og utvikle Svartvasselva Kraftverk i årene fremover.

Vi ønsker en videre dialog i saken og foreslår at det gjennomføres en befaring i området sammen med representant fra Kommunen.

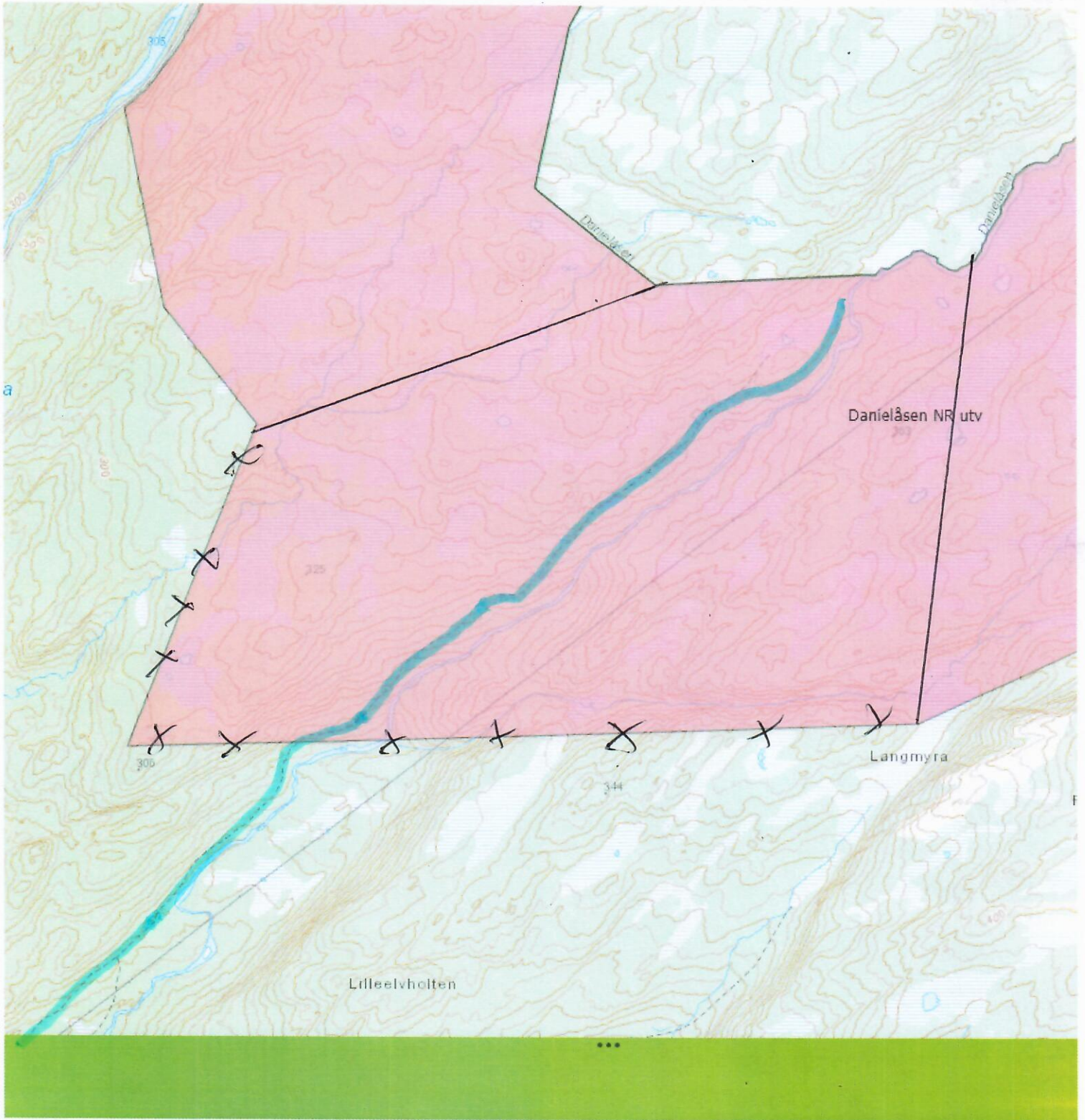
Hilsen Unikraft as
V/Frank R Pedersen

Frank R Pedersen

Fjellbekkeno den 15/11-2021

Planlagt røptase etto eksisterende skogstilvei

Planlagt veggate etter eksisterende
vei

Statsforvalteren I Nordland Postboks
1405 8002

Dato: 22.11.2021
Saksb: Marte Grøftrem Henriksen

Tlf: 481 83 188
Saknr: 21/4149
Deres ref.:

Melding om politisk vedtak - Høring - Forslag om vern av skog på Statskog SF sin grunn i Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal kommune

Formannskapet behandlet i møte 16.11.2021 sak 159/21

Følgende vedtak ble fattet: Formannskapet vedtak:

Vefsn kommune ønsker primært at den pågående runden med vern av skog på Statskog grunn stanses, selv om vi støtter arbeidet med å verne viktige skog og naturtyper. En fornuftig vern må imidlertid se all skog under ett, ikke bare den statlig eide, og det må være en fornuftig fordeling mellom ulike regioner slik at næringslivets ulemper med skogvern fordeles mellom regionene. Helgeland har allerede en svært stor andel vernede områder, og et ytterligere utvidelse av dette som følge av at staten eier mye grunn i vår region, vil ikke ha legitimitet. En ny og mer helhetlig prosess må også ha med midler til å sikre de private skogene som har de viktigste kvalitetene.

Skal det likevel vernes mer statskog på Helgeland, har vi følgende innspill

Vefsn kommune gir vurderinger og spesifikk høringsuttalelse på 3 områder som ligger innenfor kommunegrensen til Vefsn kommune. Kommunen forutsetter at øvrige områder blir vurdert og begrunnet av berørte kommuner.

Verneverdier for foreslåtte nye områder og tidligere vernet områder må ses på samlet. Ved utvelgelse og prioriteringer må også hensynet til samfunnsmessige utfordringer i forhold til næringsvirksomhet vurderes mot vern og verneverdier. Innlandskommunene på Helgeland er spesielt berørt av vern på grunn av at vern i hovedsak har vært prioritert og skal prioriteres på Statskog SF sin grunn.

Det må gjøres samfunnsmessige avveininger mellom verneverdier og næringsmessige konsekvenser spesielt opp mot virkestilgang til Arbor Hattfjelldal AS og øvrig næringsvirksomhet som eks lokale sagbruk knyttet opp mot skogbruksnæringa.

1. Foreslått verneområde Grytåvatnet tas ut fra verneforslaget.

Begrunnelse:

Deler av foreslåtte verneområde Grytåga berører 132 kv-linje som går fra Grytåga til Marka transformatorstasjon i den sørlige delen av området. Helgeland Kraft Nett AS har planer om å etablere kommunikasjons løsning fra Marka transformatorstasjon til Laksen kraftverk som er plassert sør for Grytåvatnet. Denne vil bli etablert på eksisterende 132 kv-linje, men må vinkles av for å tilknyttes Laksen kraftverk. Det vil derfor være nødvendig å etablere en ny linje fra 132 kv-linje til Laksen kraftverk.

Pågående utbygging av Øyfjellet vindmøllepark skaper utfordringer ved fremtidig flytting av rein for Jillen Njaarke reinbeitedistriktet mellom årstidsbeiter. Ved Grytåvatnet er det forslag til avbøtende tiltak for å opprettholde flyttlei i forbindelse med etablering av vindmølleparken. Det foreligger forslag om å etablere en alternativ trase for flytting av rein ved å sprengne fjell innenfor foreslåtte verneområde.

Forhold omkring kraftlinje og vegbygging for reinflytting må utredes og avklares før eventuelt vern vedtas. I skogbrukssammenheng har verneforslaget liten eller ingen betydning da området vurderes som ikke økonomisk driveverdig. Hvis utredning og avklaring ikke får betydning for utvidelse av kraftledning eller veibyggning for reinflytting støtter Vefsn kommune forslaget om å opprette Grytåga naturresservat, selv om område bare er vurdert med middels verdi og lav eller middels grad av måloppnåelse for vernet.

2. Foreslått verneområde Olåsen tas ut fra verneforslaget.

Begrunnelse:

Område er vurdert med middels verdi og lav eller middels grad av måloppnåelse for vernet. Verneområde ligger opp til Sirijorda naturreservat som ble vernet i 2017. Sirijorda naturreservat har sammenfallende verneverdier som nå foreslås vernet i Olåsen og naturverdier vurderes som ivaretatt i Sirijorda naturreservat.

Området har forholdsvis kort driftsveglengde til bilveg for uttransport av virket og består av ca 30 daa ungskog som ble plantet etter hogst ca år 2000. Ut fra samfunnsmessige avveininger mellom verneverdier og næringsmessige konsekvenser bør foreslåtte område tas ut og ikke legges ut som nytt verneområde.

3. Foreslått verneområde Stavassdalen

Vefsn kommune støtter opprettelse av Stavassdalen naturreservat. Som alternativ til naturreservat bør også utvidelse av Lomsdal-Visten nasjonalpark vurderes. Vefsn kommune har ikke merknader til forslag, Forskrift for vern av Stavassdalen naturreservat i Grane og Vefsn kommuner.

Begrunnelse:

Området har stor verdi som friluftsområde og vurderes som middels betydning for skogbruket. Det er et stort område som har mye stående volum tømmer, men ut fra områdes beliggenhet med driftsveglengde på 2200 meter vurderes økonomien ved skogsdrift som dårlig. Område er vurdert med middels verdi og lav eller middels grad av måloppnåelse for vernet, men på grunn av urørthet uten tekniske inngrep og innslag av eldre skog vurderes området som ekstra viktig å verne.

Ut fra grensedragning på foreslåtte verneområde og tidligere verneområder kan det være like naturlig at vernet vurderes som en utvidelse av Lomsdal-Visten nasjonalpark.

Ut fra samfunnsmessige avveininger mellom verneverdier og næringsmessige konsekvenser vurderes verneverdier som større enn næringsmessige verdier.

Vefsn kommune støtter forslag om opprettelse av Stavassdalen naturreservat.

Med vennlig hilsen

Marte Grøftrem Henriksen
rådgiver landbruk

Dokumentet er godkjent elektronisk og derfor ikke signert

Statsforvalteren i Nordland
Postboks 1405, 8002 Bodø

Oslo, 14. november 2021

Deres ref: 2020/2039

Hørings svar - Forslag om vern av skog på Statskog SF sin grunn i Hemnes, Vefsn, Grane og Hattfjelldal kommuner

WWF støtter opprettelse av de foreslåtte verneområdene på Statskog SF sin grunn i Nordland. Alle skogområdene har store naturverdier, med blant annet en rekke uvanlige og truede arter og naturtyper, som det er særlig viktig å bevare. WWF forventer derfor at hele pakken med foreslåtte områder vernes og aksepterer ikke at enkeltområder eller deler av slike tas ut.

Nordland er i norsk sammenheng spennende med hensyn på naturmangfoldet i skog. Selv om det meste av gammelskogene i Nordland har blitt flatehogd i nyere tid, finnes det fremdeles små rester av nasjonalt og internasjonalt verneverdige skoger, med et unikt artsmangfold. Og disse er det derfor desto viktigere at vi klarer å bevare. Her finner man arter som ikke tidligere er påvist i Norge, Norden, eller Europa, endog nye arter for vitenskapen. I tillegg finnes det truede og sjeldne skogtyper. Ingen andre steder på statsgrunn i Norge har man like store naturverdier, men det haster med å beskytte disse store verdiene – om de ikke vernes mister vi dem, kanskje for alltid.

Statsforvalteren viser til at bakgrunnen for verneprosessen for statsgrunn på Helgeland er følgende merknad fra Stortingets innstilling til Klima- og miljødepartementet sitt budsjett for 2016 ([Innst. 9S \(2015-2016\)](#)): «*Flertallet mener at skogvern er viktig og viser til budsjettavtalen hvor det er enighet om at regjeringen skal sørge for en gjennomgang av Statskog SFs ordinære skogeierdommer for verneverdig skog, og legge til rette for at verneverdig skog i deres eie kan vernes etter naturmangfoldloven*». Stortinget har slik sett lagt klare og bindende føringer og vedtak om bruk av skog på Statskogs grunn for å øke skogvernet i Norge. Og det er i Nordland vi finner de store og unike naturverdiene i skog på Statskogs grunn, noe som gjør det både viktig og logisk å bevare de unike skogene som finnes der.

Flere rødlistede naturtyper

Nordland er det viktigste fylket i landet med tanke på den truede naturtypen kalkgranskog (oppført som sårbar på norsk rødliste for naturtyper), og har slik sett et spesielt ansvar for å ta vare på slik skog. Det er ingen andre steder i Norge man på statsgrunn har mulighet til å sikre denne truede naturtypen. En lang rekke internasjonalt sjeldne og truede rødlistearter finnes i slike skoger. I tillegg inneholder fem av de foreslåtte verneområdene partier med boreal regnskog. Dette er en truet naturtype, oppført som sårbar på norsk rødliste for naturtyper, hvor Norge har internasjonalt ansvar for å bevare denne skogtypen.

Spesielle skogutforminger

Men det er ikke bare forekomsten av rødlistede naturtyper som er viktig å bevare, også landskapsutforminger i regionen teller for å bevare disse skogene. Eksempelvis opptrer gammel

furuskog stedvis i mosaikk med myr, herunder rikmyrer, samt gammel granskog. Bevaring av slike mosaikker har inntil nylig fått liten oppmerksomhet i Norge, mens man [i Sverige i en rekke år har prioritert vern av slike områder](#), blant annet fordi artsmangfoldet er stort grunnet mange overgangssoner mellom skog og myr. Ett eksempel på ett stort og verdifullt område hvor slike overgangssoner finnes, er den foreslåtte utvidelsen av Danielåsen (i Grane kommune).

Foreslåtte verneområder utfyller godt manglene i skogvernet

De foreslåtte områdene vil alle bidra til å fylle opp mangler ved norsk skogvern. Flere lokaliteter inneholder partier med lavereliggende skog, i tillegg til at flere av de foreslåtte utvidelsene vil bidra til bevaring av større, sammenhengende områder med verdifull skog, eksempelvis Danielåsen og Holmvassdalen.

Spesifikke kommentarer til noen av de konkrete verneområdeforslagene

Lokalitet 3: Breiskardet

På lokaliteten har det til nå blitt påvist minst 19 rødlistede arter lav, og trolig vil antallet øke når den nye rødlista for arter blir lansert 24. november. Funnene som er gjort av oresinoberlav, oppført som sterkt truet (EN) på norsk rødliste for arter, er et godt eksempel på at skog på statlig grunn i Nordland er av nasjonal betydning med hensyn på naturverdier, gjennom å inneha levesteder for mange krevende og rødlistede arter. Oresinoberlav finnes i boreal regnskog med lauvskog, og særlig Grane kommune har et nasjonalt ansvar for arten. I Breiskardet-Båtskardet (samt Drevja, utenfor Statskog-grunn) finnes de største forekomstene i landet og Europa, og dette medfører at forekomstene på Statskog i Nordland også er viktige i en internasjonal sammenheng.

Lokalitet 4: Danielåsen utvidelse

Området med Danielåsen inneholder en rekke sjeldne og uvanlige arter fra ulike artsgrupper. Det er blant annet funnet en rekke sjeldne insekter. Det kanskje mest spesielle funnet er av bredhodekamelhalsflue, som i Norge kun er funnet to steder i Danielåsen-traktene og ett funn utenfor dette området. Arten er tilknyttet gammel furuskog, og sikring av leveområdet vil være viktig i nasjonal sammenheng. Billen *Corticaria poly pori* (nær truet på norsk rødliste for arter 2015) ble funnet i området i 2018, og dette er kun det andre funnet i Nord-Norge, og det første funnet på over 100 år. I tillegg huser den foreslåtte utvidelsen det eneste funnet i Skandinavia av skorpelaven *Lecidea subhumida* (Holien & Palice 2018). Denne er ikke rødlistevurdert, men den vil sannsynligvis gå inn på rødlista for arter i høy trusselkategori grunnet at voksesubstratet er i tilbakegang og at arten er fåtallig internasjonalt.

For øvrig er vi kjent med at det i dag går en scooterløype gjennom deler av den foreslåtte utvidelsen. Gitt vern av utvidelsen må traséen legges utenom det framtidige verneområdet.

Lokalitet 5: Grytåvatnet

I forbindelse med kartlegging ble en spesiell sopp funnet på ei stående død furu i den gamle furuskogen innerst i Grytådalen. Dette funnet, av soppen *Coniomyces nassensis*, er det første kjente funnet fra Europa.

Lokalitet 6: Holmvassdalen utvidelse

I den foreslåtte utvidelsen av verneområdet i Holmvassdalen har man nylig påvist et grantre som er minst 370 år gammelt. Dette er kanskje det eldste dokumenterte grantreet i Nord-Norge, og enda et bevis på de store naturverdiene som fremdeles finnes her. Et annet spennende funn herfra er av den sjeldne løpebillen *Elaphrus uliginosus*, oppført som sterkt truet på norsk rødliste for arter.

Lokalitet 9: Litlfjellet

Enkelte rødlistearter er i Norge kun kjent fra disse aktuelle verneområdene, og noen endog kun her i hele verden. Den gamle granskogen på vestsida av Litlfjellet har stor verdi som leveområde for 3-4 virkelig sjeldne lavarter, der to av disse har få eller ingen andre kjente forekomster i verden. Dette gjelder blant annet den nylig beskrevne arten *Pertusaria maccroryae*, samt *Miriquidica majae*, en annen art ny for vitenskapen. I tillegg er det potensiale for å finne enda flere sjeldne og truede arter, spesielt av sopp.

Lokalitet 11: Mikkelfjordmoen

Laven *Cliostomum piceicola* har blitt registrert i fuktig skog på denne lokaliteten, i tillegg til i den foreslåtte utvidelsen av Holmvassdalen. Norge har et internasjonalt ansvar for å sikre leveområdene til arten, som ut over 8 områder i Nord-Trøndelag og Nordland kun er funnet på én lokalitet i Sverige og én i Russland.

Vern av de foreslåtte skogområdene vil ha få konsekvenser for treindustrien

WWF er klar over at deler av skognæringen stiller seg negative til skogvern i Nordland, og argumenterer for at vern vil gå ut over lønnsomheten. Dette er en analyse preget av mangelfulle argumenter som vi stiller oss kritisk til.

I en internasjonal [rapport som ble lagt fram i fjor havnet Norge helt på bunn](#) når det gjaldt i hvilken grad økonomien var sirkulær, svært lite av ressursene vi forbrukte ble ført tilbake i kretsløpet. I Norge trenger vi derfor å styrke sirkulærøkonomien i møte med natur- og klimakrisa, og dette gjelder i høyeste grad knyttet til forbruket av trebaserte produkter. Dette harmoniserer også godt med det regjeringen har framhevet i [Hurdalsplattformen](#) under kapittelet om skog, at man ønsker å; "Leggje til rette for at det blir bygd anlegg for gjenvinning av brukt tremateriale frå bygg, som sikrar at materialet kan brukast til nye industriprodukt for å auke sysselsettinga og verdiskapinga". Vi ser også at bedrifter ønsker å satse mer sirkulært, og ifølge et [oppslag i Fagpressenytt 21. oktober](#) i år, har bedriften Arbor i Hattfjelldal satt seg som mål å bruke hele 70 prosent gjenvunnet materiale i sin produksjon. Dette er svært lovende signaler, og viser at det ikke er behov for å flatehogge gammelskoger med unike naturverdier for å produsere trebaserte produkter. I tillegg finnes det mange bestand i fylket med fremmede treslag (spesielt sitkagran/lutzgran) som vil kunne gjøre samme nytten i denne typen treindustri, og det vil være en vinn-vinn situasjon da de samme fremmede treslagene skaper utfordringer for natur, friluftsliv og kulturlandskap langs kysten. Det er ellers mye tømmer tilgjengelig i Nordland på lokaliteter uten særlige naturverdier, og store mengder sagtømmer fra sendes også ut av fylket, så det er ikke snakk om noen mangel på virke i regionen. Bedrifter som i 2021 ønsker å basere sin drift på tømmer fra verneverdig skog, kan ikke sies å være bærekraftige, hverken samfunnsøkonomisk eller bedriftsøkonomisk, hverken innenfor miljøbevisste marked i Norge eller i utlandet.

Store deler av de aktuelle verneområdene er ikke tilgjengelige for skogbruket

Store deler av de aktuelle områdene er uansett ikke drivverdige da de er avsatt som nøkkelbiotoper. Dette omfatter A-lokaliteter hvor man ifølge sertifiseringen ikke kan hogge, det finnes mange trua arter (med buffersoner rundt funnene) hvor man etter sertifiseringen ikke kan hogge, det er store areal med kantskog mot myrer og vann og elver man ikke kan hogge, det er i tillegg næringsmessig mye dårlig tømmer i og med at kalkskog har høy andel råte. I tillegg er det lange driftsavstander og lav lønnsomhet på hogst i mange av områdene - de er langt unna vei, ligger på andre siden av store vassdrag osv.

Vennlig hilsen
for WWF Verdens naturfond

(sign.)
Sverre Lundemo
Seniorrådgiver, naturmangfold